ALp 2466
L.arch.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (2017) 1988 SPALIS-OCTOBER 18 • LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Laimėjimai

Laimėti nori kiekvienas. Visas žmogaus gyvenimas yra perpintas siekimais, laimėjimais ir pralaimėjimais. Nėra srities, kurioje nevyktų nuolatinės varžybos, kur nebūtų biliūniškų laimės žiburių, viliojančių ir siektinų. Varžybos, siekiai ir laimėjimai kiekvieną žmogų išjudina pažangos ir tobulėjimo linkme. Kokie bebūtų siekimai – dvasiniai ar fiziniai – laimėjimuose paprastai atsiskleidžia žmogaus vertė, pajėgumas, talentai ir pasiruošimas. Siekiantys laimėjimo viršūnių, nors ir su stipriais gabumų pagrindais, turi įdėti daug darbo, parodyti kietos savitvardos, užsispyrimo ir pasitikėjimo savimi. Tai nėra lengvas kelias, ir ne visi juo ryžtasi eiti. Nelengvas kelias nė iškiliųjų sportininkų.

XXIV-toji pasaulinė olimpiada Korėjoje bus buvusi viena iš gausiausių dalyviais. Atidarymo ir uždarymo iškilmės, pražygiuojančios valstybių ekipos, aukšto meninio lygio pasirodymai paliko didelį įspūdį, kalbantį ne tik apie viso pasaulio geriausių sportininkų suvažiavimą ir rungtis, bet ir apie milžiniškus išteklius, panaudotus tokią šventę beruošiant. Pridėjus dar gana stambias komercines įtarpas, viskas išsipūtė į nesuskaičiuojamą materialinių gėrybių ir fizinio išsilavinimo pademonstravimą. Žiūrovų iš visų pasaulio kraštų žaidynių tribūnose netrūko. Milijonai sėdėjo ir prie televizijos ekranų. Žodžiu – susidomėjimas ne eiliniais pasaulinio masto įvykiais, kaip visada, buvo didelis, o rengėjams, pietų korėjiečiams – pasididžiavimas ir, žinoma, nemažos pajamos.

Tik tas gerasis daiktas pinigas, įsimaišęs ne savo vietoje, pradeda kenkti, griauti, gundyti bet kokia kaina siekti laimėjimo. Susekti sportininkų prasižengimai vaistų pagalba tapti pajėgesniais yra ne tik negarbė tiems kraštams, kuriems jie atstovavo, bet ir visuotinio sporto nuosmukio liudijimas, nes sportuojama jau nebekreipiant jokio dėmesio į tikrąją sporto paskirtį, per šimtmečius reikštą garsiuoju šūkiu: "Mens sana in corpore sano" (Sveikame kūne, sveika dvasia). Noras pagarsėti ir ūmai praturtėti žaidynių aikštes paverčia paprastom, kad ir puošniom, prekyvietėm. Iš Graikijos atnešto olimpinio deglo dūmai jau ima graužti akis. Kyla klausimas, kaip ilgai tos negerovės bus pakenčiamos, kas dėl jų galės tarti paskutinį žodį, kai dabar dėl vieno kito sportininko paprasčiausio nesportiškumo sukeliama ant kojų kone visa valstybė ir reikalaujama kažkokios išgalvotos teisybės.

Kai laimėjimų siekiuose naudojama apgaulė, laimėjimas nebėra tikras. Nors nuskamba garsiai ir plačiai, tėra tik tuščio indo skambesys, menkinąs žmogų, ardąs jo dvasines galias, be kurių fizinis pajėgumas nedaug ką bereiškia. Užtat geriau pralaimėti ir turėti dvasios ramybę, negu apgaulės pagalba laimėti. Ir nuoširdžiai džiaugtis laimėjimais tegalima, kai jie yra tikri. O to tikrumo ilgesys žmonėse auga ir stiprėja. Su juo, deja, auga ir nepasitikėjimas, kai kam gal ir nusivylimas, kai kam pradžia naujų ieškojimų, naujos geresnės visuomenės kūrimo. Kai kam atsakymas tėra – geresnis žmogus. Ar ne čia būtų pats didysis laimėjimas? **Č.S.**

KANADOS ĮVYKIAI

Vajuje įsitvirtina konservatoriai

Rinkiminiame Kanados parlamento vajuje vis labiau įsitvirtina ministerio pirm. B. Mulronio vadovaujama progresyviųjų konservatorių partija, ne tik išlaikanti, bet ir stiprinanti pradinį pranašumą. Gallupo viešosios nuomonės tyrimo institutas tada konservatoriams atidavė 43% apsisprendusių kanadiečių balsų, liberalams – 33%, NDP socialistams – 22%. Didžiausiu dienraščiu Kanadoje laikomas "The Toronto Star" rinkiminio vajaus tyrimams pasirinko Gallupo institutą. Praėjusią savaitę jis beveik patvirtino pirmuosius savo rezultatus rinkiminio vajaus pradžioje: konservatorius remia 41%, liberalus – 32%, socialistus – 26%. Dienraštis "The Toronto Star" skaitytojams yra žinomas kaip nuolatinis Kanados liberalų partijos rėmėjas, net ir 1984 m. rugsėjo 4 d. rinkimuose savo vedamaisiais visus raginęs balsuoti už liberalų partiją su politikon grįžusiu naujuoju vadu J. Turneriu. Tuo laiku daug kanadiečių buvo nusivylę liberalais ir ypač jų senuoju vadu P. E. Trudeau. Tad nenuostabu, kad didžioji balsuotojų dalis nesusigundė dienraščio "The Toronto Star" siūlymais balsuoti už liberalus. Triuškinančios pergalės susilaukė konservatoriai su savo naujuoju vadu B. Mulroniu.

Dabartiniame vajuje dienraščio "The Toronto Star" leidėjai ir redaktoriai gyveno viltimi, kad Ontario provincijoje ir metropoliniame Toronte pastarųjų trejų metų laikotarpyje pirmavo ir tebepirmauja liberalai. Tą viltį dabar staiga pradėjo laužyti paskutinieji Gallupo instituto duomenys. Iš jų paaiškėjo naujas posūkis Toronte, kur dabar 37% apsisprendusių rinkėjų žada balsuoti už konservatorius, 33% – už liberalus, 29% – už socialistus. Metropoliniame Toronte renkami 23 atstovai Kanados parlamentui. Gallupo instituto pastebėtam posūkiui pritaria ir "Globe-Environics" viešosios nuomonės tyrėjai, kurių paslaugomis naudojasi Toronte visai Kanadai leidžiamas dienraštis "The Globe and Mail". Rezultatai panašūs, bet skaudesni liberalus remiančiam dienraščiui "The Toronto Star": konservatorius žada remti 38%, socialistus – 33%, liberalus – 26%. Tad pirmon vieton metropoliniame Toronte iškopė konservatoriai, antron – socialistai, liberalus nustūmę paskutinėn vieton. "Globe-Environics" tyrėjų duomenimis, Ontario priovincijoje

(Nukelta į 8-tą psl.)

Arkiv. AUDRĮ BAČKĮ po konsekracijos sveikina popiežius Jonas Pauliaus II Romoje 1988.X.4

Naujasis arkivyskupas Audrys Bačkis

Iškilmėse dalyvavo daug kardinolų, vyskupų ir įvairių valstybių diplomatai

KUN. JONAS STAŠKUS

Visi Romos lietuviai, visi suvažiavusieji tautiečiai į Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimą, tuo metu vykusį Romoje, ir visi suvažiavę prel. Audrio Bačkio giminės, draugai bei pažįstami rinkosi spalio 4, antradienio vakarą Šv. Petro bazilikon didingom iškilmėm: Šv. Tėvas turėjo konsekruoti vyskupu šv. Pranciškaus šventės dieną tik vieną asmenį – lietuvį Audrį Bačkį! Paprastai popiežius konsekruoja vyskupais bent kelis asmenis, o čia – ypatinga išimtis!

Už bazilikos pagrindinio altoriaus, tam reikalui specialiai aptvertoje sekcijoje, kur yra šventimų altorius, rinkosi žmonės su specialiais pakvietimais. Arčiau altoriaus sėdosi kardinolai ir vyskupai, iškilmingas vietas užėmė diplomatai. Susirinko virš tūkstančio žmonių, jų tarpe ir apie šimtinė lietuvių.

Garbingi svečiai

Iškilmingai įžygiavus šveicarų gvardijai, užgiedojo choras ir pasirodė procesija. Lydimas dijakonų ėjo būsimasis arkivyskupas, o toliau – jo būsimieji konsekratoriai: Kauno arkivyskupijos administratorius vysk. Juozas Preikšas, kard. Achille Silvestrini ir popiežius Jonas Paulius II. Vysk. J. Preiškas buvo parinktas šioms apeigoms, nes prel. A. Bačkis priklauso jo vadovaujamai Kauno arkivyskupijai, o kard. Silvestrini – kaip buvęs prel. A. Bačkio viršininkas Vatikano viešiųjų reikalų taryboje.

"L'Osservatore Romano" korespondentas priskaičiavo iškilmėse iki 16 kardinolų ir 36 arkivyskupų bei vyskupų. Jų tarpe buvo kardinolų kolegijos dekanas kard. Agnello Rossi, Katalikų Bendrijos kamerlengas kard. Sebastiano Baggio, Vatikano valstybės sekretorius kard. Agostino Casaroli, rateliuose sėdėjo paliegęs popiežiaus draugas bei Vatikano susižinojimo ir informacijos tinklo buvęs vadovas kard. Andrzej Deskur, taipgi dalyvavo naujasis Vatikano valstybės pasekretorius arkiv. Edward Cassidy (kurio vietą Olandijoje užims naujasis arkivyskupas), naujasis viešųjų reikalų tarybos sekretorius arkiv. Angelo Sodano ir Lomžos vysk. Julius Paetz. Dalyvavo daugumas įvairių valstybių diplomatų su savo dekanu Joseph Amichia. Buvo susirinkę ir visi prel. A. Bačkio bendradarbiai: iš valstybės sekretoriato – mons. Oscar Rizzato bei Crescenzio Sepe, iš viešųjų reikalų tarybos – visa eilė darbuotojų su savo naujuoju vadovu ir prel. A. Bačkio įpėdiniu mons. Jean-Louis Tauran. Pasauliečių tarpe priekines eiles užėmė būsimojo arkivyskupo tėvai – dr. Stasys ir Ona Bačkiai, brolis Ričardas su šeima ir tautiniais drabužiais pasipuošę gimnazistai iš Vasario 16-sios gimnazijos su savo vadovu kun. E. Putrimu. Ypatingai reikšminga buvo, kad iškilmėse dalyvavo ir komunistų neleidžiamas pareigų eiti Vilniaus vyskupijos administratorius vysk. Julijonas Steponavičius. Žinoma, buvo ir mūsų išeivijos vyskupai A. Deksnys ir P. Baltakis. Buvo ir italų jaunimo, ypač iš Villa Adriana ir Arca di Ciampino parapijų, kuriose atliekamu laiku darbuodavosi prel. A. Bačkis.

Popiežiaus žodis

Mišių skaitinį lietuviškai skaitė būsimojo arkivyskupo motina Ona Bačkienė, o Vyskupų kongregacijos prefektas kard. Bernardin Gantin po Evangelijos oficialiai perskaitė popiežiui prašymą, kad prel. A. Bačkis būtų konsekruojamas vyskupu. Tada popiežius, teigiamai atsiliepęs į prašymą, pasakė pamokslą su nuorodomis naujam arkivyskupui. Jis pradėjo su Šv. Pranciškaus švente ir tai šventei parinktais Evangelijos žodžiais: "Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad paslėpei tai nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams" (Mt 11,25). Popiežius nurodė, kad Pranciškaus Asyziečio patirtis esanti tapusi išeities tašku gyvenimo dvasingumo nesuskaičiuojamiems būriams tikinčiųjų. Šv. Pranciškus tikrai supratęs Kristaus paslaptį – įsikūnijusio Žodžio kančią, mirtį ir prisikėlimą. Tuo jis persiėmęs visu savo gyvenimu ir todėl nešiojęs Jėzaus "tarnystės žymes". Tokioje dvasioje ir prel. A. Bačkis turįs priimti vyskupystę. Šv. Tėvas išreiškė džiaugsmą, kad pats galįs jį įvesti apaštalų įpėdinių kolegijon, ir tuo parodyti savo dėkingumą už visą jo darbą bei ištikimybę. Dabar jis siunčiąs jį kaip savo atstovą Olandijon, kraštan, kuris turtingas religinėmis tradicijomis, bet šiuo metu einąs skausmų ir įtampų keliu. Galiausiai popiežius atkreipė dėmesį ir į būsimojo arkivyskupo gimtinę – Lietuvą, kuri jam esanti taip brangi. Kryžiaus ženkle Lietuva atradusi savo prasmę ir apie jį sukūrusi savąją tapatybę. Taipgi iš kryžiaus Lietuva sėmusi įkvėpimo bei vilties skaudžiuose ir žiauriuose bandymuose. Jungties su šiuo kryžiumi ženkle popiežius linkįs būsimajam arkivyskupui "pilnutinio džiaugsmo". To pat jis linkįs Lietuvai ir Olandijos žmonėms, į kurių tarpą jį siunčiąs.

Konsekracijos apeigos

Po pamokslo buvo giedama Visų šventųjų litanija už būsimąjį arkivyskupą, tada popiežius uždėjo savo rankas ant kandidato galvos. Tą gestą kartojo visi kardinolai ir vyskupai kaip pagrindinę vyskupiškos konsekracijos dalį. Po Evangelijų knygos uždėjimo virš konsekruojamojo galvos ir konsekracinės maldos naujasis arkivyskupas buvo pa-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

POLITINĘ KRIZĘ KOMUNISTINĖJE JUGOSLAVIJOJE SUKĖLĖ tautinės ir ekonominės šio krašto problemos. Federacinę Jugoslaviją, turinčią 23 milijonus gyventojų, dabar sudaro šešios respublikos su autonominėmis Vojvodinos ir Kosovo provincijomis Serbijoje. Aštuonis milijonus serbų erzina nepilni du milijonai albanų Kosovo provincijoje, svajojančių apie prisijungimą prie Albanijos. Šias abi autonomines provincijas savo respublikon nori įsijungti Serbija, kalbanti apie serbų mažumos persekiojimą Kosovo provincijoje. Montenegro respublika skundžiasi, kad albanai Kosovo provincijoje persekioja ir montenegrų mažumą. Demonstrantai remia Serbijos kompartijos vadą S. Milosevičių, vis garsiau reikalaujantį abiejų ekonominių provincijų panaikinimo ir oficialaus jų įjungimo Serbijos respublikon. Lygiagrečiai vyksta demonstracijos ir dėl Jugoslaviją užgriuvusių ekonominių negerovių. Ją slegia metinė 217% infliacija, 15% gyventojų palietęs nedarbas ir dvidešimt vieno bilijono JAV dolerių skola užsieniui. Federacinė Jugoslavijos vyriausybė, norėdama užsitikrinti paskolas iš užsienio, drastiškai sumažino atlyginimus darbininkams ir tarnautojams. Valdžia dabar atšaukė spalio 1 d. paskelbtą elektros pabranginimą 28,5%. Tačiau šį nuolaida nesustabdo respublikose prasidėjusių demonstracijų. Vis garsiau imama reikalauti kompartijos vadų pakeitimo ir reformų. Sprendimus turės padaryti kompartijos kongresas šios savaitės pradžioje. Politbiuras turi 23 narius, centrinis komitetas – 165. Spėjama, kad teks pakeisti apie trečdalį narių. Kyla klausimas – ar reformų pakaks prasidėjusioms demonstracijoms nuraminti? Belgrado gatvėse ant namų sienų jau atsiranda prieškarinės karališkosios Serbijos ženklų ir šūkių. Restoranuose pradeda skambėti prieš keletą mėnesių dar uždraustos prieškarinio laikotarpio dainos.

Popiežiaus sukaktis

Popiežius Jonas-Paulius II sulaukė pirmo dešimtmečio Katalikų Bendrijos vadovo pareigose. Popiežiumi jis buvo išrinkta 1978 m. spalio 16 d. Jono-Pauliaus II dešimtmetis pasižymėjo gausiomis kelionėmis po visą pasaulį. Ir šios sukakties išvakarėse Šv. Tėvas keturias dienas praleido šiaurės-rytų Prancūzijoje, daugiausia Strasbourge, kur yra Europos parlamentas. Strasbourgo gyventojams atnašautose Mišiose Jonas-Paulius II apgailestavo, kad Europoje, kuri laikoma krikščionišku žemynu, yra susilpnėjęs moralės jausmas. Remiantis laisvės vardu, atmetami ir ignoruojami Katalikų Bendrijos moralės nuostatai. Susitikime su Strasbourgo žydų atstovais jis dar kartą pasmerkė antisemitizmą ir betkokį rasizmą, prieštaraujantį krikščionybės principams. Jonas-Paulius II turėjo proga ekskursiniu laivu paplaukioti Reino upe, susitikti su krovininius laivus aptarnaujančiais uosto darbininkas. Apgailestavo, kad Reinas yra nukentėjęs dėl taršos.

Pašalino Antikristą

Paskutinę viešnagės dieną Šv. Tėvas apsilankė Europos parlamento posėdyje, kur jo tik pradėtą kalbą bandė nutraukti karingasis Š. Airijos protestantų pastorius I. Paisley, ėmęs šaukti: "Antikristas! Antikristas! . . ." Parlamento tvarkdariai šovinizmu pasižymėjusį pastorių I. Paisley išvedė iš salės, atėmę plakatą su įrašu: "Popiežius Jonas-Paulius II – Antikristas!" Tik iš to įrašo paaiškėjo, kad Antikristu jis drįso pavadinti Šv. Tėvą, pats būdamas didžiausiu Kristui tarnaujančios Katalikų Bendrijos ir jai vadovaujančio popiežiaus Jono-Pauliaus II priešu Š. Airijoje. Tad iš tikrųjų Antikristu reikėtų vadinti patį I. Paisley, pašalintą iš parlamento. Keisčiausia, kad pastorius I. Paisley yra Europos parlamento narys, išrinktas Š. Airijoje 1979 m., nesiskaitantis su jo taisyklėmis. Šv. Tėvo kalbą apie artėjantį politinį Europos sujungimą karštais plojimais sutiko Europos parlamentarai.

Sulėtina reformas

Pasikeitimų atnešė Čekoslovakijos komunistų partijos centrinio komiteto posėdžiai. Su visu ministerių kabinetu atsistatydino ligšiolinis premjeras L. Strougalas, šias pareigas ėjęs 18 metų. Jis buvo laikomas ekonominių ir politinių reformų šalininku. Atrodo, spartesnių reformų vis dar nenori kompartijos vadovybė. Spaudos konferencijoje kompartijos ideologas J. Fojtikas pabrėžė, kad reformos jokiu būdu neturi sumažinti kompartijos vaidmens. Turbūt dėl to kompartijos vadas M. Jakešas atsistatydinusį ir iš politbiuro pasitraukusį Čekoslovakijos premjerą L. Strougalą pakeitė nuosaikesnių pažiūrų Čekijos premjeru L. Adamecu. Slovakijos premjeras P. Colotka taip pat atsistatydino ir pasitraukė iš politbiurio, kurio narių skaičius nuo 12 padidintas iki 15.

Šiame numeryje:

Laimėjimai
Naujasis arkivyskupas Audrys Bačkis
Trečias parpuolimas Golgotos kelyje
Kaip Lietuva tarėsi dėl Vilniaus sugrąžinimo
Austrų ir švedų įspūdžiai iš Lietuvos
Šių laikų apsireiškimai
"Šiza" kultūrininkų nuotaika
Lietuvių-lenkų santykiai: dialogas ar monologas? I
Magija ir religija
Prienų "Žiburio" gimnazijos sukaktis

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – $22, pusmetinė – $12, rėmėjo – $25, garbės – $30 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary $22.00, supporter $25.00, honorary $30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POST\STER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewis ר, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Naujasis arkivyskupas Audrys Bačkis

(Atkelta iš 1-mo psl.)

teptas šv. Krizma ir jam įteiktos vyskupiškosios insignijos: žiedas, mitra ir lazda. Paskui taikos pabučiavimu naujasis arkivyskupas sveikinosi su popiežiumi ir parinktaisiais atstovais: kard. Agnello Rossi, kard. Sebastiano Baggio, kard. Agostino Casaroli, kard. William W. Baum, kard. Aurelio Sabatini, arkiv. Edward Cassidy, arkiv. Angelo Sodano, vysk. J. Steponavičium, vysk. A. Deksniu, vysk. P. Baltakiu ir Olandijos atstovu, Rotterdamo vyskupu Ronald P. Baer.

Dėmesys didvyriui

Aukojimo procesijoje dovanas nešė naujojo arkivyskupo giminės ir neseniai iš kalėjimo bei lagerio kančių išleistas užsienin kun. Alfonsas Svarinskas. Jam priklaupus prie Šv. Tėvo, tas jį apglėbė abiem rankom, o per šv. Petro baziliką nuskambėjo audringi plojimai šio narsaus kunigo garbei. Tada Villa Adriana parapijos itališkasis jaunimo choras užgiedojo lietuviškai "Marija, Marija" giesmę.

Iškilmių Mišios buvo užbaigtos chorui giedant "Sub tuum praesidium" (Tavo apgynimo šaukiamės) giesmę, kurios pirmieji žodžiai yra pasirinkti naujojo arkivyskupo savo gyvenimo šūkiu. Taip šv. Pranciškaus ir Aušros Vartų Marijos ženkle naujasis arkivyskupas pradėjo savo misiją kaip Kristaus apaštalas žemės kelyje, pirmuosius savo žingsnius kreipdamas Olandijos linkui.

Prėmimas Vatikane

Tuoj po iškilmių bazilikoje visi arkiv. Audrio Bačkio artimieji rinkosi senojon vyskupų sinodo salėn Vatikano rūmuose susitikimui su naujuoju arkivyskupu. Prie užkandžių ir šampano maišėsi visi: pradedant kardinolais ir baigiant eiliniais žmonėmis. Visi šnekučiavosi ir džiaugėsi, o arkiv. A. Bačkis ėjo per jų tarpą, dėkojo už dalyvavimą ir mielai su visais fotografavosi, ypač su jaunimu.

Taip ir vėl galėjome sakyti, kad popiežius Jonas Paulius II šios dienos iškilmėmis buvo parodęs ne tik pagarbą arkiv. A. Bačkiui, bet ir savo nepaprastą prielankumą lietuviams.

Dar tebesivaišinant buvo sužinota, kad rytojaus dieną visi lietuviai vyskupai pakviesti pietums pas popiežių. Apie ką sekančią dieną jie pietaudami su popiežiumi kalbėjosi – nežinia, tik labai ilgą laiką popiežius atskirai kalbėjosi su vysk. Julijonu Steponavičium, ilgamečiu neoficialiuoju Kat. Bendrijos vadovu Lietuvoje.

Lietuviai pagerbia Tautietį

Tą dieną vėlai vakare Romos "Holiday Inn" viešbutyje LKM Akademijos suvažiavimas surengė vaišes arkiv. A. Bačkio garbei. Dalyvavo beveik visi tuo metu Romoje buvę lietuviai ir Lomžos vyskupas J. Paetz. Ilgametis p.p. Bačkių draugas Juozas Laučka nusakė naujojo arkivyskupo ir jo tėvelių gyvenimo kelią, o paskui buvo eilė sveikinimų bei kalbų, kurių tarpe ir Lietuvos pasiuntinybės prie Šv. Sosto atstovo Stasio Lozoraičio.

Privati audiencija

Spalio 6, ketvirtadienį, prieš pietus, visi lietuviai ir kiti arkiv. A. Bačkio draugai turėjo privačią audienciją su popiežiumi. Dalyvavo apie 100 asmenų. Popiežius pirmiausiai pasisveikino su ten esančiais vyskupais ir pasakė trumpą kalbą itališkai bei lietuviškai, o tada kiekvienas turėjo progos prie popiežiaus prieiti, su juo pasisveikinti ir iš jo rankų priimti dovanėlę – Rožinį. Vasario 16-tosios gimnazijos jaunimas nepraleido progos ten popiežiui nepagiedoję ir nepadainavę. Galiausiai visi su popiežiumi nusifotografavo.

Pamaldos ir atsisveikinimas

Arkiv. A. Bačkio paskutinysis oficialus veiksmas Romos lietuvių tarpe buvo tos dienos vakare atnašaujamos Mišios LKM Akademijos suvažiavimo uždarymo proga. Naujajam arkivyskupui asistavo vysk. J. Preikšas ir vysk. P. Baltakis, o su juo koncelebravo beveik visi ten buvę lietuviai kunigai. Spalio 9, sekmadienį, arkiv. A. Bačkis išskrido Olandijon kaip Šv. Sosto pronuncijus tam kraštui. Jo išlydėti orauostin susirinko eilė jo draugų ir lietuviai vyskupai. Tuo buvo parodyta kiek visi jį vertina, kiek yra jam dėkingi už darbą bei pagalbą Katalikų Bendrijai Lietuvoje ir kiek dar iš jo laukia bei tikisi.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata nuo 1988 m. sausio 1 d. – $22 doleriai, (naujam skaitytojui – $18), rėmėjo prenumerata – $25, garbės – $30. Prenumerata JAV-se — amerikietiškais doleriais.

Popiežius Jonas Paulius II kalbasi su kun. ALFONSU SVARINSKU arkiv. A. Bačkio artimųjų audiencijos metu

Iš buvusio kalinio užrašų

Trečias parpuolimas Golgotos kelyje

1983.I.26 - 1988.VII.11

Kun. ALFONSAS SVARINSKAS
Viduklės klebonas

Ir vėl, po ilgos pertraukos, buvau suimtas, ir vėl atsidūriau KGB izoliatoriuje (kalėjime.)

VILNIAUS KALĖJIME

Čia buitinės sąlygos geros: švaru, lova ir švarios 2 paklodės, knygos iš kalėjimo bibliotekos (pasirinkimas nedidelis, nes daugelis jau skaitytos), laikraščiai, šachmatai ir 1 val. pasivaikščiojimas uždarame kieme – garde. Gardai nedideli, bet galima daryti mankštą ir net pabėgioti ratu, kol nesisuka galva. Kameroje – du žmonės.

Gėda: nėra tualeto. Rytą ir vakarą veda į prausyklą (ten ir tualetas). O šiaip "paraška" – statinėlė gamtiniams reikalams.

Maistas neblogas, be to, leidžia kas mėnesį gauti 5 kg siuntinį ir už 10 rublių pirkti krautuvėje cukraus, sviesto, sūrio ir saldainių.

Naktį į tardymus nešaukia. Galima ramiai miegoti. Neteko girdėti, kad tardymuose vartotų fizinę prievartą ar kankinimus. Praėjo anie baisieji pokario metai, kai naktimis vaitojo visas Saugumo požemis. Dabar Vilniaus Saugumo kalėjime kalinių nedaug. O tada skaičiuodavome šimtais. Bet ir dabar "fabrikas" pilnai parengtas – per keletą minučių gali atgaivinti ankstyvą savo "didybę" ir veiklą.

Bet ir dabar nėra teisės ir teisybės! Tuščios pastangos išsiteisinti. Kai suima, jau būna viskas nuspręsta; suėmus tardytojas tik "apiformina" bylą. Prokuratūra ir teismai – KGB žinioje. KGB prokuroras Jurgis Bakučionis – aukščiausias autoritetas. Bet jo valdžia ir didybė gauta iš Saugumo komiteto (rusiškai Komitet Gos. Bezopasnosti – Valstybės Saugumo komitetas, sutrumpintai – KGB).

Bausmės drakoniškos (10 metų bausmė laikoma vaikiška). Duodama tiek, kiek leidžia įstatymas. Sunkiausios bausmės Ukrainoje, lengvesnės Kaukaze, Lietuvoje šiek tiek lengviau negu Ukrainoje.

Mums, lietuviams, per daug nebaisu, nes per beveik penkis dešimtmečius esame pripratę prie visko. Kartais net guodžiame vienas kitą:

– Nenusimink, gerai nebus!

Mat, kai gerai, tai bijoma, kad neapgautų, o kai blogai, tai reikia tik kantriai kentėti, ir joks pavojus būti apgautam negresia.

KELIAUJANT PER KALĖJIMUS

Kelionė etapais būna ilga ir sunki. Reikia palikti tėvynę, savo gimtąją dvasinę ir fizinę aplinką, keliauti drauge su kriminalistais. Daugelis nešioja dryžuotas uniformas (vokiečių konclagery buvo vertikalinės linijos, sovietų konclagery – horizontalinės).

Baisūs keiksmai sunkiai žeidžia net mano įpratintą ausį. Keikia net Dievo Motiną! O tai yra baisiausia. Jau seniai baigėsi totorių vergija Rusijoje, bet keiksmai išliko. Deja, jie šiandien smelkiasi ir į kitas tautas. Ir Lietuvoje jaunimas keikiasi. Nežino tikros prasmės ir keikiasi. Bjauriausias "triaukštis" keiksmas štai kaip atsirado: kai valstietis neišsimokėdavo mokesčių, ateidavo totorių kareiviai ir prie visų šeimos narių išniekindavo motiną!

Anksčiau visus kalinius skirstydavo į politinius ir kriminalinius. Nuo 1961 m. skirsto pagal režimus. Jų 5 grupės. Politiniai kaliniai pradeda savo karjerą nuo trečios grupės režimo. Taigi ir etapiniuose vagonuose tenka važiuoti drauge su kriminaliniais, bet jau sėdėjusiais ne vieną kartą, recidivistais. O etapinėse kalėjimų kamerose visi drauge be skirtumo!

Visi alkani ir apiplyšę. Dalis važiuoja į tremtį, todėl atima iš kitų ne tik maistą, bet ir geresnius drabužius. Manęs neliesdavo, nes visur pasisakydavau, kad esu kunigas. Respektuodavo. Į Uralą važiavau su koloratka (kunigiška apykakle).

Vagoną blogai vėdina. Miestuose ar didesnėse stotyse uždaro aklinai langus su matiniais stiklais. Žiemą retai kada atidaro langus. Absoliuti dauguma rūko. Bet to, kriminalinio pasaulio "aristokratija" ir vagonuose verda arbatą: stiprią ar "čefirą" (čefiras – 0,5 litro vandens ir 50 gr. arbatžolių). Visi geria iš vieno puodelio ir nedideliais gurkšniais. Norint išvirti tokį čefirą vagone, reikia sudeginti beveik visą medvilninį rankšluostį. Kiek bjaurių dūmų! Arbatą geria tik "aristokratai" – vagių vyresnieji, dūmus ryja visi. O kalbos, kalbos: 60% keiksmažodžių susiję su lytiniais dalykais. Tikrai vagone pajunti, kad čia prasideda pragaras.

Vagone į ruošą veda tik 2 kartus: rytą ir vakarą. Vargas tiems, kurie negali greitai atlikti fiziologinių reikalų. Tie turi daug kentėti. Vagonuose ir kalėjimuose kalinių labai daug. Kartais galima tik sėdėti, o ne gulėti. Ir taip ištisas kelionių paras.

Kalbama, kad TSRS kalinių yra apie 4 milijonus. Palydos kareiviai (konvojai) gana žiaurūs. Tiesa, nebemuša mediniais plaktukais, kaip anksčiau, bet prie vagonų suklupdo net į vandenį, jei toks pasitaiko.

Etapuose daug melsdavaus. Iš ryto visą dieną paaukodavau Dievui už Bažnyčios ir Tėvynės dvasinį atgimimą, ir niekad nejaučiau jokio gailesčio dėl prarastos laisvės. Priešingai, džiaugiaus, kad galiu bent truputį sulaikyti blogį, kuris čia, kalėjimuose ir vagonuose, toks akivaizdus. Ne kartą gailėdavaus, kad tiek maža padaryta, o blogio tiek daug. Baisu, ką padarė žmogus, atmetęs Dievą arba atskirtas nuo Dievo. Žmogus be Dievo – nelaimingiausias sutvėrimas pasaulyje.

O KAD JIE PATEKTŲ...

Kaip būtų gera ir išganinga, kad Vakarų liberalai patektų į šiuos vagonus. Tuomet jie atskirtų, kas gera ir kas bloga. Nebloga būtų čia patekti ir "Išlaisvinimo teologijos" autoriams bei rėmėjams. Gal jie suprastų, kad marksizmas ir komunizmas – didžiausia žmonijos nelaimė. Jie šiltuose kabinetuose arba kėdėse svajoja apie tai, nuo ko milijonai negali išsivaduoti. Būtų gera, kad jie perskaitytų didžio rusų rašytojo Solženicino "Archipelago Gulagą". Gal tada suprastų savo klaidą. (GULAG-Gosudarstvennoe upravlenie Lagerei – Valstybinė lagerių val dyba.)

RUSŲ KALĖJIMAI

Pskovo kalėjimas senas ir labai bjaurus. Kalinius ėdą utėlės. Po lietaus rūsio kamerose ant grindų pilna vandens. Jokios medicininės pagalbos. Norėjau ištraukti skaudamą dantį, bet nepavyko. Savaitę "pailsėję" leidomės toliau.

Permės kalėjimas pasižymi nešvarumu. Ypač bjaurūs aliumininiai dubenėliai ir šaukštai. (Kiek kaliniai suvalgo aliuminiaus! Juk visi virtuvės ir valgyklos rakandai iš aliuminiaus. Juose verda rugščią sriubą). Maistas labai prastas, bet laimė, kad duoda šiltos sriubos. Kelionėje duona, sūri žuvis ir 20 gr. cukraus dienai. Žuvies nevalgiau, nes tada norisi gerti. O karšto vandens duoda tik rytą ir vakarą. Bet reikia turėti savo indą ar puodelį. Bepigu tiems, kurie bent kartą jau yra važiavę tokiais etapais. Jie visada turi kokį nors indą vandeniui. O ir gaudamas vandens privalai atsiminti, kad tualetas tik rytą ar vakare.

Kelionėje ir kalėjimuose daug melsdavausi. Mat reikėjo pasimelsti ir už laisvės dienas. Tada įvairūs darbai surydavo ir energiją, ir laiką. Malda kelionėje ir lagery – maloniausios poilsio valandėlės. Tik viena bėda, kad pašaliniai įspūdžiai arba žmonės labai išblaško.

POLITINIAI LAGERIAI

Čistopolio (Totorijos ATSR) uždaras kalėjimas. Čia labai prastas maistas, kamerinis režimas ir gana sunkus darbas (per dieną reikia numegzti 8 krepšius ir supilti 40 kg bulvių). Pasivaikščiojimas – 1 val. Jau devyneri metai šiame kalėjime sėdi **Balys Lizūnas**, partizanas iš Žemaitijos, už tai, kad su savo draugais apdaužė Pavenčių cukraus fabriką. Gavo 200.000 rublių teismo išlaidų. Tai rekordas! Šiaip turi 10 metų uždaro kalėjimo ir 5 metus lagerio. Amnestija numetė 3 metus. Taigi netrukus baigs. B. Lizūnas – puikus žmogus. Atvažiuojantieji iš kalėjimo kaliniai apie jį atsiliepia tik gerai. Tai Petro Paulaičio ir Balio Gajausko tipo kalinys iš Lietuvos. Dabar Čistopolyje liko apie 10 politinių kalinių.

Uraluose (Permės sritis) buvo 3 lageriai: VS 389/35, VS 389/36 ir VS 389/37. 1983 m. kiekviename buvo po 80-90 kalinių.

Mordovijoje (450 km nuo Maskvos į pietryčius) du lageriai: vyrų ir moterų.

(Bus daugiau)

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"***

A†A
JONUI GOVĖDUI
iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną ONĄ, sūnus muziką JONĄ ir DENĮ su šeima, liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

A. Ann Melvydai su šeima
Br. Mackevičius

Brangiam vyrui ir tėveliui
A†A
JONUI GOVĖDUI
mirus,

žmoną ONUTĘ, sūnus – JONĄ, parapijos choro vadovą, bei DENĮ su žmona jų didelio skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

Lietuvos kankinių parapijos choras

A†A
JONUI GOVĖDUI
mirus,

liūdesyje likusius žmoną ONUTĘ, sūnus – JONĄ ir DENĮ su žmona nuoširdžiai užjaučiame –

Juozas ir Angelė Lukošiūnai

A†A
JONUI GOVĖDUI
mirus,

žmonai ONAI, sūnums – JONUI ir DENIUI bei giminėms nuoširdi užuojauta –

Herta ir Stasys Gailevičiai

A†A
JONUI GOVĖDUI
iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną, sūnus – JONĄ ir DENĮ su žmona nuoširdžiai užjaučiame –

Prel. Pr. Gaida — *G. Gaižutienė*
S. J. Andruliai — *V. Kastytis*
E. P. Ališauskai — *L. G. Kurpiai*
G. V. Balčiūnai — *D. Tamutytė*
S. A. Zimnickai

Kartais valandos sunkios kaip akmenys,
Kartais laša kaip sūrūs lašai . . .

Prisiminimui mano brangių tėvų

Šiemet sukanka 35 metai, kai ilgos ligos iškankinta, 50 metų tesulaukusi, negrįžtamai palikusi Kauno Žaliakalnį, mirė mano motina

LIUDA CIECHANAVIČIŪTĖ-NAVICKIENĖ.

Taip pat sukanka 44 metai, kai Weblau ligoninėje, Rytprūsiuose, vos sulaukęs 44 metų toli nuo savo numylėtų Alytaus apylinkių, mirė

JONAS NAVICKAS,

buvęs Kauno apylinkės teismo teisėjas.

Duktė Aldona Janina ir šeima

Canadian Art Memorials Ltd.
76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

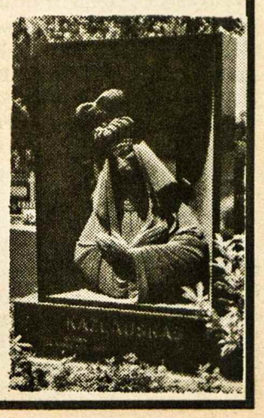

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Kaip Lietuva tarėsi dėl Vilniaus sugrąžinimo

Iš buvusio paskutinio nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministerio JUOZO URBŠIO atsiminimų

Netrukus okupuotoje Lietuvoje "Minties" leidykla išleis J. Urbšio atsiminimus. Autorius juos buvo surašęs žymiai anksčiau ir rankraštį davęs skaityti savo pažįstamiems. Dabar, persitvarkymo laikotarpiu, jis išleidžiamas atskira knyga. Jos autorius 1940 m. liepos mėnesį su žmona buvo deportuotas į Rusijos gilumą. Karo pradžioje suimtas ir kalintas iki 1954 m. Lietuvon grįžo 1956 m. Darbavosi įvairiose leidyklose kaip vertėjas prancūziškų veikalų. Šiuo metu autoriui yra 92 metai. Čia spausdiname iš minėtos knygos išrauką, paimtą iš "Tiesos" 1988. IX.11. ***RED.***

Agresija prieš Lenkiją

Vėl militarizavusi Reino sritį, užėmusi Austriją ir Čekoslovakiją, hitlerinė Vokietija 1939 metais atsigręžė į Rytus. Kovo mėnesį atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą, o rugsėjo 1 dieną puolė Lenkiją. Lietuvos padėtis kariaujančiųjų šalių sparne pasidarė itin grasi ir kebli.

Lietuva pasiskelbė laikysiantis tame kare neutraliteto. Jam ginti jinai karo pradžioje įvykdė dalinę mobilizaciją. Viliodama Vilniumi, Vokietija bando įtraukti Lietuvą į karą prieš Lenkiją — apie rugsėjo 10 dieną siūlo Lietuvai, kad toji su savo kariuomene žygiuotų Vilnių užimti, ir žada tą žygį paremti. Tačiau Lietuva pasilieka ištikima pasiskelbtam neutralitetui — atsisako stoti prieš Lenkiją, nors karinio pavojaus Lietuvai tuo metu iš beveik jau nugalėtos Lenkijos pusės ir negalėjo būti. Ta proga pravartu pažymėti, kad Lietuvos simpatijos vokiečių—lenkų karo metu buvo iš viso Lenkijos pusėje, nepaisant nuoskaudų, kurių Lietuva patyrė iš Lenkijos dėl Vilniaus, atsikurdama po Pirmojo pasaulinio karo kaip nepriklausoma valstybė. Mat brutali Vokietijos agresija kovo mėnesį prieš ją pačią (Klaipėdos karšto atplėšimas), o dabar prieš Lenkiją buvo smarkiai sukrėtusi lietuvių tautos moralinį jausmą.

1939 metų rugsėjo 17 dieną tarybinė kariuomenė peržengė Lenkijos sieną, užėmė Vakarų Ukrainą, Vakarų Baltarusiją, Vilniaus kraštą su Vilniumi ir pasiekė demarkacijos liniją, faktiškai susidariusią tarp nepriklausomos Lietuvos ir Lenkijos valdomo Vilniaus krašto.

Taip draugiška Lietuvai Tarybų Sąjunga, kurią iki tol nuo Lietuvos skyrė Lenkijos valdomos žemės, suėjo į betarpį sąlytį su nepriklausoma Lietuva. Lietuvos ginkluotojųjų pajėgų daliniai, saugantys demarkacijos liniją, susitinka akis į akį su Tarybų Sąjungos ginkluotųjų pajėgų daliniais, priėjusiais tą liniją iš Vilniaus krašto pusės.

Kiek vėliau Vokietijos užsienio reikalų ministras Ribentropas kviečia Lietuvos užsienio reikalų ministrą į slaptą susitikimą su juo kažkur apie Dancigą, bene Vokietijos vyriausiojoje karo būstinėje. Dviem Lietuvos kaimynams tarp savęs kariaujant, reikėjo būti labai atsargiems. Lietuvos vyriausybė atsakė Vokietijai, kad sutinka siųsti savo ministrą į tą susitikimą tik su ta sąlyga, jei apie tai bus viešai abiejų pusių paskelbta. Ir dar pridūrė, jog ji apie tą kvietimą painformuos Tarybų Sąjungą. Taip Lietuvos vyriausybė ir padarė — ji lojaliai painformavo Tarybų Sąjungą tiek apie gautą iš Vokietijos kvietimą, tiek ir apie savo atsakymą jai. Ribentropui viešumas, matyt, nebuvo pageidaujamas — po Lietuvos atsako niekas daugiau apie tą kelionę nebeužsiminė.

Netrukus pasaulis sužinojo, jog Ribentropas antrąkart nuskrido į Maskvą. Tas skridimas ir buvo Lietuvai lemtingas — Ribentropas su Molotovu 1939 metų rugsėjo 28 dieną pasirašė slaptą Lietuvos pasidalijimo protokolą. Tarybų Sąjunga laikė dabar savo valdžioje Vilniaus kraštą su Vilniumi, taigi tą Lietuvos teritorijos dalį, kurią ji 1920 metų liepos 12 dienos sutartimi buvo pripažinusi Lietuvai ir tą pripažinimą vėliau ne kartą patvirtinusi. Todėl, turėdama galvoje galiojančias tarp abiejų valstybių sutartis ir jų draugiškus santykius, Lietuva pagrįstai tikėjosi, jog išmušė valanda atgauti sostinę ir žemes, kurių buvo netekusi dėl Pilsudskio inscenizuoto vadinamojo Želigovskio smurto.

Lietuvos vyriausybė pranešė Tarybų Sąjungos vyriausybei per jos atstovą Kaune Pozdniakovą, kad ji norėtų nusiųsti į Maskvą savo užsienio reikalų ministrą tartis dėl Vilniaus miesto ir krašto grąžinimo Lietuvai. Pozdniakovas pažadėjo duoti apie tai žinią Maskvai. Gal į rugsėjo pabaigą Tarybų Sąjungos Liaudies Komisarų Tarybos pirmininkas ir užsienio reikalų liaudies komisaras V. Molotovas išsikvietė į Kremlių Lietuvos pasiuntinį Ladą Natkevičių ir, atrodo, nė neužsimindamas apie Vilnių, pasakė, jog Tarybų Sąjungos vyriausybė pageidautų, kad Lietuvos ministras pirmininkas arba užsienio reikalų ministras atvykų į Maskvą.

— Šiuo atsakingu momentu Tarybų Sąjungos vyriausybė laukia iš Lietuvos itin draugiškos laikysenos, — tokiais apytikriais žodžiais Molotovas mįslingai akcentavo savo pareiškimą.

Maskvoje

1939 metų spalio 3 dieną Lietuvos užsienio reikalų ministras per Rygą išskrido į Maskvą.

Maskvos aerouoste, kuris ta proga buvo papuoštas Lietuvos ir Tarybų Sąjungos vėliavomis, Lietuvos atstovą sutiko ir pasveikino užsienio reikalų liaudies komisaro pavaduotojas, vyresnio amžiaus žmogus, pavarde, jei gerai menu, Lozovskis, ir kiti. Tą patį vakarą su Lietuvos pasiuntiniu Maskvoje Ladu Natkevičiumi buvome pakviesti į Kremlių.

Atvažiavę kiek prieš 22 valandą, stojome į eilę automobilių, laukiančių, kad praleistų pro vartus. Automobilius rikiavo uniformuoti saugumo pareigūnai.

Prie vysiausybės rūmų durų mus sutiko kariškis, kuris prisistatė:

— Darbininkų ir valstiečių vyriausybės rūmų komendantas.

Pasisveikinome, komendantas privedė mus prie lifto ir užkėlė į antrą ar trečią aukštą. Rūbinėje viršutinius drabužius priėmė tipiškas tokių vietų senyvo amžiaus šveicorius.

Įėjome į laukiamąjį. Ten sėdėjo vienas ar du jauni, santūrūs, kone rūstūs, telefonais apsistatę civiliais drabužiais vyriškiai.

Jie pranešė, kam reikia, apie mūsų atvykimą ir, atidarę duris, praleido į tolimesnę patalpą.

Erdvi salė. Dešiniajame kampe didelis, telefonais gausiai apstatytas rašomasis stalas, kairiajame — atdaros durys į kitą kambarį. Kone stačiai prieš tas atdaras duris tįsi ilgas posėdžių stalas. Tai — Liaudies Komisarų Tarybos pirmininko ir užsienio reikalų liaudies komisaro V. Molotovo kabinetas. Ten mūsų laukė Molotovas, užsienio reikalų liaudies komisaro pavaduotoas Potiomkinas ir Tarybų Sąjungos reikalų patikėtinis Lietuvoje Pozdniakovas. Susėdome prie posėdžių stalo, giliajame jo gale, netoli nuo tų atdarų durų. Jose netrukus pasirodė Stalinas.

Žilstelėję, gana tankūs į viršų sušukuoti plaukai, veršlūs ūsai, vidutinis ūgis, kresnokas stotas; smėlio spalvos per vidurį ligi kaklo susegiota sriukė atlenkta apykakle, iš kurios kyši siaurutis baltas ruoželis; tokios pat spalvos valstietiškai į minkštus juodus neaukštus aulus suleistos kelnės.

Prisižiūrėjęs iš arčiau, galėjai matyti, jog tie sakytum kokiam eiliniam žmogui sukirpti drabužiai ir batai tiek medžiagomis, tiek darbu buvo itin geros rūšies.

Prasidėjo dviejų **lygiateisių** suverenių valstybių **derybos**, valstybių, kurių draugiški santykiai buvo, kaip matėme, tvirtai pagrįsti iškilmingai pasirašytomis, galioje tebesančiomis sutartimis.

Žodį ima Stalinas ir be užuolankų paskelbia, kad Tarybų Sąjunga susitarusi su Vokietija (su ta hitlerine, fašistine!), jog didžiausioji Lietuvos dalis tenkanti Tarybų Sąjungai, o siauras jos pasienio ruožas — Vokietijai.

Kloja ant stalo Lietuvos žemėlapį ir rodo nubrėžtą jame Tarybų Sąjungos ir Vokietijos "valdų" skiriamąją liniją nepriklausomos Lietuvos valstybės teritorijoje.

Tai šit ką, susitaręs su Ribentropu, nešiojo ančiuose Molotovas, kai sakė Natkevičiui, jog laukia iš Lietuvos itin draugiškos laikysenos.

Bandau protestuoti prieš tokį nepriklausomos valstybės dalijimąsi. Sakau, jog iš ko ko, tik ne iš draugiškos Tarybų Sąjungos Lietuva galėjo to laukti. Ir kalbu, ir prisilaikau — akyse dunkso **Vilnius,** miestas ir kraštas, kurių Lietuvai atgauti Lietuvos vyriausybė šičia mane siuntė.

Stalinas aiškina, jog Tarybų Sąjunga anaiptol tokio padalijimo nenorinti, jog to ruožo Lietuvos pasienyje reikalavę vokiečiai, ir jei jie nuo to savo reikalavimo atsisakys, tai ir tas ruožas pasiliks prie Lietuvos.

— Galime tuojau pat, — kalbėjo toliau Stalinas, — iškviesti Vokietijos ambasadorių fon Šulenburgą ir su juo tą klausimą aptarti.

Molotovas sako:

— Bet kuri imperialistinė valstybė užimtų Lietuvą, ir viskas. Mes to nedarome. Nebūtume bolševikai, jeigu neieškotume naujų kelių . . .

Žodžiai, atrodytų, lyg ir raminantys, jeigu žinotum, kad tie nauji keliai nesutaps baigmėje su seniai išvažinėtaisiais . . .

Stalinas konkretizuoja:

— Mes turime su jumis pasirašyti dvi sutartis: vieną — Vilniaus grąžinimo Lietuvai, kitą — savitarpio pagalbos.

Kloja ant stalo antrą Lietuvos žemėlapį. Šis teikia smagesnį lietuvio širdžiai vaizdą. Nubrėžtoji jame linija rodo, kad Vilnius ir tam tikra dalis teritorijos į rytus nuo jo perleidžiami Lietuvai. Linija eina visai netoli nuo sostinės. Atiduodamai teritorijai toli iki 1920.VII.20 dienos taikos sutartimi pripažintos Lietuvai teritorijos.

Sakau Stalinui, jog Lietuvos vyriausybė, siųsdama mane į Maskvą, turėjo galvoje tik Vilniaus reikalą ir tik tuo reikalu įgaliojo mane kalbėtis su Tarybų Sąjungos vyriausybe.

— Savitarpio pagalbos paktas, — tęsiu savo mintį toliau, — yra naujas dalykas, jo svarstyti nesu įgaliotas ir todėl turėsiu grįžti į Kauną pranešti savo vyriausybei, ką išgirdau iš tamstų. Kad mano pranešimas būtų betgi konkretesnis, gera būtų sužinoti siūlomo pakto turinį.

Tarybiniai valstybės vyrai į tai sako, jog jie rytojaus dieną pateiks mums to pakto projektą.

Rytojus buvo jau, tiesą sakant, prasidėjęs, nes mudu su Natkevičiumi iš Kremliaus išvykome gerai po vidurnakčio.

Grįžę į pasiuntinybę, neilgai ten ir pabuvome — telefono skambutis vėl iškvietė mus į Kremlių.

Nuvažiavome apie antrą valandą nakties. Mūsų laukė tie patys asmenys. Jie pateikė mums dviejų sutarčių projektus: vieną — dėl Vilniaus ir Vilniaus krašto perdavimo Lietuvai, kitą — dėl Lietuvos ir Tarybų Sąjungos savitarpio pagalbos. Antrosios sutarties projektas numato Tarybų Sąjungai teisę įvesti į Lietuvos teritoriją ir nuolat ten laikyti, nebepamenu tiksliai kiek, bet ne mažiau kaip 50 tūkstančių savo kariuomenės.

Susipažinęs su tuo projektu, tariau:

— Bet juk tai Lietuvos okupacija!

Stalinas su Molotovu nusišypsojo. Pirmasis pasakė, jog panašiai pradžioje kalbėjusi ir Estija. Tarybų Sąjunga nemananti grėsti Lietuvos nepriklausomybei. Priešingai. Įvestoji į Lietuvą Tarybų Sąjungos kariuomenė būsianti Lietuvai tikra garantija, jog Tarybų Sąjunga ją ginsianti, jei kas ją užpultų, tuo būdu toji kariuomenė tarnausianti pačios Lietuvos saugumui.

— Mūsų įgulos padės jums malšinti komunistinį sukilimą, jeigu toks Lietuvoje įvyktų, — pridūrė Stalinas ir nusišypsojo.

Gal pajutęs, kokį slogų įspūdį padarė mudviem su Natkevičiu tie Stalino žodžiai, Molotovas ima aiškinti, jog Tarybų Sąjunga lieka, kaip ir buvusi, draugiška Lietuvai ir savitarpio pagalbos sutartį siūlo, linkėdama jai gero. Juk su Estija toks paktas esąs jau pasirašytas, ir Estija juo nesiskundžianti. Su Latvija jis būsiąs irgi greit pasirašytas. Nejaugi Lietuva norėtų gadinti visą gynybos sistemą?

Stalinas tuo tarpu sutinka sumažinti įvestinos į Lietuvos teritoriją tarybinės kariuomenės kontingentą iki 35 tūkstančių. Jis, girdi nežinojęs Lietuvą turint tokią negausią kariuomenę ir suprantąs Lietuvos nenorą turėti tarybines įgulas gausesnes už savo pačios kariuomenę. Mat mes, priešindamiesi įgulų įvedimui, tarp kitko, argumentavome ir tuo, kad norimoji į Lietuvą įvesti kariuomenė būtų daugiau kaip dvigubai didesnė už mūsų pačių kariuomenę.

Priminęs, kad turimos instrukcijos neleidžia man vesti derybų dėl tarybinių įgulų įvedimo į Lietuvą, kad kalbu apie tai hipotetiškai, norėdamas vien gauti elementų, kurie padėtų man, grįžus į Kauną, padaryti išsamesnį pranešimą savo vyriausybei, klausiu, ar kontingentas negalėtų būti sumažintas iki 20 tūkstančių ir sutalpintas vien tik naujai atgaunamoje teritorijoje, paliekant seną teritoriją nepaliestą.

Stalinas griežtai sako, jog įgulos turinčios būti laikomos ir tam tikrose senosios teritorijos vietose. Į Kauną betgi jis nepretenduojąs, nes suprantąs, jog vyriausybei būtų nejauku turėti savo buveinėje kitos valstybės kariuomenę. Dalis įvestinos kariuomenės būsianti ir Vilniaus krašte, žinoma, irgi ne pačioje sostinėje, o, sakysim, tokioje Naujojoje Vilnioje. Dėl galutinio skaičiaus galima bus dar esą kalbėtis.

Viskas tarytum išsiaiškinta. Keliamės su Natkevičiumi išeiti. Kaip ir juokais guodžiuosi savo nelaimingu likimu — ką tik teko pakelti smūgį iš Vokietijos, atplėšusios Klaipėdos kraštą, dabar vėl toks smūgis . . .

Stalinas tuoj reaguoja:

— Vokietija atplėšė jums teritorijos. Mes, priešingai, duodame. Koks gali būti lyginimas!

Aš anaiptol nelyginu, — sakau, — Vokietijos pritaikytų mums metodų su Tarybų Sąjungos metodais. Aš net labai esu dėkingas, kad tokį sunkų Lietuvai klausimą tamstos svarstote su mumis derybų atmosferoje.

Molotovas siūlo mums susisiekti su savo vyriausybe telefonu ir tuo keliu gauti reikalingus įgaliojimus.

Atsakau, jog neįmanoma tokį reikalą svarstyti telefonu. Stalinas tam pritaria.

Įdomus sutapimas. Kai Ribentropas pateikė ultimatumą dėl Klaipėdos krašto atplėšimo ir kai aš pasakiau, kad turiu vykti į Kauną pranešti apie jį savo vyriausybei, tai panašiai, kaip dabar Molotovas, tada Ribentropas siūlė man gauti telefonu savo vyriausybės įgaliojimus ultimatumui priimti.

Juozas URBŠYS

Užsienio reikalų ministeris JUOZAS URBŠYS (viduryje) 1939 m. išvyksta deryboms su Sovietų Sąjunga

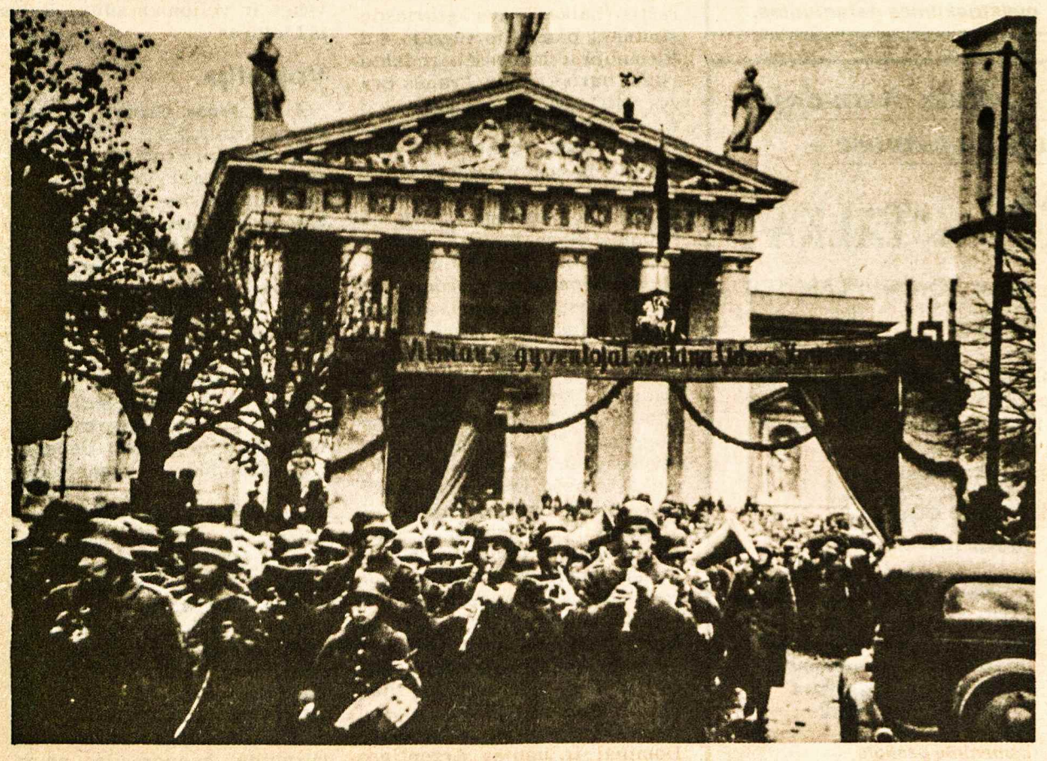

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenė, 1939 metais įžygiuojanti Vilniun po ilgos lenkų okupacijos. Prie katedros matyti sveikinimas: "Vilniaus gyventojai sveikina Lietuvos kariuomenę". Ją sutiko gausios minios žmonių

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Austrų ir švedų įspūdžiai iš Lietuvos

Vienos dienraštis "Die Presse" rugsėjo 10 d. paskelbė platų savo apžvalgininko Burkhardo Bischofo straipsnį: "Tautinis atgimimas Lietuvoje". Sostinėje Vilniuje dabar naujos madingos spalvos: geltona, žalia, raudona. Naujos? — klausia autorius ir aiškina: iš tikrųjų tai senos krašto spalvos, nepriklausomos Lietuvos respublikos vėliava, kuri dar neseniai buvo draudžiama. Dabar, kai Vienos futbolininkai žaidė su "Žalgiriu", kietasis pastarojo šalininkų branduolys laikė ir savo tautinę vėliavą. Pastarųjų mėnesių tautinio atgimimo vyksmas tiesiog užgniaužia kvapą, rašo austras žurnalistas. Demonstracijos su dešimtim, netgi šimtais tūkstančių dalyvių šioje Baltijos respublikoje dabar jokia retenybė. Skamba šūkis "Lietuva, Lietuva" ir senasis tautos himnas. Varomoji šio vyksmo jėga, pasak autoriaus, tai birželio 3-ją penkių šimtų intelektualų įsteigtas Persitvarkymo sąjūdis.

"Die Presse" tęsia: daugelis aktyvistų, partijos nariai, tačiau partijai iki šiol nepavyko sąjūdį savo kontrolei palenkti. Sąjūdis ir jo "Žinios" labai taktiškai naudojasi Gorbačiovo persitvarkymo ir viešumo šūkiais. Į demonstracijas kviečiami partijos vadovai. Rugpjūčio 23-sios renginy, minint Hitlerio ir Stalino pakto 49-sias metines, kalbėjo CK sekretorius Lionginas Šepetys. Kiek galima tiksliau skelbti istorijos faktus — vienas pagrindinių sąjūdžio reikalavimų. Slaptųjų pakto protokolų paskelbimas sąjūdžio "Žiniose" — svarbus indėlis į naujausios krašto istorijos naują vertinimą. Oficialioji versija apie "socialistinę revoliuciją" Lietuvoje pradeda sverdėti. Jau ir Maskvos paradinio viešumo istorikas Jurijus Afanasjevas "savanoriško prisijungimo" teiginį pasmerkė kaip nerimtą. Ir istorikas Robertas Žiugžda laikraštyje "Savieckaja Rasija" pripažino, kad Hitlerio ir Stalino paktas reiškė interesų sferas Pabaltijy. Ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoj bei Estijoj komunistai šiuo opiu istorijos klausimu veda pasitraukimo kovą. Dabar oficialiai įrodinėjama, kad Maskvos ir Berlyno sutartimi norėta sukliudyti, kad Lietuva nepatektų į Hitlerio protektoratą.

Ignalina yra antroji jaudinanti tema, kurią kelia sąjūdis ir tuo veikiausiai savo pusėn patraukia lietuvių daugumą, rašo Vienos dienraštis. O ir kiti sąjūdžio reikalavimai dėl didesnio ūkinio savarankumo bei gimtosios kalbos teisių verčia partijos vadovus veikti, bent iš dalies pasiduoti masiškam gyventojų spaudimui. Jei sąjūdis ir toliau saikingai reikšis, neduodamas vietos partijos ir Maskvos "ortodoksų" jėgoms akstino griebtis jėgos, jis turi gerų galimybių įspausti savo antspaudą šios respublikos politikai. Iš Lietuvos, kurios Vakaruose taip ilgai beveik visai nepaisyta, artimiausiu laiku dar daug bus girdima, baigia savo straipsnį Vienos dienraščio "Die Presse" apžvalgininkas Bischofas.

Nepažįstami kaimynai

Stockholmo dienraštis "Dagens Nyheter" rugsėjo 11 d. paskyrė du ištisus puslapius savo korespondentės Karen Soederberg reportažui — "Tokie artimi, bet tokie nepažįstami baltiečiai kaimynai kitoje Baltijos jūros pusėje". Autorė aplankė Taliną, Rygą, Vilnių. Savo įspūdžius ji pradeda taip: šį viešumo rudenį rusai ir baltiečiai diskutuoja politiką aikštėje Estijoj, Lat-

(Nukelta į 5-tą psl.)

UŽSAKYMAI PRIIMAMI DABAR!

Dabar jūs galite gauti iš Environment Ontario bendros informacijos leidinių sąrašą anglų ir prancūzų kalbomis. Šie leidiniai suteikia žinias apie pagrindinius aplinkos apsaugos klausimus ir ministerijos programas. Juos galima gauti nemokamai.

Užsakyti, rašykite šiuo adresu:

Publications Catalogue
Ministry of the Environment
Public Information Centre
135 St. Clair Avenue West
Toronto, Ontario M4V 1P5

NAME: _____

ADDRESS: _____

CITY: _____ PROV.: _____

POSTAL CODE: _____ TELEPHONE: _____

Environment Ontario
Jim Bradley, Minister

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SENIAUSIA IR NAUJAUSIA

Pirmoji Lietuvos vaistinė buvo įsteigta 1506 m. Vilniuje, ten iš Krokuvos atvežus dalį karališkosios vaistinės sergančiam karaliui Aleksandrui gydyti. Naujausia vaistinė, paženklinta jau 319 nr. ir gavusi romantišką "Sodų" pavadinimą, neseniai įkurtuves atšventė naujajame Taikos mikrorajone Palangoje. Teigiama, kad šiam Lietuvos pajūrio kurortui labai reikėjo antrosios vaistinės. Mat pirmojoje Palangos vaistinėje, sulaukusioje jau 160 metų, būdavo ankšta per vasaros karštymetį. Palangos gyventojus ir svečius dabar džiugins "Sodų" vaistinė, kurios vidaus įrenginius suprojektavo dail. Algirdas Knezevičius, o juos paruošė meistrai Antanas Šlajus, Albinas Saunoris, Jonas Valužis.

NUBAUDĖ ORGANIZATORIUS

Gėdingoji J. Ribbentropo ir V. Molotovo sutartis šiemet plačiai paminėta rugpjūčio 23 d. masinėmis demonstracijomis ne tik Vilniaus Vingio parke, bet ir kituose Lietuvos miestuose. Ne visur tom mitingais pavadintom demonstracijom buvo gauti vykdomųjų komitetų leidimai. "Valstiečių laikraštis" rugsėjo 17 d. laidoje praneša, kad nustatytą tvarką pažeidė grupės asmenų be leidimo surengtas mitingas Kretingos Tarybų aikštėje: "Kai kurie pasisakymai mitinge turėjo provokacinį, nacionalistinį pobūdį. Be to, buvo įžeidinėjami teisėtvarkos darbuotojai, raginama nepaisyti vietos partinių ir tarybinių organų teisėtų reikalavimų. Kretingos vidaus reikalų skyrius apie visus šiuos galiojančių įstatymų pažeidimus surinko medžiagą ir perdavė ją svarstyti liaudies teismui. Kretingos liaudies teismas renginio organizatorius nubaudė administracinėmis nuobaudomis: Oną Benetienę, Leoną Kniukštą, Albertą Miceiką — įspėjo. Sigitui Martišiui paskyrė 150 rublių baudą".

LITUANISTIKOS KURSAI

Dėl kitų svarbių įvykių, susietų su M. Gorbačiovo persitvarkymo politika, spauda šią vasarą visiškai buvo užmiršusi Vilniaus universiteto rengiamus lituanistikos kursus išeivijos lietuviams. "Gimtojo krašto" skaitytojams juos tik rugsėjo 1 d. laidoje priminė Pranas Karlonas, paskelbdamas pasikalbėjimą su kai kuriais kursantais. Šiemetinius mėnesį trukusius kursus lankė 23 jų dalyviai iš septynių pasaulio valstybių — JAV, V. Vokietijos, Švedijos, Šveicarijos, Britanijos, Prancūzijos ir Kanados. Jų eilėse minimi ir du kitataučiai: švedė Filipa Tekholm ir prancūzas Vincentas Žanas. Pokalbyje su žurnalistu P. Karlonu dalyvavo kursantai — Linas Šmulkštys, Gilius Gaška, Kristina Nikolajewa, Simonas Zmuidinas, Alma Matviekaitė ir Aldona Barisaitė. Jiems šiltą įspūdį paliko liepos pradžioje Vilniuje įvykusi baltiečių studentų dainų ir tautinių šokių šventė "Gaudeamus X", apsilankymas Vilniaus inžinierinio instituto studentų stovykloje Aukštadvaryje. Kursantams taipgi buvo surengtos išvykos į Kauną, Trakus, Anykščius, Rumšiškes, Klaipėdą ir Palangą. Dalyvauta lietuviškų filmų peržiūrose, susitikta su dailininkais, rašytojais, muzikais, Lietuvos kultūros fondo pirm. Česlovu Kudaba, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariais.

NAUJOVĖ KURSANTAMS

P. Karlonas savo reportaže mini šią vasarą į kursus įsijungusius dėstytojus — lietuvių kalbos tyrinėtoją prof. Z. Zinkevičių, prof. D. Sauką, akademiką A. Buračą, filologą K. Garšvą, istorikus A. Eidintą ir L. Truską, fiziką Z. Vaišvilą, tautosakininką N. Vėlių. Daugiau laiko buvo skirta lietuvių kalbos pratyboms, Lietuvos pažinimui. Kursų baigimo pažymėjimus įteikė Vilniaus universiteto rektorius dr. Jonas Kubilius, pabrėžęs, kad lituanistikos kursai skeptiškai buvo sutikti ne tik išeivijoje, bet ir pačioje Lietuvoje. Jis betgi džiaugėsi kursų populiarumo padidėjimu. Esą dabar jau neįstengiama priimti visų norinčių atvykti. Dr. J. Kubilius pranešė, kad šiais mokslo metais pirmą kartą penki Vilniaus universiteto studentai vienerių metų studijoms buvo nusiųsti į JAV universitetus. Kitais metais lituanistikos kursų lankytojų Vilniuje lauks jiems specialiai paruošti lietuvių kalbos vadovėliai, kurių tekstas bus įrašytas į vaizdajuostės kasetes. Kursantai už mokslą turės mokėti 300-400 dolerių.

LIETUVIŲ KAPINĖS SIBIRE

"Komjaunimo tiesos" rugsėjo 13 d. laidoje pranešama, kad jaunimą sudomino E. Uldukio "Gimtajame krašte" paskelbtas rašinys apie lietuviškas kapines Igarkoje, šiaurinėje Sibiro dalyje, dešiniojoje Jenisejaus upės pakrantėje netoli jos žiočių. Prie Igarkos yra ir Norilskas, turėjęs daug lietuvių tremtinių, ypač karininkų. Komjaunimo centro komiteto posėdyje Vilniuje buvo susilaukta pasiūlymo aplankyti Igarką ir sutvarkyti lietuviškas tremtinių kapines: "Iš pradžių jis pasirodė per daug netikėtas ir drąsus. Beveik neįmanomas. O paskui komiteto koridoriuje jau buvo pakabintas 'Lietuvos jūreivio' numeris, kuriame rašytojas A. Gorčiakovas beveik per visą puslapį rašo apie Igarkos lietuviškas kapines, rašo jautriai, su skausmu vardindamas ten perskaitytus vardus. Prie straipsnio buvo ir nuotrauka: sukrypę kryžiai, brūzgynai... Pasiūlymas, iš pradžių atrodęs per daug sudėtingas, jau įgauna realius kontūrus: reikia nuvykti į Igarką, pamatyti viską savo akimis, sužinoti, kokią pagalbą, patarimą galėtume gauti iš vietinių architektų, statybininkų, jaunimo. Be to, ten ir dabar dar gyvena lietuvių . . ." Buvo sudaryta grupė, prie kurios prisijungė ir kino dokumentininkai.

V. Kst.

PLJ sąjungos skyrius spalio 2 d. Klivlande suruošė "Svajonių Aidų" koncertą. Iš dešinės: Zita Prašmutaitė, Virginija Bruožytė ir Arūnas Bruožis, žiūrovus su jais supažindinęs R. Gaška

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Hamilton, Ontario

HAMILTONO VYSKUPO VALANČIAUS lituanistinė mokykla pradėjo mokslo metus rugsėjo 10 d. Šv. Juozapo mokykloje. Susirinko penkiolika naujų vaidelių priešmokyklinėje klasėje ir pačiame darželyje. Šiais metais mokytojaus: darželyje – Rūta Kamaitytė; I-II skyriuje – Danutė Lukavičiūtė, III-IV – Rytas Ločeris, V-VI – Rasa Bakšytė-Pruden ir VII-VIII – mokyklos vedėja Vida Stanevičienė. Mokiniams nekalbantiems lietuviškai pasikalbėjimus praves Algis Venslovas, mokyklos choreliui vadovaus Irena Čerškienė ir Rūta Valaitienė. Mokytojų padėjėjai: Stasys Bakšys, Lilė Laukutė, Loreta Mačytė, Onutė Stanevičiūtė, Matas Stanevičius, Silvija Stonkutė ir Algis Venslovas. Vedėja ir mokytojai linki visiems mokiniams geriausios sėkmės naujuose mokslo metuose. **R.K.**

St. Catharines, Ont.

IŠKELIAVUS AMŽINYBĖN a.a. ANTANUI GUSTAINIUI ir **a. a. JUOZUI ROBERTUI MIKUČIONIUI,** – jų prisiminimui Valerija Gustainienė aukojo $1000 Kanados lietuvių fondui. **KLF**

London, Ontario

IŠLYDINT a.a. PETRĄ RADZEVIČIŲ, Londono Šiluvos Marijos parapijos narį, choro "Pašvaistė" choristą ir prieškarinės emigracijos taurų lietuvį, artimieji, draugai ir pažįstami aukojo Kanados lietuvių fondui: $50 – B. Staliioraitienė; $30 – J. Butkus, A. Petrauskienė, E. Petrauskas; $25 – E. Daniliūnas; $20 – I. Ramonas, A. Petrašiūnas, R. Miškinienė, J. Valaitienė, A. Dragunevičius; $10 – S. Žulpa, A. Kalnėnas, J. Albrechtienė, A. Švilpa, P. Regier. Iš viso suaukota $315. Kanados lietuvių fondas nuoširdžiai dėkoja E. Petrauskui už aukų surinkimą. ***KLF***

Winnipeg, Manitoba

"MŪSŲ PRAEITIES ATVAIZDAI" (Images of our Past). Tokiu pavadinimu Manitobos daugiakultūris galimybių centras (Manitoba Multicultural Resources Centre Inc.), yra surengęs parodą centrinės Winnipego stoties rotondoje iš fotografijų, dokumentų, rūbų ir įrankių, vaizduojančių imigrantų kūrimąsi ir gyvenimą Manitoboje. Paroda vyksta nuo rugsėjo 15 d. iki lapkričio 19 d. Vėliau iš Winnipego bus perkelta į kitas Manitobos vietoves. Kiekvieną dieną yra kviečiama viena tautybė būti tos parodos šeimininkais (hosts) su savo tautodailės paroda ir programos atlikimu. Rugsėjo 16 d. parodos šeimininkais buvo lietuviai, atstovaują Šv. Kazimiero parapijai. Parodą surengė T. Timmermanienė ir E. Kalasauskas, o per pietus programą atliko M. Timmermanas. Tautybių centro direktorių tarybos narių tarpe yra E. Bugailiškis, kurio sumanymu ir iniciatyva ši paroda buvo suorganizuota ir dabar yra gausiai lankoma ne vien vinipegiečių, bet ir pravažiuojančių keleivių.

MARIUS TIMMERMANAS susituokė su Kim Jennifer Moroz. Jaunieji, atostogaudami Ispanijoje, ..., priėmė civilinę metrikaciją, o grįžus, rugsėjo 23 d. jų vedybos buvo palaimintos liuteronų Kryžiaus šventovėje. Priėmimas ir vaišės, dalyvaujant apie 150 svečių, buvo surengtos "Fort Garry" viešbutyje. Marius yra veiklus mūsų kolonijos narys, buvęs KLB Winnipego apylinkės valdybos ir baltiečių federacijos pirmininkas, šiuo metu mokytojauja, o jaunoji užsiima advokatės profesija. Linkime jauniesiems sėkmingo vedybinio gyvenimo, o Mariui ir toliau talkinti mūsų kolonijai. **EKK**

Pranešimas iš Argentinos

BUENOS AIRES. Laike žiemos atostogų, liepos mėnesyje įvyko Susivienijimo Lietuvių Argentinoje 74 metų sukaktis su Mišiomis liepos 9 d. ir su iškilmingu paminėjimu liepos 10 d., kur pasirodė SLA jaunimo šokių ansamblis "Dobilas" su įvairia programa. Metinė šventė užsibaigė su vakariene liepos 30 dienos vakare.

Svarbiausias įvykis Argentinos lietuviams buvo VII Pasaulio lietuvių seimas, IV Kultūros kongresas, Vyskupo konferencija ir VIII Laisvojo pasaulio tautinių šokių šventė, įvykusi Kanadoje, kur dalyvavo iš Argentinos 7 seimo atstovai, 3 svečiai ir "Inkaro" šokių ansamblis Hamiltono šokių šventėje. Visi liko sužavėti šių švenčių kruopščiu paruošimu ir lietuvių nuoširdumu. Visuose šiuose įvykiuose Argentinos lietuviai aktyviai dalyvavo. Visus įvykius buvę seimo atstovai perduos Argentinos lietuvių visuomenei per Tautos šventės paminėjimą, kuris įvyks rugsėjo 11 d. su Mišiomis už Lietuvą ir Akademija po Mišių parapijos salėje.

Argentinos jaunimo sąjungos pirm. Ariana Rastauskaitė rugpjūčio 28 d. SLA patalpose apibudino apie įvykusį Kultūros kongresą Toronte.

Argentinos lietuvių katalikų laikraštis "Laikas" leidžiamas Buenos Aires Tėvų marijonų rugsėjo 4 d. sekmadienį paminėjo savo 40 metų spaudos darbo sukaktį Mišiomis už mirusius narius, spaudos paroda ir akademija parapijos salėje.

Rugsėjo 15 dieną mus aplankė Australijos muzikalinis vienetas "Svajonių aidai". Rugsėjo 16 d. Lietuvių centro patalpose davė koncertą. "Svajonių aidų" vienete dainuoja Virginia Bružytė ir Arūnas Bružys, pianu palydi Zita Prašmutaitė ir bugnu Tomas Zdanius. Pelnas yra skiriamas sekančiam jaunimo kongresui, kuris bus Pietų Amerikoje 1991 metų gale ir 1992 metų pradžioje. "Svajonių aidai" koncertavo Rosario, Montevideo mieste, Urugvajuje. Paskui vyko toliau per P. Ameriką duodami koncertus.

Aušros Vartų lietuvių parapija Avellanedoje rugpjūčio 22 d. per Marijos Karalienės šventę turėjo garbės priimti keliaujančią Fatimos Marijos statulą. Ta proga laike Mišų garbės sargybą ėjo SLA jaunimo šokių ansamblis "Dobilas".

SLA veikia nauja kre pšinio komanda "Žalgiris", kurios vadovas yra Juozas Petraitis. Nauja komanda jau pasirodė rungtynėse su kitomis komandomis. **KAS**

PADĖKA

Argentinos lietuvių centro valdyba, ryšium su tautinių šokių švente Hamiltone, nuoširdžiai dėkoja Kanados lietuviams: dr. V. Kvedarui už finansinę paramą mūsų jaunimui, R. ir J. Karasiejams, šventės meno vadovams, E. Gudinskienei, parūpinusiai nakvynes visam ansambliui, V. Verbickienei už transportaciją, visoms šeimoms, priglaudusioms mūsų ansamblio dalyvius.

Valdyba

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys, telefonas(705) 723-5522

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

GEO. H. CREBER
MONUMENTS INC.
208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712, 694-1013
Namų tel. 762-3502
Roman Demkiw
Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių – didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais

Mes parūpinam savo klientams braižinius bei proporcingus pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.
Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porceliano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lemputėms.
Varžytinių kainos – visų projektų meistriškumas garantuotas.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.
AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	3%	asmenines paskolas	12.5%
santaupas	5.75%	nekiln. turto pask. 1 m.	10.75%
kasd.pal.taupymo s-tą	5.25%	nekiln. turto pask. 3 m.	11.75%
90 dienų indėlius	8.25%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	9.5%		
1 m. term. ind.mėn.pal.	9%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
3 m. term. indėlius	10%		
RRSP ir RRIF (pensijos)	7%		
RRSP ir RRIF 1 m.	9.5%		
RRSP ind. 3 m.	10%		

AUDRA Travel CORPORATION
Egzotiškos atostogos
Havajuose...
Svajingai lengva muzika alsuojančios
Karibų salos...
Actekų ir Majų rūstimi dvelkiančios piramidės spalvingoje **Meksikoje...**
Išdidūs kalnai – vėjų nugairinti, sniegu palaiminti...
Žmonės – kaip spalvotą mozaiką sukūrę savo buitį, savo papročius, kalbą, savo tautą...
LAUKIA JŪSŲ!!!
Tad keliaukite – ištrūkę iš savo kasdienybės, pajuskite mūsų nuostabios žemės pulsą, įvairumą ir grožį.
*
* *
Mūsų biuras pasiruošęs įgyvendinti jūsų kelionių svajones, pasiūlyti tai kas geriausia jums tinka.
Skambinkite: tel. **(416) 769-2500, TELEX: 06-967812**
FAX: (416) 763-6279
Rašykite: **2100 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6S 1M7**
Darbo valandos: nuo pirmadienio iki trečiadienio 9.30 – 19.00
ketvirtadienį, penktadienį 9.30 – 21.00
šeštadienį – 11.00 – 17.00
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įrišа knygas bei žurnalus
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

XXXXVIII-sis metinis ALTos suvažiavimas įvyks spalio 22 d. Tautiniuose lietuvių namuose Čikagoje. Be oficialių šios organizacijos pranešimų, suvažiaviman yra įjungta dr. Algirdo Budreckio paskaita "Amerikos lietuvių taryba vakar, šiandien ir rytoj", jaunimo svarstybos "Išeivijos jaunimo talka laisvės proveržiams okupuotoje Lietuvoje". Svarstyboms vadovaus dr. A. Budreckis, pranešimus padarys jaunimo atstovės: apie laisvės proveržius — Gintė Damušytė, apie išeivijos jaunimo talką — Ginta Palubinskaitė, apie išeivijos jaunimo bendradarbiavimą su vyresniaisiais talkos teikime — Rita Likanderytė. Baigminėje vakarienėje bus prisimintas velionis dr. Pijus Grigaitis, žymusis ALTos veikėjas.

Maironio lietuvių gimnazijos pokarinėje Kempteno DP stovykloje II-ji abiturientų 1947 m. laida liepos 16-17 d.d. susitiko Los Angeles mieste, Ričardo ir Laimos Ringių namuose Glendale. Susitikimas buvo surengtas jų iniciatyva. Be Laimos ir Ričardo Ringių, dalyvavo: Auksė ir Vladas Mikliai, Mirga ir Juozas Bendoraičiai, Irena ir Jonas Pabedinskai, Regina ir Algis Šlepečiai, Vladas Gilys. Iš dvylikos buvusių abiturientų atvyko septyni, o penki negalėjo dalyvauti dėl įvairių priežasčių. Ta abiturientų laida įsikūrė JAV, Kanadoje, Australijoje, vienas liko V. Vokietijoje. Susitikime buvo prisimintos gimnazijoje praleistos dienos, išdaigos, anuometinės dainos, buvusių mokytojų charakteringos savybės. Susitarta vėl susitikti po penkerių metų.

A. a. inž. Edmundas Cibas, žymusis Bostono lietuvių visuomenininkas, mirė rugsėjo 10 d. Velionis gimė 1912 m. spalio 10 d. Armėnijos Baku mieste. Mokėsi Lietuvoje, inžinieriaus diplomą įsigijo Aukštesniojoje Kauno technikos mokykloje, studijas gilino JAV. Bostone reiškėsi ALTos skyriaus valdybose, atstovaudamas Amerikos lietuvių tautinei sąjungai. Priklausė Lietuvių Bendruomenei, Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Bostono skyriui. Didžiausiu nuopelnu tenka laikyti kultūrinius subatvakarius, kurių rengėjų komisijai velionis vadovavo keliolika metų. Rugsėjo 12 d. laidotuvių namuose su velioniu atsisveikino: ALIAS skyriaus pirm. Reda Veitaitė, JAV LB apylinkės vardu — dr. Stasys Goštautas, SLA — inž. Aleksandras Čaplikas, Bostono lietuvių piliečių draugijos — Algimantas Skabeikis, buvusių velionies bendradarbių Stone ir Webster įmonėje — Paul Villatti, ALTos skyriaus vardu — Gintaras Čepas, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos centro valdybos — "Dirvos" redaktorius Vytautas Gedgaudas, ALTS Bostono skyriaus — pirm. Juozas Rentelis. Rugsėjo 13 d. po gedulinių Mišių Šv. Petro lietuvių parapijos šventovėje velionies palaikai išlydėti į Nekaltai Pr. Marijos seselių vienuolyno kapinaites Putname, kur jis pats buvo pasirinkęs kapavietę.

Argentina

Sostinėje Buenos Aires 1948 m. rugsėjo 1 d. pradėtas leisti laikraštis "Laikas" savo keturiasdešimtmetį paminėjo rugsėjo 4 d. Pirmuoju to mėnraščio redaktoriumi buvo kun. dr. Pranas Brazys, MIC, 1965 m. vasario 14 d. tapęs vyskupu lietuvių sielovadai Europoje, pakirstas širdies smūgio Romos marijonų koplyčioje 1967 m. birželio 9 d. Jo mėnraštis, leidžiamas Tėvų marijonų, išaugo iki dvisavaitraščio, o dabar skaitytojus nereguliariai pasiekia maždaug kas du mėnesiai. Keturiasdešimtmečio minėjimas rugsėjo 4 d. pradėtas pamaldomis Aušros Vartų parapijos šventovėje. Padėkos Mišias koncelebravo "Laiko" red. kun. Augustinas Stegvilas, MIC, ir iš Rosario atvykęs kun. Juozas Margis, MIC. Aukas atnešė jaunimas, skaitymus atliko visuomenininkas Z. Juknevičius. Lietuviškas giesmes giedojo Antano Mikučionio diriguojamas Šv. Cecilijos choras. Oficialioji minėjimo dalis įvyko AV parapijos salėje. Išsamų pranešimą apie "Laiką" ir aplamai spaudos reikšmę padarė inž. Algis Rastauskas. Trumpą programėlę atliko jaunieji pianistai Cecilija ir Andrius Dominai ir naujas Argentinos lietuvių centro orkestras "Mėnulio šviesa". Keturiasdešimtmečio sulaukusį "Laiką" sveikino: ALOST vicepirm. A. Mikučionis, SLA pirm. R. Stalioraitis, Rosario LB pirm. J. Papečkys, Argentinos lietuvių jaunimo sąjungos pirm. A. Rastauskaitė, Birutės draugijos pirm. V. Gražulevičienė, Senelių židinio pirm. A. Burba, VLIKui Argentinoje atstovaujantis A. Mičiūdas, Argentinos lietuvių centro vardu — B. Daratėnienė. Raštu buvo gautas "Nemuno" draugijos sveikinimas iš Berisso. Sveikintojams padėkojo "Laiko" red. kun. A. Stegvilas, MIC. Keturiasdešimtmečio proga "Laikui" sugiedota "Ilgiausių metų".

Australija

Tautos šventę Pertho lietuviai paminėjo rugsėjo 4 d. savo kapeliono kun. dr. A. Savickio atnašautomis Mišiomis ir pasakytu pamokslu. Po pamaldų visi susirinko Lietuvių namuose, kur šeimininkės buvo paruošusios bendrus pietus. Antrojoje minėjimo dalyje paskaitą skaitė A. Stackus, patriotinį žodį tarė B. Steckis. Programą dainomis papildė Steckienė ir Garnys. Lietuviškus eilėraščius skaitė p. p. Radzivanų sūneliai Gintaras ir Vytenis.

Melburne buvo įsteigta Lietuvių draugija, kurios valdybai vadovauja pirm. D. Levickienė. Draugijos tikslas — įsigyti žemės, įsteigti Lietuvių sodybą su bendrabučio tipo pastatais lietuviams pensininkams. Organizatoriai nori, kad sodyboje būtų pakankamai vietos vienišiems visos Australijos lietuviams, senatvėje reikalingiems prieglaudos savųjų tarpe. Draugija Australijoje jau turi 150 narių. Ji baigia registravimosi procedūrą valdžios įstaigose ir yra atidariusi savo raštinę Lietuvių namuose. Lėšų telkimas pradėtas, iš Viktorijos valstijos etninių reikalų komisijos gauta $4.000 parama. Tūkstantį dolerių paskyrė ir lietuvių kredito kooperatyvas "Talka". Aukos renkamos iš atskirų lietuvių bei jų organizacijų, naudojantis loterijomis ir renginių pelnu. Šiupiniu Lietuvių namuose rugpjūčio 21 d. įsijungė ir Melburno lietuvių jaunimas, išjudintas gerai pavykusio VI-jo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso. Šiupinio programą suorganizavo Brigita ir Algis Karazijos, sutelkdami muzikantus, dainininkus, šokėjus ir vaidintojus. Draugijos pirm. D. Levickienė džiaugiasi jaunimo parama. Jauniesiems Australijos lietuviams dar ilgus metus nereikės naudotis senelių prieglaudai skirtos Lietuvių sodybos paslaugomis. Džiugu, kad jaunuoliai remia senelių prieglaudos idėją, kuri ateityje bus naudinga ir jiems patiems.

Britanija

A. a. Jonas Ruzgas, gyvenęs Surrey vietovėje prie Londono, mirė rugpjūčio 6 d. Velionis buvo Lietuvoje 1913 m. gruodžio 23 d. gimęs ūkininkas, iš Lietuvos pasitraukęs 1944 m. Britanijon atsikėlęs 1947 m., dirbo žemės ūkyje, nusipirko namus Surrey vietovėje. Prieš aštuonerius metus pas jį atvyko iš Lietuvos išleista žmona Ona. Velionis palaidotas iš Šv. Kazimiero lietuvių šventovės Londone, kur gedulines Mišias atnašavo klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC. Laidotuvėse dalyvavo didokas būrys tautiečių, į jas buvo atvykęs ir velionies sūnus Balys iš Lietuvos.

Vokietija

A. a. Jonas Glemža, žymusis kooperatininkas, bendrovių steigėjas, mirė rugsėjo 13 d. Hirsau vietovėje. Velionis gimė 1887 m. sausio 20 d. Auliškio kaime, anuometinėje Panevėžio srityje. Lankė Mintaujos gimnaziją, 1915 m. baigė Petrapilio prekybos institutą. Nepriklausomoje Lietuvoje 1919-25 m. jam teko būti kariuomenės tiekimo viršininko padėjėju, 1925-27 m. — "Lietūkio" skyriaus vedėju, 1927-40 m. — "Pienocentro" pirmininku ir vyr. direktoriumi. Velionis taipgi buvo daugelio kitų ekonominių organizacijų steigėjas ir vedėjas. V. Vokietijoje reiškėsi PLB veikloje, suorganizavo šalpos draugiją "Labdara", rėmusią lietuvius moksleivius ir studentus. Pernai iškilmingai buvo atšvęstos šimtosios velionies gimimo metinės, paminėta jo tikrai plati ekonominė veikla, kurią atspindėjo velionies su buvusiais bendradarbiais Londone 1972 m. išleista knyga "Žemės ūkio gamybinė kooperacija nepriklausomoje Lietuvoje 1920-1940".

Dail. A. Valeškos tapytas Aušros vartų paveikslas (Iš Br. Kviklio knygos "Lietuvos bažnyčios" V tomo)

Šių laikų apsireiškimai

Kun. dr. KĘST. TRIMAKAS

Didysis Dievo Apsireiškimas žmonijai yra žmogumi tapęs Dievo Sūnus, žemėje gyvenęs, kalbėjęs, kentėjęs, miręs ir prisikėlęs Jėzus Kristus. Šio vieno Apsireiškimo žmonijai pakanka, tad kam sukti galvą, ar įvyksta kiti apsireiškimai? Kam tas smalsumas? Kam pavojus suklysti? Kam jaudintis, ar jie yra tikri, ar ne? Juk vienintelis būtinas ir reikalingas Apsireiškimas jau yra įvykęs. Jo mums pakanka. Net ir tas yra per didelis ir neišsemiamas.

Tokios mintys galėjo lydėti, skaitant straipsnį "Marija kalba pasauliui: tikėti ar netikėti?" ("TŽ" 1988. V. 24), kurį autorius A. Kalnius baigia kukliu pasisakymu: "Šį straipsnį rašau, nemanydamas ką nors įtikinti Marijos apsireiškimų tikrumu, bet (norėdamas) išjudinti šį klausimą didesniu tikinčiųjų susidomėjimu".

Dievo dosnumas neribotas

Kaip minėta, Kristaus Apsireiškimo pilnai pakanka. Argi reikia kitų? Ne! Bet kas apribos Dievo dosnumą? Ir kas Jam pasakys: gana! Tik Jis pats. O Jis pats dosniausias, gailestingai skleidžiantis šviesą bei malonę, ypač kai žmonija yra pavojuje.

Nors Didžiojo Kristaus Apsireiškimo pilnai "užtenka", žmonija negerėja. Priešingai, yra ženklų, kad žmonija morale bei dvasia smunka krizėn, kokios dar nėra buvę. Taigi būtiną Kristaus Apsireiškimą žmonija ignoruoja ir net atmeta. Tad ji yra pražūties pavojuje.

Ką daro Dievas? Žmogiškai aiškinti, savo teisingumu Jis galėtų sakyti: "Kristaus Apsireiškimo užtenka; padariau, ką galėjau, nieko kito nebus". Tačiau savo gailestingumu Jis galėtų kitaip nutarti: "Žmonija yra pražūties pavojuje. Aš ją perspėsiu (šviesa) ir gelbėsiu (malonė)".

Apsireiškimų istorija

Istorija rodo, kaip Dievas pasielgė. Štai trys pavyzdžiai.

1. XVI amžiaus pradžia. Naujai pakrikštytoje lietuvių tautoje dėl susiskaldžiusių krikščionių grupių ginčų atšalo tikėjimas; apleisti, uždaryti, nugriauti Dievo garbinimui skirti namai. Marija pasirodė Šiluvoje ir verkdama sakė: "Kadaise čia buvo garbinamas mano Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama". Ašaromis, aklojo pagydimu ir liturginių reikmenų atradimu ji nurodė žmonėms grįžti į tikėjimą ir Dievo garbinimą.

2. XIX amžius. Dievą ir Kristų neigiančiom idėjom plintant bei ruošiantis skelbti, kad jau ir "Dievas miręs", Marija pasirodė Liurde, pasisakė esanti "Nekaltasis Prasidėjimas" (apsaugota nuo blogio ir pilnai teigianti Dievą), ragino visus atgaila vengti nuodėmės (sielos mirties), o dieviškos malonės versme (ištryškęs šaltinis — simbolis) gyventi Dievui.

3. XX amžiaus pradžia. Įsiliepsnojęs Pirmasis pasaulinis karas žuvusiųjų kapinynais ir griuvėsiais parodė prie ko priveda Dievo įsakymų laužymas. Prieš pat Raudonąją revoliuciją Rusijoje Marija pasirodė Fatimoje: "Dievas nori pasaulyje įsteigti pamaldumą mano Nekalčiausiajai Širdžiai. Jei tai, ką sakau, bus įvykdyta, daug sielų bus išgelbėta ir bus taika ... Bet jei žmonės nenustos įžeidinėję Dievą, prasidės dar blogesnis karas ... Rusija skleis savo klaidas po pasaulį, keldama karus ... įvairios tautos bus sunaikintos ... Gale mano Nekalčiausioji Širdis triumfuos". Tūkstančių akivaizdoje Dievas patvirtino Marijos pasirodymą saulės stebuklu.

Išvada. Nors Didysis Kristaus Apsireiškimas pakankamas, tragiškai nepakankamas yra žmonių atsiliepimas. Dėl to žmonija yra pražūties pavojuje. Kritiškais laikais gailestingasis Dievas siunčia savo nuostabiausią kūrinį, Mariją, apreikštą Didžiajame Kristaus Apsireiškime. Kaip kūrinys, ji yra tik Dievo aidas, kaip apsireiškianti, ji tėra Didžiojo Kristaus Apsireiškimo atkartotoja, perspėjanti žmoniją pavojuje bei atnešanti Dievo malonę. Toks yra Gailestingojo noras, kad ji atstovautų Jam.

Popiežių dėmesys Fatimai

Į minėtus apsireiškimus tikintieji palankiai reagavo. Bažnytinė vadovybė visus šiuos įvykius atsargiai tirdavo; baigusi tyrimus, keletą ar kelioliką metų po apsireiškimų juos patvirtindavo — Šiluvą, Liurdą, Fatimą (tenka skaitytis su faktu, kad beveik kiekvienu atveju kai kurie vadovaujantieji Bažnyčioje parodydavo ne tik atsargumo ar skeptiškumo, bet ir drausdavo, kaip pvz. Lisabonos kardinolas buvo uždraudęs savo kunigams vykti į Fatimą).

Perspėjimu ir pranašyste Fatimos apsireiškimas buvo rimčiausias. Nežiūrint keliasdešimt tūkstančių minios matyto saulės stebuklo, pradinis uolumas blėso. Matyti, kad žmonės nepakankamai vykdė Fatimoje apsireiškusios Marijos raginimus, nes sąlyginai pranašautas karas bei Rusijos klaidų plitimas įvyko.

Trys vėlyvesnieji popiežiai atkreipė ypatingą dėmesį į Fatimą. Jie viešai išreiškė tikėjimą į Fatimos apsireiškimus, skatino vykdyti Marijos reikalavimus, o Fatimos apsireiškimų sukaktyse pakartotinai paaukojo visą pasaulį Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai, vykdydami jos prašymą: 1942 m. — 25 m. sukaktyje Pijus XII; 1967 m. — 50 m. sukaktyje Paulius VI, o 1982 m. — 65 m. sukaktyje Jonas-Paulius II. Du pastarieji ta proga buvo nuvykę į Fatimą, o Jonas-Paulius II prie pasaulio paaukojimo pridėjo nuostabiai asmeninę padėką už jo paties gyvybės išgelbėjimą 1981 m. atentato metu Vatikane.

Faktai apie Medjugorje

Plačiai pasaulyje yra pasklidusi žinia apie kasdieninius Marijos pasirodymus Jugoslavijos kalnyno vietovėje Medjugorje šešiems jaunuoliams nuo 1981 m. birželio 24 d. Tą vietovę jau yra aplankę gal daugiau kaip 10 milijonų žmonių. Bažnytinė vadovybė tiria ir, kaip paprastai, savo sprendimą padarys daug vėliau, apsireiškimams pasibaigus. Kadangi didelių pavojų grėsmėje Marija kviečia nedelsiant tuoj pat grįžtis į Dievą, ar galima susidaryti savo nuomonę, nelaukiant Bažnyčios vadovybės sprendimo, ir kuo pagrįsti savo sprendimą?

Šimtai tūkstančių ir gal milijonai yra įsitikinę Marijos apsireiškimais ten, jos raginimų klauso ir savo didelei dvasinei gerovei vykdo jos raginimus, kurie pilnai atitinka Kristaus Evangelijai ir Bažnyčios mokslui. Galutinį sprendimą paliekami Bažnyčiai, jie remia savo įsitikinimą šiais faktais.

1. Medjugorje įvykiai yra antgamtiški, t. y. Marija ten pasirodo. Tokį asmeninį įsitikinimą viešai yra išreiškę Jugoslavijos hierarchijos primas Zagrebo kardinolas Kuharič, Jugoslavijos vyskupų konferencijos doktrinos komisijos pirm. Splito arkivyskupas Franic, pirmaeiliai Marijos teologai — prancūzas kun. Laurentin, airis Michael O'Carroll, vienas pačių žinomiausių katalikų teologų šveicaras Hans Urs von Balthasar (pakeltas į kardinolus, šįmet mirė.).

2. Medjugorje apsireiškimų žodinis turinys pilnai derinasi su Evangelija ir Bažnyčios mokslu — tokia yra išvada dr. Mark Miravalle disertacijos, patvirtintos popiežiškojo Angelicum universiteto. Panašiai tvirtina ir minėti teologai — kun. Laurentin, Michael O'Carroll ir kt.

3. Medjugorje apsireiškimai yra Marijos pasirodymų Fatimoje tęsinys. Taip yra įsitikinusi vienintelė iš Fatimos regėtojų gyva likusi sesuo Liucija; taipogi Čekoslovakijos kardinolas Suhard, Jugoslavijos Splito arkivysk. Franic ir kiti.

4. Jauni regėtojai yra normalūs, nemeluoja, nehaliucijonuoja, bet yra išskirtiniame susikaupimo stovyje — ekstazėje (kai, jų tvirtinimu, jie regi Mariją). Tokia yra dr. Margnelli išvada po ilgų mokslinių tyrimų. Šis kasdien tuo pačiu laiku pasikartojantis stovis buvo nuodugniai išstudijuotas, kaip joks kitas antgamtinis reiškinys žmonijos istorijoje; duomenys surašyti knygoje "Etudes Medicales et Scientifiques sur Medjugorje" (red. prof. Henri Joyeux ir Rene Laurentin, Paryžius, 1985; angliškai 1987).Taipogi užregistruota mediciniškai neišaiškinamų pagijimų.

5. Iš gero medžio geri vaisiai. Nuostabiai teigiamos dvasinės pasekmės: atsivertimai, išpažintys, susitaikinimai, dvasinis atsinaujinimas ne tik Jugoslavijoj, ypač jaunime, bet visuose, kurie ten lankosi atvira dvasia arba yra iš toliau tos dvasios paveikti. Ta gera įtaka yra pasiekusi ir Lietuvą, kur plinta "Taikos vaikų" Religinio atgimimo sąjūdis, kurio nariai laikosi Medjugorje Marijos duotų nurodymų: melstis kadien tris valandas, dvi dienas pasninkauti (duona bei vandeniu ir kt.; nuostatai gauti iš Lietuvos per vysk. Paulių Baltakį, OFM; išspausdinti Australijos "Tėviškės aiduose", 1988. II. 2).

6. Popiežiaus Jono-Pauliaus II pastoracinės gairės. Gausiems maldininkų būriams vykstant į Medjugorje, Italijos vyskupai prašė Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II pastoracinių gairių. Jis pakartotinai atsakė: "Tegul jie ten vyksta, tegul ten meldžiasi, tegul ten pasninkauja ir tegul atsiverčia". Taigi, šioms savo pastoracinėms gairėms jis panaudojo ten pasirodžiusios Marijos kvietimą melstis, pasninkauti ir atsiversti. Popiežius yra labai gerai informuotas: jei būtų buvęs bent koks klaidų ar iškrypimų šešėlis, jis nebūtų davęs tokio teigiamo nurodymo.

7. Vienintelis šešėlis yra vietinio Mostar vyskupo neigiamas nusistatymas, išsivystęs iš jo priešingumo pranciškonams, kurie, tarp kitų, aptarnauja ir Medjugorje parapiją. Nebesitikėdamas objektyvaus sprendimo, Vatikanas, atėmęs iš jo, 1987 m. perdavė visai Jugoslavijos vyskupų konferencijai užduotį tirti ir spręsti apie Medjugorje įvykių antgamtiškumą. Kai tas vyskupas 1987 m. vasarą uždraudė maldininkams kunigams ten laikyti Mišias, Jugoslavijos kroatų vyskupų konferencija tą draudimą tuoj atšaukė.

Visi šie faktai duoda tvirtą pagrindą asmeniniam įsitikinimui šių Marijos apsireiškimų tikrumu. Įsitikinimas gi atveria širdį jos žodžiams. Ji skelbia, kad žmonijai šiandien "nerūpi Dievas" (tai šių laikų nuodėmė), dėl to gresia milžiniškos katastrofos žemėje ir pragaro pavojus po mirties. Visu rimtumu ji ragina daryti tai, ką jos Sūnus liepia Evangelijoje: atsiversti, rūpintis Dievo karalyste, o žemiškus reikalus pavesti Dievui, nuolat melstis, apsivalyti nuo nuodėmių, saugotis šėtono, kantriai kentėti sunkumus, mylėti pirma šeimos narius, paskui meilės ratą plėsti aplinkui gerais darbais ir vis įgyvendinti kiekvienam skirtą asmeninį "Dievo planą". Ji tvirtina: "Dievas yra ... Tikra laimė yra Jame."

Kur veda Marija?

Popiežius Jonas-Paulius II taip aptaria šių laikų kritišką padėtį: "Jokiame laike ir jokiame istoriniame laikotarpyje — ypač tokiu kritišku momentu, kaip mūsų pačių — Bažnyčia negali užmiršti maldos, kuri yra šauksmas Dievo gailestingumo, kai tiek daug įvairių blogybių slegia žmoniją ir graso jai ... Kristus ... įpareigoja mane kreiptis į tą (Dievo) gailestingumą ir Jo maldauti šiame Bažnyčios ir pasaulio istorijos sunkiame bei kritiškame laikotarpyje, kai mes artinamės prie antrojo tūkstantmečio galo" (enciklika "Dives in misericordia" — "Turtingas gailestingumu").

Tačiau visai tuo pačiu laiku, kai vyksta šios blogybės, vyksta visai kas kita, būtent "išskirtinis Kristaus Motinos buvimas istorijoje, ypač pastaraisiais metais, besitęsiančiais iki 2000-tųjų metų" (enciklika "Išganytojo Motina"). Liurdas, Fatima ir kt. — tai vietovės, kur jos veikimas jaučiamas. Taigi, kur pavojus vaikams, ten motina arti jų.

Šiuo kritišku metu svarbu šauktis Dievo gailestingumo. Svarbu gręžtis į Dievą ir sulaukti Jo malonės. Nuo išganymo meto savo Didžiuoju Apsireiškimu Jėzus Kristus kviečia žmones į Dievo gailestingumą. Jo su perteklium pakanka mūsų išganymui, bet kai į žmoniją, užsikrėtusią "Dievas-man-nerūpi" dvasia, Dievas savo vardu siunčia mums Motiną, kuri kviečia visus gręžtis į Dievą, ar jos balso negirdėsim? Ar nepriimsim jos rankomis dalinamų malonių? Ar jos globai nepasišvęsim, kai net popiežiai vienas po kito klaupiasi save ir visą žmoniją jai pašvęsdami?

Kur bebūtų — Betliejuj ar Kalvarijoj, Šiluvoj ar Liurde, Fatimoj ar Medjugorje — Motina visus veda tik pas vieną ir tą patį Apsireiškusįjį, Dievo ir josios Sūnų, nes ji geriau negu kas kitas žino, kad tik Jame yra mūsų išganymas.

Austrų ir švedų įspūdžiai...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

vijoj ir Lietuvoj. Aplink laisvės paminklą Rygoje guli tūkstančiai gėlių, daugiausia raudonos, baltos, raudonos, latvių senosios spalvos. Vilniuje vienuolika žmonių badauja, kad būtų peržiūrėti Brežnevo laikų nuosprendžiai.

Pakeliui į Vilnių ji matė laukus, daugybę mažų kaimų, šimtus besiganančių galvijų, dirbančias mašinas laukuose ir rūpestingai prižiūrimus privačius sklypelius, kur kiekvienas milimetras panaudotas daržovėms, uogoms, gėlėms. Šiaurės Lietuvoje švedė valgė skaniausius pietus. Pusmilijoninis Vilnius išnyra kaip visi kiti didmiesčiai. Pirmiausia matyti ne bažnyčių bokštai, bet statybų kranai. Visur nepaprastos statybos. Milžiniški priemiesčių namai. Vargiai gražūs, bet ne biauresni už mūsų, pažymi korespondentė. Tik didelis skirtumas, anot jos, aplinkoje: nei gėlių, nei medžių. Stovi tie namai tiesiog laukuose.

Gedimino aikštėje, prie katedros meno galerija paverstos, būriuojasi žmonės. Jau dvi savaites badauja vienuolika asmenų, kad būtų peržiūrėti nuosprendžiai aštuoniems kaliniams. Jie buvo nuteisti Brežnevo laikais. Todėl badaujantieji ir reikalauja peržiūrėti nuosprendžius, sakė Diana Pranaitienė korespondentei.

Ateina kunigas aukoti Mišias, minia tirštėja. Daugelis turi įsisegę sąjūdžio ženklelį. "Tai mūsų laisvės sąjūdžio simbolis. Arba kaip čia pasakius — sąjūdžio už persitvarkymą Lietuvoje", — šypsodamasis sako vyriškis ir pridaria angliškai: "We shall overcome". Ar Baltijos valstybių sąjūdžiai tarp savęs bendradarbiauja, to jis negali pasakyti. Bet tai ta pati kova, ta pati viltis, sako jis.

Prie šventovės sienos kelios moterys užtraukia giesmę. Už kelių minučių jau susidaro didelis choras. "Ar milicija nesikiša?" – klausia švedė. "Žiūrėkite pati" – atsako Diana Pranaitienė. Jie ten stovi parke, bet čia neina. Kitą rytą prokuroras pranešė, kad nuosprendžiai bus peržiūrimi. Bado streikas nutraukiamas, pasilieka gėlės. **Lmb.**

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
The Lougheed & Barnard Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Pastaba. "AŠ KVIEČIU JUS" — Marijos žodžių rinkinys iš Medjugorje apsireiškimų, paruoštas kun. dr. K. Trimako lietuvių kalba, yra spausdinamas ir gaunamas nemokamai arba už auką, kreipiantis šiuo adresu: ŽIDINYS, c.o. R. ir S. Kunstmanai, 8000 Tapper Place, Dyer, IN 46311, USA.

Šeimos nuotraukos pilnaties įgyvendinimas...

Šeimos sujungimas imigracijos dėka.

Ministerė Barbara McDougall: "Kiekvienais metais tūkstančiai imigrantų priimami Kanadon, kad galėtų susijungti su savo šeimomis ir tęstų naują bei geresnį gyvenimą.

Kanados valdžia supranta šeimos ryšių gyvybinę reikšmę bei svarbą ir teikia vis didesnes galimybes likimo išskirtoms šeimoms susijungti Kanadoje.

Šeimų sujungimas yra svarbi Kanados imigracijos plano dalis. Todėl mes praplėtėme šeimos klasę".

Dėl tolimesnės informacijos ar pagalbos prašome susisiekti su artimiausiu Kanados imigracijos centru.

Employment and Immigration Canada
Barbara McDougall, Minister

Emploi et Immigration Canada
Barbara McDougall, ministre

Canada
This is our home and native land

"Šiza" kultūrininkų nuotaika*

EDITA NAZARAITĖ

Rašytojas Kazys Barėnas straipsnyje "Ar vien rašytojus reiktų skandinti?" (TŽ, liepos 26 d.), tarp įvairių samprotavimų įterpia gan teisingų klausimų. Į juos ir į kai kuriuos teiginius bandysiu atsakyti.

K. Barėnas stebisi, kad kai kam sovietų Lietuva yra lyg ir mūsų, lyg ir nebe mūsų. Ir iš tikro, kaip čia nenustebti, Lietuvos kareivėlį prisiminus, kuris velkasi tarybinę karinę uniformą su rusiška heraldika, rusiškai taria iškilmingą kario priesaiką, važiuoja toli toli, saugoja Kinijos pasienį, o mūsų šventus Baltijos krantus akylai stebi iš Kirgizijos atbogintas kareivėlis, tvirtai rankose spausdamas rusišką "kalašnikovą". Ir lyg mūsų Lietuva, ir lyg nebe mūsų, nes ir Kirgizija, kurią saugo lietuvaičiai, būtų jau lyg ir mūsų ir lyg dar ne visai mūsų . . . Visa laimė, jog tautiečių tarpe visad yra ir iliuzionistų (šlovė pliuralizmui!), o tai nuo tokių svarstymų tūlą mintytoją kaip mat apimtų "šiza" nuotaika. Tad geriau nesvarstyti.

Tarybinių kultūrininkų norai supažindinti čiabuvį skaitytoją su svetur parašytom emigrantų knygom gražūs, kaip tie bijūnėliai po močiutės langu. Bet kas gi trukdo pargabenti išeivijoje išleistas knygas ir sudėti jas į knygynų lentynas, kurių tuštumas seniai jau erzina Lietuvos skaitytojus. Kokia proga norima pasiglemžti leidybinį monopolį, iš kur tos leidybinio imperializmo nuotaikos? Lyg ir nebebūtų K. Morkūno spaustuvės, nebebūtų išeivijoje lietuvių leidėjų, o emigrantų rašiniai lyg ir egzistuotų tik rankraščiuose, nuolankiai laukdami sovietų Lietuvos leidėjų — tik pamokite piršteliu nuo Olimpo — atlėksime arais ir gegutėmis arba pesliais ir varnomis, kaip jau jums labiau patiks, kaip jau mums įsakysite.

Vienok išeivijoje knygos leidžiamos, nestinga dar leidėjų svetur. Bėda, ten stinga cenzūros. Nesakau, kad skaitytojams Lietuvoj nereikia K. Barėno suminėtų autorių kūrinių, tačiau neutralios literatūros jie ir patys į valias ten prisikūrė, ir ne blogesnės, bet geresnės. Beje, dabar, pučiant persitvarkymų pusvėjams, ok. Lietuvoje vertybės perkainojamos, ir prieita išvada, jog tyla — ne visada tokia jau gera byla, broliai lietuvaičiai.

O pažintine prasme sesėms ir broliams pirmiausia būtų smalsu perskaityti tokias knygas, kaip Algirdo Gustaičio "Tikroji Lietuva", Kreivėno, Juciūtės ir dar daug daug kitokių įdomiausių knygų. Praverstų ir vertimai, pvz. Solženicino "Archipelago Gulagas".

Bet vėl — ta nelemta cenzūra, kad ją kur nelabasis. Na, bet jeigu ji yra, tai mūsų tautinis, Alytaus šampanu putojantis patriotizmas lyg ir leidžia kišti savo sprandą po cenzoriaus giljotina — savanoriškai. Kaip kad tas čigonas, kur dėl kompanijos pasikorė.

Pabaigai norisi papasakoti įdomų nutikimą iš kultūrinio Kanados gyvenimo.

Olimpinių žiemos žaidynių metu Kalgaryje buvo organizuojamas ir Olimpinis meno festivalis. Miesto Glenbow muziejus ruošė didžiulę retrospektyvinę Kanados indėnų meno parodą. Kreipėsi tuo tikslu į daugelį pasaulio muziejų, prašydami paskolinti parodai ten saugomus Kanados indėnų meno dirbinius. Tačiau šio grandiozinio renginio laurus apskabė Albertos provincijos Lubikono indėnų Cree kvietimas boikotuoti reprezentacinę parodą, kadangi ši negausi indėnų gentis jau penkiasdešimt metų beviltiškai kovoja su federaline ir provincine valdžia bei stambiomis naftos kompanijomis dėl savo žemių.

Paroda, žinoma, įvyko ir su dideliu pasisekimu. Visgi į indėnų kvietimą solidarizuotis atsakė net dvylika muziejų — ne tik Amerikos, bet ir Europos, jų tarpe V. Berlyno, Oslo, Kopenhagos, Roterdamo ir net du Stokholmo. Taip ir norisi paklausti tų dvylikos pasišiaušėlių: "O kuo pasitarnautų Kanados valdžiai ir naftos magnatams jų dalyvavimas gražiausioje pasaulinėje šventėje — olimpiniame menų festivalyje?" Dar galima suprasti padraikas amerikiečius, na bet kultūringieji europiečiai? Ką gi bendro jie turi su kitoj žemės rutulio pusėj gyvenančiais varganais indėnais? Regis, nei broliai, nei seserys. Net ne pusbroliai ir ne pusseserės . . .

O jau tie Albertos indėnai, rūgštumėli tu vienas! Į kvepaliukais iškrapytą meno rūmą įleido politinį "skunksą"! Kur tai matyta? Reikalauja kažkokių teisių į savo žemes, nesidžiaugia vien tuo, jog dar gyvena, o kviečia boikotuoti, šurmulį kultūrininkų šventovėje kelia. Chuliganizmas. Aiškiai matyt, jog tankų su raudonom penkiakampėm trūksta.

O juk galėtų ramiai tūnoti savo rezervatuose, tyliai trauktis vis arčiau Šiaurės Ašigalio, kurti savo indėniškus menus, dainuoti ir šokti, kol dar į kaulą nesušalo. Ir aplamai, tie visi muziejininkai galėtų iš savo sudulkėjusių muziejų susikelti į erdvias vakarų Kanados rezervatų platumas, pastatyti indėnams muziejų — daug muziejų — ne vieną. Tai būtų galybė kultūros indėnams! Net galva svaigsta . . .

Bet ne, rupkės, nevažiuoja į rezervatus: kiūto savo muziejuose, "koką" girkšnoja, meno eksponatus siuntinėja, indėnų kultūra rūpinasi. Ai, ai, limpa čia, satyriko Antano Gustaičio eilutės: "Kaip gera mylėti iš tolo, kai nereikia mylėt iš arti" . . .

*Šiza nuotaika — lietuviškų "pankų" žargonu reiškia bjaurią savijautą, tarsi būtum ką nužudęs. (Paimta iš "Nemuno", nr. 7, 1988).

Lietuvos kankinių parapijos jaunimas rugsėjo 25 d. po Sutvirtinimo sakramento apeigų su vysk. P. BALTAKIU, OFM, ir klebonu kun. J. STAŠKUM

Nuotr. O. Burzdžiaus

Lietuvių-lenkų santykiai: dialogas ar monologas? I

STEPAS VARANKA

Žinutės spaudoje apie lietuvių-lenkų pasikalbėjimus tapo vieša paslaptimi. Dalis lietuvių bendruomenės yra susirūpinusi, kad prie tos "pasakos be galo" — lietuvių ir lenkų santykių pagerinimo einama be lietuvių visuomenės žinios. Toji problema lietuviuose yra labai rimta ir svarbi. Lietuviai nori žinoti, kas lietuvių pusėje atstovauja lietuvių reikalams. Spaudoje buvo minima grupė intelektualų. Vėliau buvo skelbiama, kad lenkų egzilinės vyriausybės atstovas Vašingtone apsilankė pas St. Lozoraitį dėl užmezgimo pokalbių. Gaila tik, kad nepažymėta, kurios vyriausybės atstovas. Lenkai išeivijoje turi dvi vyriausybes. Viena ir kita sakosi esančios teisėtos.

"Adelaidės lietuvių žinos" 1988. VI. 21, nr. 13-14 rašo: "Tarėsi, bet nesako ką nutarė". Ten skundžiamasi, kad grupė, kuri dalyvavo susitikime su lenkais, kažkodėl nedrįsta paaiškinti, kaip tas reikalas sprendžiamas. Pasakyta tik, kad drauge dalyvavo šv. Mišiose, kurios buvo atnašaujamos lietuvių koplyčioje Romoje, Šv. Petro bazilikoje. Tačiau apie ką su lenkais buvo kalbama, nepasakyta. Straipsnio autorius B.J. yra susirūpinęs, kad lenkai savo dviveidiškumu neįveltų lietuvių į pinkles . . .

"Tėviškės žiburiai" 1988. VI. 28, nr. 26, paskelbė, esą Lietuvos pasiuntinybė Vašingtone pranešė, kad birželio 18 d. Lietuvos atstovą St. Lozoraitį, jn., aplankė gen. Lebront, lenkų egzilinės vyriausybės įgaliotas atstovas palaikyti ryšiams su lietuviais. Lietuvos atstovas jam paaiškino, kad pagerinti santykiams su kaimynais lenkais esminė sąlyga yra jų nusistatymas Vilniaus miesto ir krašto klausimu. Generolas pareiškęs gerai suprantąs lietuvių pozicijas.

Rašydamas apie lietuvių-lenkų reikalus nuolat pabrėždavau: rimtas dialogas su lenkais yra reikalingas, bet su sąlyga, kad jie viešai atsisakytų savo pretenzijų į Vilnių ir Vilniaus kraštą, kad ta linkme pradėtų savo spaudoje, mokyklose, organizacijose perauklėjimą dėl neteisėtai 1920. X. 9 padarytos Lietuvai skriaudos, užgrobiant Lietuvos sostinę Vilnių ir Vilniaus kraštą, paaiškinant, kad tai neapgalvotas buvusios lenkų vyriausybės žygis.

Mėginimai susitarti

Mėginimai susitarti prasidėjo 1919-1920 m. Lenkijos politikai ir vadovai Vakarų valstybėms nuolat primindavo: jeigu jiems bus suteikta reikiama pagalba, jos rankose bus Vilnius ir Lvovas, bus sulaikytas "raudonasis pavojus". To meto Europos politinė padėtis buvo palankesnė Lenkijai, todėl Vakarų valstybės neprieštaravo maršalo Pilsudskio politikai. Tai buvo tik pradžia.

Po to sekė Briuselio ir Ženevos derybos 1921 m. Prancūzijos politiniai atstovai piršo projektą Baltijos valstybių bloką prijungti prie Lenkijos. Anglija dėl sunkios savo vidaus padėties mažai rūpinosi Lenkijos-Lietuvos konfliktu.

Iš Lietuvos pasiuntinio Londone Tomo Norus-Naruševičiaus 1921. I. 2-7 pranešimų matyti, kad Anglijos atstovai neprieštaravo Lietuvos perėjimui į Lenkijos įtakos sferą.

Toliau — Lietuvos dialogas su Lenkija Kopenhagoje ir Luganoje. Lietuvos politikai, siekdami atgauti Vilnių, stengėsi išlaikyti to krašto gyventojus savo įtakoje. Daug dėmesio buvo skiriama švietimui, spaudai. Įvedus finansų reformą ir įvedus litus Lietuvoje, Vilniaus kraštui buvo skiriama 1926 m. per metus daugiau kaip du milijonai litų.

Santykių paaštrėjimas iškildavo periodiškai. 1925 m. Europos tarptautiniuose santykiuose vyko pasikeitimai. Lokarno konferencija turėjo įtakos visai Europai.

Anglijos politikai buvo numatę mažesnių valstybių sąjungas. Buvo nepamiršta ir Lietuva. Čemberlenas pageidavo, kad mažos valstybės tarp savęs sudarytų sutartis ir kad Lietuva įsijungtų į tokį planuojamą valstybinį bloką . . . Lokarno sutartis nedavė jokių garantijų dėl valstybės sienų.

1926 m. užsienio pasiuntinybėm buvo pasiųstas raštas "Dėl lenkų agresingų siekių prieš Lietuvą". Šis dokumentas pasiuntiniams buvo nepriimtinas, nes labai silpnai argumentuotas. Lietuvos pasiuntinybės juo negalėjo pasinaudoti.

Lietuvių-lenkų pokalbiai vyko iki Lenkijos žlugimo. Vokiečių okupacijos metais slapti pasitarimai vyko su Lenkijos egziline vyriausybe ir pogrindžio organizacijomis Vilniaus krašte. Paskutinieji įvyko Švenčionyse, vykstant vokiečių-rusų karui.

Po karo "pasaka be galo" tęsėsi toliau. 1954. V. 18-19 Niujorke, politinėje lietuvių konferencijoje Baltic Freedom House buvo nagrinėti lietuvių-lenkų santykiai. Čia pridedu iš tos konferencijos perkrautos darbotvarkės punktus, kurie buvo numatyti svarstyti.

Lietuvių-lenkų santykiai

I. Pasiruošimas lietuvių-lenkų santykių klausimui spręsti.

a. Lietuvių-lenkų santykių reliatyvinė svarba Lietuvos užsienio politikos klausimų komplekse.

b. Nustatymas jėgų, kurios veikė ir tebeveikia mūsų santykius su lenkais.

c. Lietuvių-lenkų santykių eiga praeity, dabartinė jų forma, apimtis ir šių santykių reikšmė ateityje.

d. Mūsų santykių su lenkais tikslų nustatymas; tų tikslų skirtingumas, palyginus su lenkų siekiais, jų bendrieji uždaviniai ir skirtingųjų tikslų suderinimo galimumai.

e. Priemonių ir būdų tikslams siekti parinkimas.

II. Jėgos, kurios veikia lietuvių-lenkų santykius.

a. Geopolitinė padėtis

b. Istorinė ipoteka.

c. Kaimynai: gudai, ukrainiečiai, rusai, vokiečiai.

d. Ūkiniai interesai: žaliavos, prekyba, pramonė, susisiekimas.

e. Mūsų tautinės mažumos: gudai, lenkai, tuteišiai, žydai, karaimai, totoriai, rusai.

f. Lenkų ir mūsų karinis potencialas.

g. Mūsų tautinis charakteris, jo atsparumas, trūkumai, lenkų kultūrinė atrakcija.

h. Lenkų ekspansinės tendencijos.

i. Tarptautinė padėtis: Europos integracija.

k. Mūsų ir lenkų diplomatiniai sugebėjimai, metodai.

l. Pasitikėjimo klausimas.

III. Tikslai

a. Išsilaisvinimas iš sovietų vergijos.

b. Nepriklausomybės atstatymas.

c. Saugumas

d. Ūkinė gerovė

e. Lietuvos žemių sujungimas:

1. rytuose — 1920 m. sutarties sienos;

2. vakaruose — Karaliaučiaus linija.

IV. Priemonės tikslams siekti.

1. Artimiausiu metu:

a. nustatomos gairės teritoriniams klausimams spręsti;

b. koordinuojami dabartinės kovos už išlaisvinimą žygiai ir politika;

c. bendradarbiaujama J. Tautose ir kitose tarptautinėse organizacijose;

d. keičiamasi informacijomis apie padėtį pavergtuose kraštuose;

e. ugdoma susipratimo dvasia lietuvių ir lenkų išeivijoje;

f. mezgami visuomeninio ir kultūrinio bendradarbiavimo santykiai;

2. Sprendžiamuoju išlaisvinimo metu:

a. Privertus sovietus pasitraukti karo priemonėmis, padedama vieni kitiems atkurti savo karines pajėgas ir sprendžiami visi ginčai ir nesusipratimai taikiomis priemonėmis.

b. Privertus diplomatinėmis priemonėmis sovietus pasitraukti, politiškai ir morališkai remiamas savo valstybių aparato atstatymas.

c. Abiem atvejais užmezgami draugiški diplomatiniai santykiai tarp atkurtų ir išlaisvintų valstybių ir laikomos karinės pajėgos bei partizaniniai-politiniai vienetai atokiai nuo nustatysimų sienų linijos.

d. Nedelsiant sutariamos galutinės sienos pagal išdirbtas gaires.

3. Tolimesnėje ateityje

a. Remiamas Rusijos sukaldymas.

b. Palaikomas Ukrainos ir Gudijos, jei tų kraštų tautos to panorės, nepriklausomų valstybių įkūrimas.

c. Pritariama Vokietijos atstūmimui nuo Rytprūsių.

d. Įsijungimas į sritines Rytų Europos federacijas.

e. Siekiama visos Europos sujungimo.

f. Stiprinama J. Tautų organizacija.

Toje politinėje konferencijoje dalyvavo tuo metu mūsų žymiausi politikai, veikėjai, konsulai ir įvairių grupių atstovai. Pagal protokolą dalyvavo 21 asmuo, pirmininkaujant prel. M. Krupavičiui. Konferencijos posėdžio protokolas turi 43 puslapius.

Ar šiame rašinyje paskelbti šios konferencijos punktai, liečią lietuvių-lenkų santykius, pagerino buvusią padėtį tarp lietuvių-lenkų? Atsakymas trumpas — tęsiasi ta pati sena pasaka.

Prieš keliolika dienų gavau raštu tikras žinias. Tame rašte yra išvardinta kas buvo iniciatoriumi lietuvių-lenkų pokalbių, kas parinko lietuvių atstovus, kas dalyvavo iš lenkų, maždaug pokalbių temos, kada numatytas sekantis suėjimas. Turiu pažymėti, kad lietuvių atstovai pareiškė tvirtą nusistatymą dėl Vilniaus.

Smulkiai čia visko negaliu aprašinėti, nes man patikėtas pranešimas yra konfidencialus. Jame yra paminėta, kad bus paruoštas pranešimas spaudai.

Nuoširdžiai linkiu, kad tie pokalbiai taptų rimtu dialogu ir po tiek nesėkmingų metų privestų lietuvius-lenkus prie tikros kaimyninės draugystės.

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams.**

Karo nusikaltėlio užrašai

Vis nenutylant isteriškiems kerštos jausmams, vadinamiems "karo nusikaltėliams", ir dar tokiom mažom žuvelėm kaip sargybiniams, policininkams ir panašiems, įdomu paskaityti Albert Speer dienoraštį, rašytą Spandau kalėjime ir pažiūrėt, kaip buvo traktuojami tikrieji karo nusikaltėliai, kurie dirigavo visą nacizmo aparatą.

Albert Speer, Hitlerio architektas, karo amunicijos ir darbo vergų viršininkas, buvo nuteistas 20-čiai metų ir kalinamas su Hess ir keleta kitų žymiųjų nacių Spandau kalėjime. Jis ten, neva slapta, rašė dienoraštį.

Pirma naujiena jo dienoraštyje yra tai, kad Niurenberge kurį laiką juos saugojo lietuviai. Apie lietuvius sargybinius jis sako tik tiek, kad jie ar visai nesiorientavo, ar nenorėjo paisyt taisyklių, ir kaliniai jautėsi gana laisvai. Esą vienas lietuvis kumštelėjęs A. Speer, buvo pagrasintas, kad kalinių liesti negalima. Kaliniui pasiskundus, jam grėstų bausmė. "Aš taip pat priminiau jam", – sako Speer, – "kad jis prarado savo kraštą, kaip ir aš". Lietuvis prižiūrėtojas nuo to laiko buvęs jam palankus.

Perkėlus kalinius į Spandau kalėjimą, sargybiniai mainėsi kas trys mėnesiai: amerikonai, anglai ir rusai. Santykiai su sargybiniais buvo visai draugiški, ypač su amerikonais. Rusai, tik atvykus kokiam pareigūnui iš vyresnybės, mėgindavo prikibt dėl perdidelės laisvės, kuria naudojosi kaliniai, bet jiems išvykus eiliniai rusai prižiūrėtojai buvo draugiški. Jei prie amerikonų maistas buvo kaip geriausiam restorane, tai per tris mėnesius po rusų priežiūra visi gerokai suliesėdavo.

Kalėjimo kiemas buvo didžiulis apie 6000 kv metrų ir jame kaliniai ne tik vaikščiojo, bet užsiiminėjo sodininkyste, gėlininkyste ar daržininkyste, kaip kam patiko. A. Speer tapo tikru sodininku. Augino medelius, gaudavo augalų kokių tik pageidavo iš prižiūrėtojo, kuris turėjo šiltadaržius ir, panaudodamas savo architekto gabumus, suprojektavo pavyzdingą parką-gėlyną. Jis apskaičiavo, kad dirbdamas ir vaikščiodamas kasdien nueidavo 10 km ir per visą kalėjimo laiką bus nuėjęs 38,816 km. Jis buvo gerai nudegęs saulėje, atrodė tvirtas ir sveikas. Įdomu, kad Hessas, kuris dažnai kai nesikeldavo iš lovos ir sargybiniai kai kada jį net su matracu išnešdavo į lauką, arba lauke nedirbo ir nesimankštino, išgyveno ilgiau už kitus.

Visi rašė šį ar tą ir sugebėjo savo raštus išgabent iš kalėjimo, aišku, su sargybinių pagalba. Gimimo dienos proga, ar net ir be jokios progos, dažnai atsirasdavo ir konjako. Žydas gydytojas buvo ypatingai malonus ir paslaugus, o A. Speer dukterį žydų šeima pasikvietė pas save į Ameriką pasisvečiuoti.

Joks kalėjimas, kad ir labai žmoniškas, nėra malonus, bet skaitant tą dienoraštį susidaro įspūdis, kad jei karo nusikaltėlis būtų koks kareivėlis pastatytas prie kaceto vartų saugoti žydų ir būtų nuteistas, tai jo dalia nebūtų buvusi tokia lengva. Bet didieji nusikaltėliai aristokratai buvo traktuojami ne tik su tolerancija, bet ir su respektu.

Daug tuose atsiminimuose savęs teisinimo ir persiorientavimo apie Hitlerį. Tas savaime suprantama. Įdomu, kad, skaitant apie kalėjime praleistą laiką, nejautė A. Speer jokio gailesčio ar simpatijos. Bet pagailo jo, kai jis po 20 metų išeina iš kalėjimo 60 metų amžiaus. Pasijunta atitolęs nuo šeimos, pasimato su jau suaugusiais vaikais ir svarsto, ar ras su jais bendrą kalbą, ką jis dirbs, praradęs savo profesinį talentą. Jis jaučiasi toje laisvėje labai nejaukiai ir beveik ilgisi savo kalėjimo sodo, kur įdėjo tiek darbo, kur buvo aprūpintas ir gyvenimas ėjo nustatyta vaga. Nemažesnė bausmė negu kalėjimas prasideda tada, kai žmogus nebeatpažįsta pasikeitusio miesto nei žmonių, nebesugeba prisitaikyti ir pasivyti pasikeitusio gyvenimo. **MM**

• **. . . mes visus sunkumus nešame be aimanų, juk žinome, kad gale šio kryžiaus kelio ne tiek gresia Golgota, kiek žavi Prisikėlimas.**

J. ERETAS

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835

• ***Patarnauja lietuvių kalba.***

• ***Nemokamas namų įvertinimas***

130 Kennedy Avenue, Toronto, Ontario M6S 2X9

Ne tik namai, bet ir jūsų ateitis

A†A

JONUI GOVĖDUI

mirus,

žmoną ONUTĘ, sūnus – JONĄ ir DENĮ su žmona nuoširdžiai užjaučiame –

J. S. Bubuliai *A. E. Bubuliai*

D. C. Wiese

A†A

JONUI MARGELIUI

mirus,

žmoną ONĄ, dukrą JULĘ nuoširdžiai užjaučiame –

Izabelė Simonavičienė *Jim Grube*

Zuzana Hope ir šeima *J. C. Moule*

Mylimam tėveliui ir vyrui

A†A

JUOZUI KUŠLIKIUI

mirus,

brangiai draugei DANUTEI ir jos mamai bei kitiems giminėms reiškiame gilią užuojautą –

Loreta Kalvaitytė

Dana Lukavičiūtė

Žibutė ir Vaidotas Vaičiūnai

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS

REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

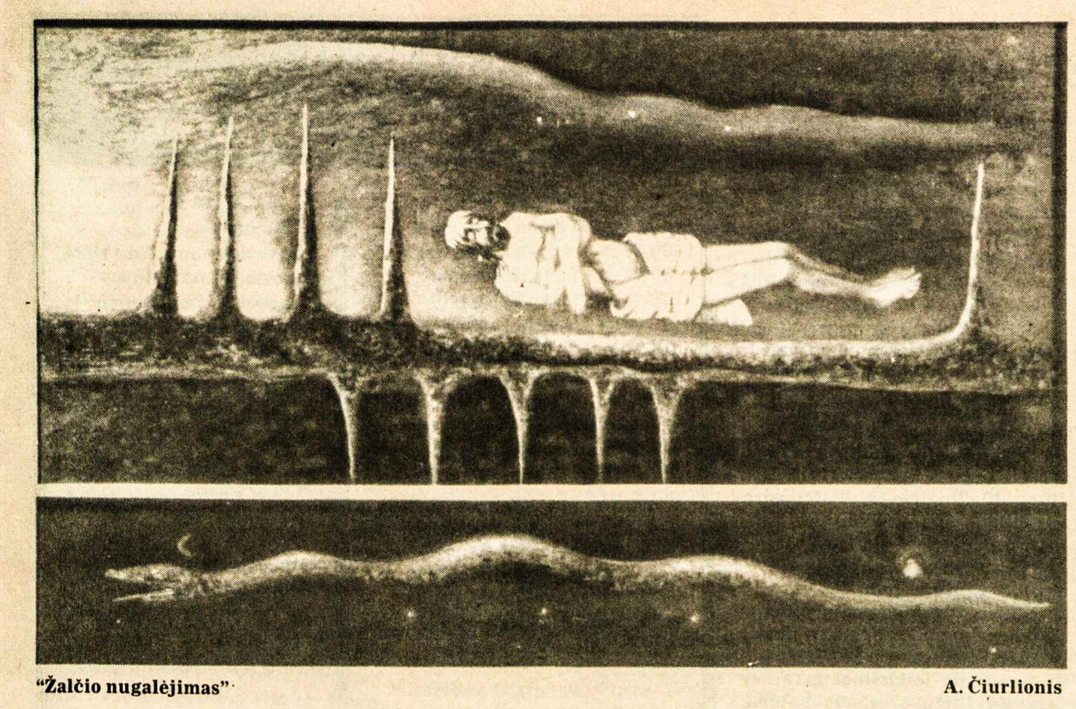

"Žalčio nugalėjimas" A. Čiurlionis

Magija ir religija

Dr. J. BALYS

Magijos reiškiniai bei įvairūs prietarai yra aktualūs ir dabar

Dažnai girdime posakį: "Tai kaip magija . . ." Kalbama apie magišką veiksmą, daiktą, žodį arba formulę. Mat žmonės iš senų laikų buvo linkę tikėti, kad tam tikras daiktas ar veiksmas pagelbės žmogui pasiekti norimą tikslą, apgins jį, privers gamtos jėgas ir elementus vykdyti jo, to silpno žmogaus, valią ir norus. Net demonai turi klausyti žmogaus, jei jis pavartoja tam tikrus žodžius, daiktus arba veiksmus. Pvz. nuo velnio galima apsiginti ir jį nuvaryti padarius kryžiaus ženklą, pavadinus jį vardu (velne, šėtone), arba pasakius "Dieve, padėk!" Velnias bijo tam tikrų daiktų, kaip šermukšnio lazda, barkūnai (tokia gėlė) ir dilgėlės, epušės šakos, kadugys. Laumę galima pagauti panaudojus tam tikrus daiktus.

Yra magiški ženklai. Iš klasikinių laikų žinoma *pentagrama* arba penkiakampė žvaigždė, kurią lietuviai vadina "laumės kryžiumi". Ji ątėjo iš Viduržemio pajūrio ir žinoma Maž. Lietuvoj. Toks ženklas buvo išrašomas ant tvartų, klėties ir daržinės durų, kad laumės ir raganos neįeitų, arklių nejodytų, aitvarai grūdų neišnešiotų. Vėliau jį pakeitė "trijų karalių" inicialai su kryželiais vidury (G†M†B).

Yra ir *hexagrama* (tai "Dovydo žvaigždė"). Tie abu ženklai gali būti nubrėžti arba kardo smaigaliu ore išrašyti, įvairiai pradedant, vis su skirtinga prasme. Hexagrama lietuviuose nepopuliari.

Magija skiriasi nuo religijos. Kai religijoje žmogus *prašo* arba maldauja dievybės malonės, tai vartodamas burtus jis *įsako* arba priverčia gamtą ir demonus vykdyti jo valią. Magija gali būti panaudota geram tikslui, kaip gydymas, demono išvarymas ("baltoji magija") ir piktam tikslui — savo artimui pakenkti: užleisti ligą žmonėms ir gyvuliams, sunaikinti pasėlius, sukelti audrą ir ledus ("juodoji magija"). Yra formulės ir veiksmai, kurie išgydo ligas, padaro neveiksmingą gyvatės įkandimą, net nuodų veikimą panaikina. Ne visi žmonės gali ir moka atlikti tokius magiškus veiksmus. Todėl yra nukalbėtojai, žavėtojai, žyniautojai, burtininkai.

Kai kurie antropologai seniau bandė įrodinėti, kad magija buvusi religijos pirmtakūnė, tad religijos kilusios iš magijos. Šito negalima įrodyti, todėl ta teorija atmesta, nors tarp magijos ir religijos yra susilietimo taškų ir bendrų idėjų. Tikėjimai apie laumes arba deives, apie aitvarus ir kaukus, apie giltinę ir velnius nėra religija, bet *demonologija*. Labai dažnai yra analoginė arba *simpatetinė* magija: panašus daiktas ar veiksmas iššaukia panašų ataveiksmį.

Artimas magijai yra *fetišizmas*. Fetišas yra koks nors daiktas, kurį žmogus pats pasidarė, jį nešioja ir tikisi, kad tai apsaugos jį nuo kokios nors nelaimės, kaip liga. Nuo priešistorinių laikų randame iš minkšto akmens, kaulo ar gintaro (gal ir medžio, kuris supuvo) išdrožtas statulėles, visokias tariamas "veneras" su skylutėmis šniūrui įverti. Aišku, jos buvo žmonių nešiojamos kaip apsauga, kitaip kam gi būtų buvę išgręžtos tos skylutės.

Tai ne religija, bet prietarai. Jų atgarsius matome visokiuose medalikėliuose, kurie arba vaizduoja senų laikų simbolius, kaip "gyvybės medis", keturlapis dobilas, šerno iltys ir kt. Juos dar vadina *amuletais*. Kišenėse ar piniginėse kartais nešiojasi *talismaną*, kuris atnešąs laimę, jeigu jo nepamirši ar nepamesi. Gali būti ir ant popieriaus gabalėlio užrašytos raidės ar ženklai, pvz. hebr. YHWH (reiškia Yahweh), lot. INRI, tibet. Om, egip. Ank ženklas. Tai vadinami *tetragramaton*. Juose slypinti ypatinga jėga vadinama "mana".

Čia pridera ir labai paplitusi magiška "sator" formulė. Keturkampyje vienas po kito yra surašomi tokie penki žodžiai, kiekvienas iš pankių raidžių: SATOR AREPO TENET OPERA ROTAS. Įvairiais būdais skaitant (iš dešinės į kairę, iš viršaus į apačią ar atvirkščiai) vis gaunami tie patys žodžiai (surašykite ir skaitykite, įdomu!). Aiškinama, kad tie beprasmiški, bet paslaptingai skambą žodžiai esą sudaryti iš raidžių, kurias sudaro *dukart* parašyti žodžiai "pater noster". Taigi ta formulė buvo išgalvota raštingo žmogaus krikščionybės laikais ir vartojama apsaugai kaip amuletas.

Nesistebėkime žmonių prietaringumu. Ir mūsų dienomis galime matyti automobiliuose ir lėktuvuose prie vairuotojo ar lakūno lango pakabintus įvairius keistus daiktelius: kūdikio batukus, beždžionių ar kokią kitokią lėlytę. Yra ir religinio turinio lentelių su posakiais arba paveikslėliais, ypač dažnai šv. Christoforo (Kristupo). Šoferiai ir pilotai pasirenka savo individualią "maskotę", kuri jį neva apsaugo nuo katastrofos. Ne visi tiki jų magiška galia, tačiau pasidarė toks paprotys: "Juk nieko nepakenks, o jei ir nepadės, tai geriau žmogus jautiesi . . ."

Daug magiškų daiktų ir veiksmų atsirado ryšium su krikščionybės paplitimu liaudyje arba, kaip vysk. M. Valančius rašė, tai yra "prietarai, kilę iš nesupratimo krikščioniško tikėjimo". Mat žmonės visus bažnyčioje pašventintus dalykus laikė turinčiais magišką galią. Kai kurios bažnytinės apeigos tuo būdu daug prisidėjo prie prietarų išlaikymo ir naujų sukūrimo liaudyje. Šventųjų kultas ir relikvijos atspindi seną mirusių prosenių gerbimą, tai tolimesnis jų gyvavimas kitokiame pavidale. Tokiu būdu matome, kad ne religija kilo iš magijos, bet iš religinės praktikos kilo visa eilė magiškų veiksmų ir prietarų, iškreipus religinę prasmę.

Su senais prietarais nelengva kovoti. Kaip apsaugą nuo ligų dar prieš pusantro šimtmečio motinos užkabindavo vaikams ant kaklo į skudurėlius suristas žalčių "krames" (kaukoles) ir atsiųsdavo vaikus į mokyklą. Apie tai rašė vysk. M. Valančius. Ant karvių kaklo kabindavo į skudurą suristą "devindrekį" (Asa foetida), kaip apsaugą nuo pakerėjimo.

Magija nėra primityvus reiškinys, priešingai, išsivysčiusi magija kaip tik rodo aukštą civilizacijos laipsnį. Kas galės užginčyti senovės Egipto aukštą kultūrą ir civilizaciją? Tuo pačiu metu Egipte magija (užkalbėjimai, užkeikimai) ir visokie amuletai buvo nepaprastai populiarūs, randami šalia didžiųjų dievų, kuriais buvo laikomi Amun-Re, Osiris ir jo žmona Isis. (Žr. *Egyptian Magic*, by E. A. Wallis Budge ir egiptiečių *Mirusiųjų knygas*, pagal išskaitytus papyro rankraščius). Žydai irgi nepasitenkino Mozės *Penkiaknyge* — jų rabinai sukūrė labai sudėtingą praktišką *Kabalistiką*, pilną magijos ir prietarų (žr. *Liet. Encikl.* X, 191). Nėra vaisto prieš prietaringumą ir magiškus veiksmus.

Tokiu būdu magijos ir prietarų negalima labai niekinti ir barti Balį, kam jis tokius dalykus spausdina savo leidžiamame *Lietuvių tautosakos lobyne*. Tai yra mūsų kultūros istorijos duomenys ir vis tiek, ar jie kam patinka ar ne, yra verti dėmesio ir tyrinėjimo, kodėl ir kaip jie susidarė, iš kur pas mus atėjo, kodėl mūsų žmonės juos priėmė arba pasisavino ir gana ilgai išlaikė. Jie mažiau kenksmingi, negu daugelis moderniškų prietarų, kaip liguista baimė dėl saugių atominių elektros jėgainių, kurių bijo, kaip velnias kryžiaus. Negi grįšime į akmens amžių arba gyvensime kaip indėnai prieš europiečiams atsikeliant į Ameriką?

P.S. Čia buvo trumpai apžvelgti įvairūs magijos pasireiškimai, turį savo pavadinimus. Plačiau apie juos galima pasiskaityti folkloro ir mitologijos enciklopedijose (tokių yra daug, pvz. *Amulets and Superstitions*, by E. A. Wallis Budge), arba specialioje literatūroje apie magiją.

Atsiųsta paminėti

Petras Klimas, DIENORAŠTIS 1988 1915.XII.1 – 1919.I.19. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. AM M Publications 7338 S. Sacramento Avenue Chicago, Ill. 60629

Spaudė M. Morkūno spaustuvė, Chicago. Tiražas 800

ČESLOVAS VALDEMARAS OBCARSKAS

Rudens sonetai

Lošikas

— Tai kas, kad gruodis, – sako,
– traukia gruodas,
Tai kas, kad vėjai baigia trobą
griauti,
Tai kas čia tokio, kad skolom
ratuotas;
Kad viską pralošei – tik
nusispjauti! A.Ž.

Kiek jau pralošiau, čia nieks
neskaito ir nežino.
Eina ratai violetiniai, geltoni
ir žali:
Sukas mėlynom akim auksinė
balerina.
Žvanga pinigai, maži ir dideli.

Taip dar kartą, taip dar kartą
gal išlošiu.
Vėlei sukasi spalvoti rutuliai.
Mirga šviesos, šokinėja. Aš dar
atsilošiu, –
Ir staiga – tik krinta, byra pinigai.

Dar per maža. Dar palošiu: –
Bus daugiau, gražiau, linksmiau.
Eina ratai. Keičias spalvos.
Prasilošiu.

Daros pikta ir graudu. Likau
Vienišas, be cento, be draugų.
Ir be maisto, ir be miego gatvėm
alkanas einu.

Kovotojas

Taip kas dieną, naktį vis kovoju
Su aistrom ir ydom, ir su
įgeidžiais menkais:
Matot: nutariau patapti aš
šventuoju.
Ši kova lengvai nepasibaigs.

Baisios abejonės vėl mane
užgriūva
Ir kankina mano sielą nuolatos.
O širdis pailsus vėl krauju
pasrūva – –
Visata plati. O aš čia ant ribos.

Pražūtingai įtempta virve einu.
Apačioj baisi bedugnė – praraja.
Vienas žingsnis nedarnus –
žemyn krenti . . .

Nėra lengva būti žemėje šventu.
Vien tik išrinktasis Dievą
pasirenka,
Ir Dangaus atsiųsta meile spindi
jo širdis.

Sienų raidės

Kada danguj užgęsta žvaigždės,
Tarytum akys mirštančio
žmogaus,
Vėl gedulo juodoji skraistė
Manąją sielą ima smaugt.

Ir aš imu blaškytis, tartum
šmėkla,
Po naktį aklą ir bevilte,
O liūdesys, žiaurus ir plėšrus,
Kiekvieną lydi mano žingsnį.

Kai auštant grįžtu į namus
aprimęs,
Languose neviltis dar teberymo,
Ir sienos dar vis šaukia nesavu
balsu:

Nes jose likę baisios raidės,
Tartum užgesę juodos žvaigždės,
Aptemdė mano namą gedulu
juodu.

1950 metai, Anglija

P.S. Eilėraštis rašytas poeto Bodlero įtakoj, perskaičius jo "Les fleurs du mal."

Vienišas

Toli – už marių, vandenų
bekraščių,
Už girių ošančių, melsvų miškų,
Užu pasaulio šio bekraščio,
Už saulės, ir šviesių žvaigždžių.

Planetoj negyvenamoj ant kranto
liūdi
Žmogus skausmingas, kaip mirtis,
O jo veide ir jo akyse glūdi
Gili, kaip naktys, neviltis.

Prie jo priėjęs išdidus demonas,
Jį veda pražūties krantais,
Sakydamas, kad metų milijonus

Jis vienas taip turės kentėti
amžinai. —
Ir varsto klaiksmas jo mintis, —
Ir temsta dar labiau naktis.

1950 metai, Anglija

Prienų "Žiburio" gimnazijos sukaktis

Joje mokėsi žymių kultūrininkų

IGNAS MEDZIUKAS

Tokia antraštė ok. Lietuvos laikraštis "Naujas gyvenimas" 1988 m. liepos 14 d. įsidėjo aprašymą apie kun. P. Martišiaus įsteigtą gimnaziją 1918 m. Prienuose. Pasiremiant buvusio šios gimnazijos mokytojo ir inspektoriaus Juozo Eidukevičiaus prisiminimais, rašoma, kad tuo laiku Prienuose buvo daugiau 2000 gyventojų, kurių trečdalis žydų tautybės, gyvenusių miesto centre. Nuo karaliaus Zigmanto Augusto laikų mieste įsikūrė ir vokiečių bendruomenė, užėmusi vieną kvartalą, kuriame buvo jų evangelikų liuteronų bažnyčia, mokykla ir kapinės. Mokytojas ėjo ir pastoriaus pareigas. Kaip mokykloje, taip ir bažnyčioje buvo vartojama vokiečių kalba. Mieste gyveno ir keletas lenkų, o turtingesnieji miesto gyventojai buvo sulenkėję lietuviai. Bažnyčioje buvo įvestos ir lenkiškos pamaldos, nors Prienų apylinkėse, išskyrus keletą dvarininkų, gyventojai buvo lietuviai. Apie 1905 m., parapiją administruojant kun. J. Rudaičiui, lenkiškos pamaldos ir giedojimai buvo panaikinti.

Gimnazijos statyba

"Žiburio" draugija, gavusi vokiečių okupacinės valdžios leidimą, 1918 m. naujai organizuojamos progimnazijos direktorium paskyrė Kazlų Rūdos vikarą kun. P. Martišių, kuris buvo ten pasižymėjęs kaimo jaunimo švietimu ir sodininkavimu. Progimnazija įsikūrė išnuomotuose J. Silvanavičiaus namuose. Stojamieji egzaminai buvo 1918 m. birželio 4-6 d. Į I klasę išlaikė 24, į II klasę — 31 mokinys; kai kurie mokiniai buvo vyresni kaip 20 metų. Mokslas pradėtas rugsėjo mėn. 1 d. Iki to laiko mokinių skaičius paaugo I klasėje iki 38, II klasėje — 48 (73 berniukai ir 13 mergaičių).

Progimnazijos pradžia buvo labai sunki. Trūko mokytojų ir mokslo priemonių. Žmonės buvo karo ir okupacijos nuvarginti. Lenkuojantieji miestiečiai prikalbėjo J. Silvanavičių atsakyti progimnazijai patalpas, nes jie svajojo apie lenkišką mokyklą. Tada direktorius kun. P. Martišius ryžosi statyti gimnazijai pastatą. Tinkamiausia tam vieta buvo pasirinktos senos kapinaitės ant Nemuno kranto, netoli klebonijos ir bažnyčios, kur dar stūksojo keletas sutrūnijusių kryžių. Neturėdamas statybai pinigų, kun. P. Martišius lankėsi aplinkinėse parapijose ir čia Mišių metu su kepure rinko gimnazijos statybai aukas. Pats važinėjo į mišką ir lentpiūves, surado meistrus ir darbininkus, ir taip 1920 m. prasidėjo gimnazijos statyba, o tų pačių metų rudenį šiame pastate jau veikė 4 klasės. Statyba buvo baigta 1924 m., o sekančiais metais jau buvo išleista pirmoji abiturientų laida.

Laikui bėgant mokyklos pavadinimas ir pedagogų kolek-

(Nukelta į 9-tą psl.)

1988 m. vasarą susitikę Kaune buvę Prienų "Žiburio" gimnazijos mokiniai ir mokytojai, apsilankius iš JAV inž. J. Mikailai, 1929 m. laidos abiturientui. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: J. Eidukevičius (buvęs mokytojas ir inspektorius), J. Labukas, B. Bučinskas (buvęs mokytojas), R. ir J. Mikailos, A. Gustaitis (prel.). Už jų stovi: P. Karpavičius, J. Zienius, A. Kazlauskienė, Bonarskis, A. Ligeika, J. Mačytė ir kiti

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Čikagiečio fotomenininko Algimanto Kezio Čikagos didmiestį garsinanti nuotraukų paroda "Chicago/Kezys", savo kelionę pradėjusi Japonijoje, dabar ją tęsia V. Vokietijos miestuose. Ten ji buvo atidaryta Štutgarte š. m. kovo mėnesį, dalyvaujant pačiam A. Keziui, vėliau buvo perkelta į Frankfurtą prie Maino ir dabar pasieks V. Vokietijos sostinę Bonną. Paroda rūpinasi JAV informacijos tarnyba.

Išeivijos lietuvių medicinos muziejus, globojamas Lituanistikos tyrimo ir studijų centro, šį rudenį bus atidarytas Jaunimo centre Čikagoje. Muziejui daug darbo yra paskyrusi dr. Milda Budrienė, ilgus metus rinkusi medžiagą Amerikos lietuvių gydytojų istorijai. Ji domėjosi ne tik eiliniais lietuviais gydytojais, bet ir tais, kurie, mediciną studijavę Lietuvoje arba Amerikoje, ją dėstė JAV universitetuose. Dr. M. Budrienės pastangų dėka muziejui yra sutelktos lietuvių gydytojų nuotraukos, medicinos reikalams naudoti instrumentai, laiškai, rankraščiai, atspausdinti darbai, informacija apie jų visuomeninę veiklą. Lietuviams gydytojams bus sudaryta proga tapti amžinais ar metiniais šio muziejaus nariais.

Sol. Lilijos Šukytės ir dr. Vytenio Vasyliūno koncertą Los Angeles lietuviams lapkričio 6 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje rengia Lietuvos dukterų draugija. Los Angeles lietuviai turės pirmą progą savo scenoje išvysti abu Vasyliūnus: ilgus metus Bavarijos operoje dainavusią Liliją ir Max Planck institute dirbantį astrofizikos dr. Vytenį, pasižymėjusį vargonų muzikos koncertais. Los Angeles koncerte jis akompanuos Lilijai, atliksiančiai tarptautinę programą, kurioje bus ir lietuvių kompozitorių kūrinių. Po koncerto žemutinėje parapijos salėje įvyks vaišės, susitikimas su abiem svečiais iš V. Vokietijos. Veiklią Lietuvos dukterų draugijos valdybą sudaro: pirm. Stasė Pautienienė-Šimoliūnienė, vicepirmininkės Marija Kairienė ir Antanina Uldukienė, sekr. Ona Deveikienė, ižd. Irena Luther.

A. a. Adomas Merkelis, Lietuvių rašytojų draugijos valdybos narys nuo 1983 m., po sunkios ligos mirė rugpjūčio 28 d. Cicero mieste prie Čikagos. Velionis gimė 1921 m. gegužės 16 d. Dusetų valsčiaus Elvenių kaime, Zarasų apskrityje. Ruošėsi mokytojo profesijai — baigęs Utenos gimnaziją ir mokytojų kursus, mokytojavo Zarasų apskrities pradžios mokyklose. Pirmuosius pokario metus praleido Austrijos Salzburge. Atvykęs į JAV 1949 m., pastoviai įsikūrė Cicero mieste, studijavo inžineriją Ilinojaus technologijos institute Čikagoje. 1981 m. išleido novelių rinkinį "Nebaigtoji simfonija". Noveles spausdino "Ateities" žurnale ir kultūriniame "Draugo" priede, reiškėsi kultūrinėje Čikagos lietuvių veikloje. Palaidotas rugpjūčio 31 d. iš Šv. Antano parapijos šventovės Šv. Kazimiero kapinėse.

Vienuoliktoji Broniaus Jonušo stipendija lituanistiką studijuojančiam ir lietuviška veikla pasižymėjusiam jaunuoliui paskirta Robertui Vitui Čikagoje. Politinių mokslų studijose jis nevengė su lietuviais ir Lietuva susijusių temų. Magistro laipsniui gauti buvo pasirinkęs tezę apie kariškių ir civilių ryšius prez. A. Smetonos valdymo metais. Doktoratui baigia ruošti disertaciją apie JAV vyriausybių atsisakymą pripažinti ir įteisinti sovietinę Lietuvos okupaciją kaip jos savanorišką įsijungimą Sovietų Sąjungon. R. Vitas yra baigęs Pedagoginį lituanistikos institutą Čikagoje ir jame skaito Lietuvos istorijos paskaitas. Nuo pat įsteigimo reiškiasi Lituanistikos studijų ir tyrimo centre, yra šios institucijos vicepirmininkas. R. Vitas taipgi aktyvus skautas, dabartinis "Krivūlės" redaktorius. Skaito paskaitas, bendradarbiauja spaudoje, paruošia leidinius. Metinę $1.000 stipendiją savo vyro kompozitoriaus ir dirigento Broniaus Jonušo atminimui yra įsteigusi jo našlė Emilija Jonušienė. Nors čikagiečiui R. Vitui teko XI-ji B. Jonušo stipendija, ją yra laimėję jau penkiolika jaunuolių. Mat ypatingais atvejais nesiribojama vienu stipendininku.

Salzburgo teatras "Elisabetbuehne" rugsėjo pradžioje lankėsi Vilniuje. Gastrolėse keturis kartus suvaidinta Izraelio dramaturgo J. Sobolio pjesė "Getas", parašyta pagal gete kalinto Hermano Kruko dienoraštį bei kitą dokumentinę medžiagą. Žiūrovai buvo nukelti Vilniun vokiečių okupacijos metais. Spektakliai papildyti vienu koncertu. Atsakomajan vizitui Zalcburgan vyks Vilniaus "Lėlės", Kauno ir Panevėžio dramos teatrai.

Baltijos respublikų jaunųjų dailininkų paroda "Jaunystė-88" Vilnių pasiekia kas treji metai. Šiemet ji jau ketvirtą kartą buvo surengta Vilniaus dailės parodų rūmuose. Dalyvavo beveik šimtas baltiečių dailininkų ir svečių iš Ukrainos, Bulgarijos, Lenkijos, Vengrijos, R. Vokietijos. Parodoje buvo išstatyta apie tris šimtus pastaraisiais metais sukurtų tapybos drobių, grafikos lakštų ir skulptūrų. Premijos įteiktos parodos laureatams: latvei A. Zarinia, estui M. Kadarikui, lietuviams J. Gasiūnui, R. Bartkui ir Š. Saukai.

Vietovardžių tarybą, veiksiančią prie Lietuvos kultūros fondo, įsteigė Lietuvos filologai su kitais specialistais. Taryba teiks patarimus, liečiančius Lietuvos vietovardžių taisyklingumą, jų pakeitimus ir įteisinimą. Filologijos dr. A. Vanago vadovaujamą tarybą sudarė: filologijos mokslų daktarai V. Ambrazas ir Z. Zinkevičius, filologijos mokslų kandidatai V. Maciejauskienė ir A. Pupkis, žurnalo "Kultūros barai" redakcijos skyriaus vedėjas B. Savukynas, Lietuvos žemėtvarkos projektavimo instituto geodezininkas vyr. inž. B. Kasparaitis ir Vilniaus universiteto kartografijos laboratorijos vedėjas P. Gaučas.

Lietuvoje bus paminėtos dvi sukaktys: 130-tosios dr. Vinco Kudirkos gimimo metinės ir "Varpo" šimtmetis. Dr. V. Kudirka gimė 1858 m. gruodžio 31 d., "Varpo" 1 nr. išleistas 1889 m. sausio mėnesį. Paminėti šias sukaktis nutarta Vilniuje įvykusiame vietinės kompartijos politbiuro posėdyje. Organizacinės komisijos pirmininku pakviestas Lietuvos mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktorius filologijos dr. Jonas Lankutis. Numatyta surengti iškilmingą vakarą Vilniaus dramos teatre, mokslinę-praktinę konferenciją, išleisti dr. V. Kudirkos raštus, jo vardu pavadinti kai kurias kultūros ir švietimo įstaigas, atnaujinti ir atkurti su juo susijusius pastatus.

Vilniaus universiteto kraštotyrininkų klubas "Ramuva" XIX-ją savo ekspediciją vasaros mėnesiais surengė Biržų rajono Papilio apylinkėse. Istorikai, vadovaujami A. Petrašiūno, užrašė per kelias kartas perduotus pasakojimus apie sukilėlių kautynes su caro kariuomene Biržų girioje, 1863 metų monopolio daužymą. Etnografai su savo vadovu V. Miliumi padarė 700 aprašų, apimančių žemdirbystės, gyvulininkystės, šeimyninius krikštynų, vestuvių, laidotuvių, išleistuvių papročius. Jie taipgi rinko medžiagą papildyti medicinos, veterinarijos, meteorologijos žinynui. B. Jasiūnaitės vadovaujami kalbininkai surinko apie 800 vietovardžių, 4.500 įdomesnių žodžių ir junginių. Tautosakininkai parsivežė apie tūkstantį dainų, keliasdešimt pasakų, sakmių, padavimų, šimtus mįslių, pamėgdžiojimų, patarlių, kitos smulkiosios tautosakos. "Ramuvos" ekspedicijai vadovavusio vyr. dėstytojo Venanto Mačiekaus pranešimu, visi jos dalyviai rinko Vilniaus universiteto mokslinės bibliotekos fondus papildžiusias senas lietuviškas knygas, periodinius leidinius. Surengtos dvi vakaronės Papilyje, po vieną Kupreliškyje ir Kvetkuose prisiminti senelių dainoms, šokiams su armonikos ir smuiko palyda. Trylika dienų trukusi ekspedicija baigta konferencija Papilio kultūros namų salėje. Pranešimus apie atliktą darbą padarė ekspedicijos ir jos grupių vadovai. Gautas Papilio aylinkės vykdomojo komiteto pažadas atstatyti rodykles į K. Binkio ir K. Jakubėno tėviškes. Jos buvo nuverstos tais laikais, kai dviejų poetų tėviškes buvo drįstama vadinti "buožių sodybomis". **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	8¼%
180-185 d. term. ind.	8½%
1 metų term. indėlius	8½%
2 metų term. indėlius	8¾%
3 metų term. indėlius	9 %
1 metų GIC-met. palūk.	10½%
2 metų GIC-met. palūk.	10½%
3 metų GIC-met. palūk.	10½%
1 metų GIC-mėn. palūk.	9¾%
RRSP ir RRIF (pensijos)	8 %
RRSP-1 metų term. ind.	10 %
RRSP-2 metų term. ind.	10 %
RRSP-3 metų term. ind.	10 %
Specialią taup. s-tą	8 %
Taupomąją sąskaitą	6 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	8 %
Kasd. pal.čekių sąsk.iki	5¾%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	11 %
Sutarties paskolas nuo	11 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	11¼%
2 metų	11½%
3 metų	11¾%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ir 3 metų	10½%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 38 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000 res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,

telefonas 279-4371

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.

Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

T.V.

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Pranas Lubinas su išeivijos krepšinio rinktine keliaus į Lietuvą kaip garbės kapitonas. Išeivijos krepšinio rinktinė "Vėjas" 1989 liepos gale vyks į Lietuvą 6-7 draugiškoms rungtynėms.

Pranas Lubinas, 78 metų amžiaus, neperseniai turėjęs kojos operaciją, pensininko dienas kartu su žmona leidžia saulėtoje Kalifornijoje. Šis Amerikos lietuvis sportininkas yra užsitarnavęs lietuvių tautos gilią pagarbą. Jo sportinė karjera ilga ir vispusiškai įdomi. Jaunystėje žaidė krepšinį įvairiose mokyklų komandose, o 1936 jo vadovaujamai komandai laimėjus kvalifikacines rungtynes Niujorke, laimėjo teisę atstovauti JAV 1936 pasaulinėje olimpiadoje Berlyne, kur laimėjo aukso medalį.

Iš Berlyno nuvyko į Lietuvą ir kurį laiką gyveno Kaune, dirbdamas su mūsų jaunaisiais krepšininkais. 1939 Europos krepšinio pirmenybėse, kur Lietuva apgynė savo 1937 laimėtą Europos meisterio vardą, Lubinas žaidė visose rungtynėse ir laimėjo Lietuvai daugiausia taškų – 96. Jo paskutinių sekundžių metimas vienu tašku nulėmė pergalę Lietuvai prieš Latviją.

Prieš II-jį pas. karą P.L. grįžo į JAV, kur net 9 kartus buvo išrinktas į JAV rinktinę (all americans). P.L. visą gyvenimą domėjosi Lietuvos ir išeivijos sportiniais pasiekimais. Š. m. birželio 4 d. Los Angeles Lietuvių Bendruomenės ir sporto klubo "Banga" pakviestas į Arvydo Sabonio priėmimą ir paklaustas ar galės dalyvauti, atsakė: "Būtinai, nes seniai laukiau to momento, kada galėsiu susipažinti ir pagerbti tą garsųjį Lietuvos sūnų."

Toronto lietuvių sporto klubas "Jungtis", Š.m. spalio 29 d., Toronte ruošia ledo ritulo ir kėgliavimo **Susipažinimo žaidynes.** Į jas pakviesti Klivlando, Čikagos, Bostono, Hamiltono, Racine Wisc, ir kitų miestų sportininkai. Tai "Jungties" klubo tradicija, tapusi susipažinimo-draugystės švente. Į šias varžybas registruojami asmenys, o mišrios komandos bus sudaromos žaidynių dieną. Tuo norima pabrėžti šio įvykio pagrindinį tikslą – pažinti vieni kitus geriau, užmegsti glaudesnius draugiškumo ryšius.

Ledo ritulio varžybos vyks Westwood arenoje, Toronte. Rengėjai garantuoja kiekvienai komandai mažiausiai dvi rungtynes. Dėl platesnės informacijos skambinti Rick Dresher, namų tel. 233-8788, darbo tel. 233-3334 arba Rimui Kuliavui, tel. 766-2996.

Kėgliavimo varžybos vyks Plantation Bowlerama vietovėje, 5429 Dundas St. W. Toronte. Dėl tolimesnės informacijos skambinti Mykolui Jaglowitz, tel. 622-9919 arba Audrai Danaitytei, namų tel. 626-8994, darbo tel. 252-4659.

Registruotis abiejose sporto šakose ne vėliau spalio 24-tos dienos. Po žaidynių – kaukių balius Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W. Pradžia 8 v.v. Įėjimas – $5.00. Baliaus metu bus pagerbti laimėtojai, įteikiant jiems dovanas.

Aukso medalis Sovietų Sąjungai krepšinyje Seule pelnytai užtarnautas lietuvių žaidėjų: Šarūno Marčiulionio, Arvydo Sabonio, Rimo Kurtinaičio ir Valdemaro Chomičiaus, kurie žaidė pagrindiniame penketuke už sovietus. Š. Marčiulionis visus imponavo veržlumu ir žaidimo koordinavimu, gi R. Kurtinaitis – tritaškių rinkime. Arvydas Sabonis, nors nėra pilnai atsigavęs po visų traumos gydymų, čia pasirodė išskirtinai gerai. Ir štai šie Lietuvos sūnūs nulėmė sovietams auksą . . .

Dar aukso medaliai lietuviams. XXIV-se olimpiniuose žaidimuose Seule, komandinėse dviračių lenktynėse, 4 vyrų sovietinėje ekipoje dalyvavo **Gintautas Umaras su Kęstučiu Kaspučiu.** 4 km. nuotolis velodrome buvo nugalėtas per 4:13.31 min., tuom pačiu laimėtas auksas. Gintautui Umarui antrasis aukso medalis šioje olimpiadoje. Pirmąjį (buvo rašyta anksčiau) jis laimėjo idividualinėse 4 km. lenktynėse, nuotolį nugalėjęs per 4:32.00 min.

PRANAS LUBINAS 1939 m.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

37% apsisprendusių rinkėjų pasisako už konservatorius, 33% – už socialistus ir 27% – už liberalus. Visoje Kanadoje 42% remia konservatorius, 29% NDP socialistus, 25% liberalus.Tad "Globe-Environics"duomenimis, ne tik Toronte, Ontario provincijoje, bet ir visoje Kanadoje II vietą jau užima socialistai, o III vieta tenka liberalams.

Tokių duomenų atnešto džiaugsmo neįstengė nuslėpti Ontario Wellande balsus žvejojęs Kandos NDP socialistų vadas E. Broadbentas. Kai jam televizijos žurnalistas priminė, kad šie rinkimai gali baigtis politine katastrofa liberalams, E. Broadbentas prasitarė apie dviejų partijų sistemą, kuri gali būti naudinga Kanadai. Esą tada liktų dvi skirtingos partijos: dešinieji konservatoriai ir kairieji socialistai. Tokia dviejų partijų sistema dabar yra Britanijoje, kur kairieji darbiečiai iš politikos išstūmė liberalus. Tad ten dabar liko tik konservatoriai ir darbiečiai, o JAV rinkiminė kova vyksta taip pat tarp dviejų partijų – demokratų ir respublikininkų. Tokioms socialisto E. Broadbento išvadoms nepritaria dienraštis "The Toronto Sun", spalio 13 d. vedamajame primindamas Britanijoje prasidėjusią darbiečių krizę. Ten juos galėtų išstumti naujas liberalų ir socialdemokratų junginys. Vedamojo autorius pabrėžia, kad E. Broadbentas yra spėjęs pasižymėti daugeliu nerealių svajonių. Esą ir šio rinkiminio vajaus pradžioje jis drįso pranašauti, kad jo socialistai šį kartą susilauks 30 atstovų iš Kvebeko provincijos. "Globe-Environics" tyrimai atskleidžia kanadiečių nuomonės pasikeitimus ir vadu klausimu. Seniau visą laiką populiariausias buvo E. Broadbentas, antroje vietoje palikęs B. Mulronį, trečioje – J. Turnerį. Dabar net 40% apklaustų kanadiečių geriausiu ministeriu pirmininku yra linkę laikyti B. Mulronį, 29% – E. Broadbentą, 15% – J. Turnerį.

Kanados televizijos bendrovės po 20 valandų trukusių derybų susitarė su partijų vadais surengti dvi jų pokalbių transliacijas, trunkančias po tris valandas, prancūzų ir anglų kalbomis. Prancūziškieji pokalbiai bus transliuojami spalio 24 d., angliškieji – spalio 25 d. Programon bus įjungti atskiri dviejų vadų pokalbiai. Kai du kalbės, vienas ilsėsis, laukdamas savo eilės. Trijų valandų laikotarpyje bus trys tokios diskusijos visiems po du susitinkantiems vadams. Iš diskusijų yra išjungta JAV ir Kanados laisvos prekybos sutartis. Vidurinę valandą žadama skirti Kanados moterų reikalus liečiantiems klausimams.

Jau galima įsigyti

VIII-sios tautinių šokių šventės

VAIZDAJUOSTĘ

Yra dviejų rūšių: "BETA" ir "VHS".

Kaina su persiuntimu Kanadoje – $53, JAV-se – $54. Čekius ar pinigines perlaidas siųsti šiuo adresu:

Šventės Video, c/o J. Pleinys,

84 Balsam Ave. S., Hamilton, Ont. L8M 3B3, Canada.

Gavus užsakymus su pinigais, vaizdajuostė bus pasiųsta oro paštu.

MARIUS E. RUSINAS, *turįs septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:*

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company

390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2

Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 ***Savininkas – Tom Thompson***

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont.

Tel. 533 - 7954

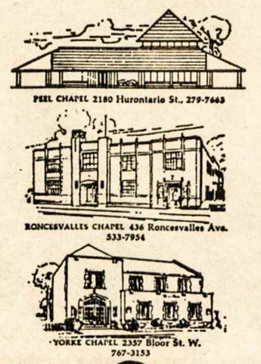

Turner & Porter

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	
8¼% už 90 dienų term. indėl.	
8½% už 6 mėn. term. indėlius	
8½% už 1 m. term. indėlius	
8¾% už 2 m. term. indėlius	
9 % už 3 m. term. indėlius	
9½% už 1 m. GIC mėn. palūkanas	
10¼% už 1 m. GIC invest. pažym.	
10¼% už 2 m. GIC invest. pažym.	
10¼% už 3 m. GIC invest. pažym.	
8 % už pensijų planą (variable rate)	
10¼% už 1 m. term. pensijų planą	
10¼% už 2 m. term. pensijų planą	
10¼% už 3 m. term. pensijų planą	
8 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)	
6 % už taupymo s-tas	
iki 8% kasd. palūkanų sąskaita	
6% už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:	
už asmenines paskolas nuo	11¼%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	11¼%
2 metų	11½%
3 metų	11¾%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų	10½%
(variable rate)	

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 67 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir

Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – **savininkai**

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) **773-6480**

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,

1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7

(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL THE SIGN OF DISTINCTION

Tel. 535-2331 arba **537-2869**

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A. associate broker

4887 dundas street west islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999 **232-2322**

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

allan BROWN

624-6336 namų **897-0068**

ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR

Toronto & Mississauga Real Estate Board

4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
- *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
- *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
- *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
- *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Prienų "Žiburio" gimnazijos sukaktis

(Atkelta iš 7-to psl.)

tyvas keitėsi, bet mokyklos paskirtis — mokyti ir auklėti jaunimą, paruošti jį gyvenimui liko ta pati. 1956 m. kun. P. Martišiaus statyta gimnazija sudegė. Gaisro priežastis — neišaiškinta, spėjama, kad nuo elektros laidų susijungimo. Tada mokykla buvo perkelta į buvusią žydų mokyklą, o 1959 m. išaugo naujas pastatas.

Žymūs auklėtiniai

Prienų gimnazija (vėliau vidurinė mokykla) į gyvenimą išleido gausų būrį auklėtinių, iš kurių pokario metais paminėtini žymus poetas Justinas Marcinkevičius, prof. dr. Jonas Palionis, prof. dr. Jonas Kazlauskas (tragiškai žuvęs Vilniuje), rašytojas Vytautas Bubnys, rašytojas Antanas Bieliauskas, poetas Juozas Marcinkevičius, dailininkas Juozas Petrauskas, poetė-dramaturgė Rasa Andrašiūnaitė ir daugelis kitų.

Šį straipsnį noriu papildyti buvusios Prienų vidurinės mokyklos mokytojos ir direktorės Genovaitės Andrašiūnienės paliktais prisiminimais, kuriuose ji sako: "Geriausi santykiai iki šių dienų išliko su 1948 ir 1949 metų laidomis. Gal tie sunkūs metai mus taip suartino. Jie visi buvo suaugesni, rūsčių dienų labiau subrandinti, daugiau galvojo, daugiau ir iniciatyvos turėjo. Su jais buvo lengva ir gera dirbti". Iš jų labiausiai prisimena gabiausius — Justiną Marcinkevičių ir Joną Kazlauską. Apie Justiną Marcinkevičių ji sako: "Poetas — tylus berniukas, sėdįs pirmame suole, vidurinėj eilėj, pilka naminio darbo eilute".

Jau gimnazijoj Justinas Marcinkevičius iškilo savo talentu. G. Andrašiūnienė toliau pasakoja: "Šimtadieniui, mano nurodymu, J. Marcinkevičius paruošė gerą montažą iš Lietuvos istorijos, kuris buvo pradėtas daina "Kur lygūs laukai". Toliau ji prisimena pastatytą pjesę "Žemės sauja", kuri buvo jo pirmas bandymas dramaturgijoj. Apie Joną Kazlauską, baigusį aukso medaliu mokyklą ir tapusį pasaulinio masto kalbininku, ji sako, kad prieš jį kažkodėl buvo nusistatęs partijos komitetas, nors jo tėvai turėjo tik 9 ha žemės. Jo tragišką likimą aptaria taip: "Ir vis tik kažkokia pikta lemtis ėjo iš to paties šaltinio ir liko nežinoma".

Apie stalininio laikotarpio masinius vežimus G. Andrašiūnienė užrašė: "Tie vežimai buvo labai baisūs. Kiekvieną kartą dingdavo nemažai mokinių. Visi gyveno panikoj, nes niekas nebuvo tikras, kad jo neišveš. Pas mane keletą kartų nakvojo mokiniai: Pauža, J. Marcinkevičius, Mažeika ir kiti".

Sukakties paminėjimas

Grįžtant prie straipsnio apie Prienų "Žiburio" gimnazijos sukaktį, jame sakoma, kad saugojamas mirusių atminimas ir čia išvardinami gimnazijos direktorius P. Martišius, nusipelniusi mokytoja G. Andrašiūnienė, mokytoja M. Kaževaitė-Vyšniauskienė, mokyt. K. Žagrakalys ir kiti. Pabaigoje pranešama, kad rugsėjo 17 d. kviečiamas susitikimas su Prienų visuomene, pažymint mokyklos 70 metų sukaktį, pagerbiant jos įkūrėją P. Martišių. Kviečiami visi buvę "Žiburio" gimnazijos auklėtiniai (1918-1956). Šventė įvyks buvusios "Žiburio" gimnazijos aikštėje. Taip pat prašoma siųsti atsiminimų ir nuotraukų mokyklos istorijai ir muziejui. Straipsnį organizatorių vardu pasirašiusi A. Aleknavičienė, Prienų rajono liaudies švietimo skyriaus metodinio kabineto vedėja.

Lietuvos kankinių parapijos 60 metų sukakties vaišėse rugsėjo 25 d. Anapilio salėje. Iš kairės: Birutė Biretienė, KLB valdybos pirm. Vytautas Bireta, Kanados lietuvių katalikų centro pirm. Vytautas Taseckas, Toronto arkidiecezijos vysk. M. P. Lacey

Nuotr. St. Dabkaus

Ateitininkų žinios

Jaunučiai ir jų šeimos kviečiamos dalyvauti studentų ateitininkų ruošiamoje iškyloje High parke spalio 23 d., 1.00 v.p.p. Susirinkti prie fontanų High parko kampe Keele ir Bloor gatvių sankryžoje. Bus žaidimai ir pietūs, kuriuos nemokamai parūpins studentai. Išvyka nebus atšaukta jeigu ir lytų. Organizuoja studentas Edis Macijauskas. Studentų pirmininkė yra Indrė Čuplinskaitė.

Jaunučių įžodis: šių metų jaunučių programa taikoma jaunučių įžodžio pasiruošimui. Gale metų bus egzaminai. Juos išlaikę duos įžodį birželio 18 d. per metinę ateitininkų šventę. Globėjos nutarė, kad įžodžiui galės ruoštis II, III ir IV-to skyriaus jaunučiai.

Spalio 30 d. susirinkimo nebus. Visi jaunučiai kviečiami dalyvauti vaikų kaukių baliuje ir lėlių teatre iš Detroito Prisikėlimo didžioje salėje 1.00 v.p.p.

Skautų veikla

• "Skautų aido" 65 metų sukaktis ruošiama kartu su LS sąjungos 70 metų jubiliejumi lapkričio 6 d. Toronto Lietuvių namuose. Per 20 metų s. B. Abromaitienė Toronte renka aukas, kad jaunųjų žurnalas klestėtų gražia lietuvių kalba ir ugdytų jų širdyse kuo daugiau lietuviškumo. Ta proga ji įteiks didelį tortą ir aukas žurnalo redaktoriui.

• Kanados skautų registracija atnaujinama nuo rugsėjo 1 d. "Rambyno" tunto vadovai rugsėjo 27 d. posėdyje nutarė tą registraciją vykdyti ir tuo pačiu rinkti LS sąjungos registracijos mokestį.

• Galima pasinaudoti įvairiais vadovų lavinimo kursais pas kanadiečius. Priimami nuo 17 metų. Norintieji įgyti žinių ar jas patobulinti, prašom skambinti F. Mockui tel. 489-7735. **M.**

XXXII Kanados lietuvių dienų konkursas

1989 metų pavasarį, Londone, Ontario, įvyks XXXII Kanados lietuvių dienos. Renginio komitetas skelbia Kanados lietuvių dienų ženklo konkursą, kuris bus naudojamas ant palakatų, laiškų, leidinio viršelio ir Kanados lietuvių dienų suvenyrinės medžiagos. Premija: $100, 2 bilietai į visus KLD renginius. Turi būti pažymėta: XXXII KANADOS LIETUVIŲ DIENOS; CANADIAN LITHUANIAN DAYS; JOURNEES CANADIENNES LITHUANIENNES, LONDON, ONTARIO 1989-V-20-21.

Pavyzdžius pristatyti ant 8,5 x 11 dydžio balto popieriaus, naudojant vieną rašalo spalvą ir siūsti: Kanados lietuvių dienos, 11 Hillsmount Road, London, Ontario N6K 1W1, pažymint vardą, pavardę, adresą ir telefono numerį. Reikia prisiųsti iki **1988 m. lapkričio 25 d.**

KLB Londono apylinkė

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

atšaukia XIII-sios krašto tarybos

III-ąją sesiją,

kuri turėjo įvykti spalio 22-23 d.d. Toronte. Sesija numatoma lapkričio mėnesį.

KLB krašto valdyba

XXXVI-ji Europos lietuviškųjų studijų savaitė

įvyks 1989 m. liepos 30 - rugpjūčio 6 d.d. Gotlando saloje, Ljugarn, Švedijoje.

Pragyvenimas gražiame pensionate (kambaryje dviese), kainuos 240 kronų dienai kiekvienam.

Registracijos mokestis – 200 kr. Pinigus siųsti šiuo adresu: **Litauiska Foreningen i Sverige, Postgiro nr. 223029-0.**

Prašome registruotis kuo greičiausiai, vėliausiai iki **1989 metų kovo 1 dienos,** pas **Aldoną Broland, Murarevagen 2B, 22230 Lund, Sverige.**

Rengimo komisija

TORONTO

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju "Audra" kelionių agentūrai už rūpestingai sutvarkytą kelionę į Lietuvą ir atgal į Kanadą. Taip pat dėkoju giminėms ir bičiuliams už nuoširdų priėmimą. **A. Gačionis**

PADĖKA

Tai buvo man didelė staigmena, kai vieną vakarą parėjusi namo radau būrį susirinkusių moterų. Paaiškėjo, kad jos susirinko mane pasveikinti kūdikio belaukiant proga. Apdovanojo dovanomis ir surengė vaišes. Buvo labai malonus vakaras, todėl noriu nuoširdžiai padėkoti rengėjoms bei visoms moterims, kurios dalyvavo tame man neužmirštame vakare ir prisidėjo prie dovanų.

Ačiū labai – **Rūta Kuliešienė**

Patikslinimas. "TŽ" 41 nr. išspausdintame pranešime iš Romos yra du netikslumai: arkivyskupo, išvykusio Čikagon pavardė yra P. Marcinkus (ne Martinkus); ten 1988 m. spalio 6 d. buvo laidojama jo sesuo (ne motina) Matilda Gaučienė.

Lietuvių tautodailės instituto naujoji valdyba pareigoms pasiskirstė sekančiai: pirm. Irena Šernaitė-Meiklejohn, vicepirm. Aldona Veselkienė, ižd. Ieva Adomavičienė, ekspeditorius ir ūkvedys Petras Regina, sekr. Aldona Vaitonienė. Valdyba visos tarybos vardu dėkoja ilgamečiui iždininkui Vitaliui Matulaičiui už jo kruopštų ir rūpestingą darbą. Nuo pat instituto įsisteigimo V. Matulaitis tvarkė iždą bei rūpinosi instituto išleistų knygų užsakymais, ekspedicija ir t.t. Už tą jo nepailstamą ir nepaprastai sąžiningai atliktą darbą reiškiame jam nuoširdų ačiū.

Atstovybės pranešimas

Gandai, kad būdamas Čikagoje Lietuvos atstovas S. Lozoraitis, jn., susitikęs su okupuoto krašto žurnalistais, yra visiškai be pagrindo. S. Lozoraitis, jn., tokių kontaktų nei Čikagoje, nei kur kitur neturėjo.

Jis vyko Čikagon, norėdamas su atitinkamais specialistais išsiaiškinti Ignalinos branduolinės jėgainės technines charakteristikas ir su jomis surištus didelius pavojus Lietuvos gyventojams bei teritorijai.

Ta pačia proga S. Lozoraitis, jn., norėjo taip pat pasitarti dėl priemonių, kurios galėtų pagreitinti sovietiniuose kalėjimuose laikomų mūsų kalinių išlaisvinimą.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata – oro paštu 70 dolerių visuose laisvojo pasaulio kraštuose.

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL.B.
kartu su advokatu **Petru Šimonėliu** perėmė a.a. advokato **Algio Puterio** bylas ir testamentus
3425 Dundas St.W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas **(416) 763-3362**

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500 — Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas — įstaigos (416)**762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 — namų **233-0303**

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.C.L., LL.B., M.B.A.
Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų **Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney.**
Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents
Toronto: Suite 209, 3416 Dundas St.W. Toronto, Ontario M6S 2S1 **767-2127**
Mississauga: Suite 200, Plaza One, 2000 Argentia Road, Mississauga, Ontario, L5N 1P7, **821-8522** **TELEX: 06-960168**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B,
kartu su advokate **Joana Kuraite** perėmė a.a. advokato **Algio Puterio** bylas ir testamentus
3425 Dundas St.W., Suite 200 — Telefonai:
prie Windermere Ave. — įstaigos (416)**763-3362**
Toronto, Ontario M6S 2S4 — namų **621-2136**

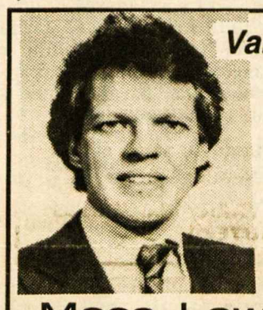
Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonas (416) 864-2734
- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžinigai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Century 21 **OFFORD REALTY LTD.**
Member Broker
38 Hurontario Street, Collingwood, Ont. L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 445-5640, namų tel. (705) 429-6428.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC. REALTOR

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

RE/MAX
RE/MAX homecentre inc., realtor an independent member broker
birute spudas, B.A.
sales representative
Perkant, parduodant ar dėl informacijų skambinkite, mielai patarnausiu
1280 dundas street west toronto, ontario M6J 1X7 res: 445-9469
535-2500

RE/MAX west realty inc., realtor an independent member broker
Juozas (Joseph) **Norkus**
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
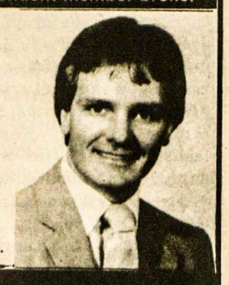
1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRESHER REAL ESTATE LTD.
3830B Bloor St. W., Islington, Ontario M9B 1K8
Tel. 233-3334 — Fax 233-0285 — 231-2661
BOLTONE 14,5 akrų pramoninei statybai – $3,400,000.
BOLTONE 76,7 akrų, geras investavimas. Kaina – $4,985,500.
BRAMPTONE 2 akrai pramoninei statybai – $650,000. Dėl informacijų skambinti AL SRSA tel. 846-8168 arba WALTER tel. 231-2661.
PEMBROKE, Ont., 18 sklypų namų statybai po $15,000. Dėl informacijų skambinti IGNAC VUCKO tel. 622-7083 arba WALTER tel. 231-2661.
COLLEGE prie Dovercourt parduodama "Litho-Art" spaustuvė. Prašoma kaina $110,000.00. Įmokėti trečią dalį. Skambinti Valteriui Drešeriui tel. 231-2661.
Mes patarnaujame visose pirkimo ir pardavimo srityse bei draudos reikaluose.

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233–3334 — Fax 233–0285 — 231–2661
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

1988 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

6. Rugpjūčio 17-31.	Vilnius 11 d.	$2284.00 dar yra 3 vietos
7. Rugsėjo 7-21.	Vilnius 11 d.	$2284.00 dar yra 15 vietų
8. Spalio 10-19.	Vilnius 7 d.	$1695.00 dar yra 7 vietos

KLM lėktuvai Torontas – Maskva su persėdimu Amsterdame. Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriksite, pasirinkite mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su Inturistu per "Kentours" Toronte nuo 1962 m. Rugsėjo 7-21 grupę numatęs lydėti aš pats. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite – įsitikinsite.
Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

Haris Lapas – konsulo pavaduotojas

Lietuvos pasiuntinybė Vašingtone pranešė spaudai, kad generaliniam Lietuvos konsului Kanadoje dr. Jonui Žmuidzinui paprašius ir Lietuvos atstovui Vašingtone bei Vatikane St. Lozoraičiui, jn., pritarus, Lietuvos diplomatijos šefas dr. Stasys Bačkis paskyrė torontietį inžinierių Harį Lapą generalinio Lietuvos konsulo Kanadoje dr. J. Žmuidzino pavaduotoju.

H. Lapas yra gimęs 1924 m. balandžio 14 d. Genių k., Pagėgių aps. 1944 m. Kaune baigė aukšt. technikos mokyklą. Kanadon atvyko 1947 m. ir, Ontario miškuose atlikęs darbo sutartį, apsigyveno Toronte. Atlikęs papildomas technikos studijas vakarais, gavo 1953 m. profesinio inžinieriaus teises. Iki 1965 m. dirbo "Canadian Comstock" kaip jaun. inžinierius ir generalinis vedėjas užjūrio skyriaus, turinčio 420 tarnautojų. 1965 m. įsteigė savo bendrovę "H. Lapas a. Co. Ltd. Consulting Engineers", kuriai iki šiol vadovauja. Jo specialybė — elektros energijos taupymas. Tuo klausimu yra skaitęs eilę paskaitų ir gavęs net dvi premijas už pastatų projektus. Yra narys Ontario ir Kanados savo srities profesinių organizacijų. Visuomeninėje lietuvių veikloje pradėjo dalyvauti kaip Šv. Jono Kr. parapijos komiteto pirmininkas (kun. P. Ažubalio laikais). Yra buvęs Toronto Lietuvių namų valdybos vicepirmininku, KLB tarybos nariu, KLF tarybos nariu ir valdybos pirmininku, dalyvauja Anapilio sodybos korporacijos ir Kanados lietuvių veikloje.

Inf.

HARIS LAPAS

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Spalio 23, sekmadienį, po Mišių Anapilio salėje bus rodoma vaizdajuostė iš arkiv. A. Bačkio konsekracijos iškilmių Romoje.

— Kapinių lankymas — spalio 30, sekmadienį. Pamaldos kapinėse — 3 v.p.p. Antrasis autobusas popietinėms pamaldoms maldininkus veš nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p. ir atgal nuo Anapilio paims 5.30 v.p.p.

— KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyrius kapinių lankymo proga rengia meno parodą spalio 30, sekmadienį, Anapilio parodų salėje.

— Spalio 13 palaidotas a.a. Jonas Govėdas, 64 m. amžiaus.

— KLB krašto valdyba praneša, kad anksčiau spaudoje skelbtas KLB XIII krašto tarybos suvažiavimas, kuris turėjo įvykti spalio 22-23 dienomis Toronte, yra atidėtas. Suvažiavimas įvyks lapkričio mėnesio viduryje. Tiksli data ir vieta bus paskelbtos vėliau.

— Kun. K. Kaknevičius šią savaitę išvykęs atlikti rekolekcijų.

— Aukojo Kanados lietuvių kultūros muziejaus statybai: $200 — J. J. Šarūnai; $100 – B. Z. Ščepanavičiai, V. Jocas; $50 — J. Zabulionis; Šv. Jono lietuvių kapinėms $100 — P. Kondrotas; $50 — E. Galiauskienė (a.a. Kazimiero Galiausko IV mirties metinių proga), P. E. Lapinskai; parapijai $300 — E. Galiauskienė (a.a. Kazimiero Galiausko IV mirties metinių proga); $100 — J. J. Šarūnai; $40 — V. Kulmatickas.

— Mišios spalio 23, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Edmundą Miliauską, 11.00 v.r. už parapiją.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gavus žinią, kad Lietuva atgavo savo kalbą ir vėliavą spalio 9 d., per 10.15 v. Mišias lietuviška vėliava ir lietuviška knyga buvo iškilmingai nešamos aukojimo metu prie altoriaus, Kanados LB valdybos pirm. V. Biretai skaitant pritaikytus tekstus. Tai buvo didelio džiaugsmo šventė mūsų parapijiečiams ir visiems lietuviams.

— Spalio 12 d. palaidota a.a. Elzė Raguckienė, 87 m.; spalio 15 d. — a.a. Juozas Kušlikis, 78 m.

— Susituokė: Ona Poškutė ir Stan Zeber.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija, kuriai pirmininkauja dr. J. Čuplinskienė, vėl ruošia naudotų drabužių ir daiktų išpardavimą spalio 25-27 d.d. Parodų salėje. Per išpardavimus sukeltos lėšos naudojamos siuntiniams lietuviams į Lenkiją siųsti. Tokių siuntinių labdaros sekcija jau yra pasiuntusi apie 1500.

— Vaikų kaukių balius, kurį rengia parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija, įvyks spalio 30 d., 1 v.p.p., parapijos salėje. Programoje V. Jankutės-Moss lėlių teatras iš Detroito, žaidimai, paradas.

— Po Mišių platinami bilietai į parapijos 35 metų sukakties vakarienę, kuri įvyks lapkričio 19 d.

— Parapijai aukojo: $300 — M. V. Vaitkevičiai; $200 — M. Raguckas, J. T. Kiškūnai; $102 — M. Sepulienė; $100 — A. Vilimienė, V. Švedienė, A. V. Lukas, M. Z. Romeika, S. Vaitekūnienė, A. J. Viskontai, E. Dickson, J. V. Gustainis, J. J. Šarūnai: $50 — A. Štuopienė, J. Zabulionis, K. Starkutienė, T. A. Žiliai, J. M. Žėkai, A. Z.; vyskupo fondui: $300 — J. J. Šarūnai; klierikų fondui: $40 — R. Prociw; kun. Alf. Grauslio paminklui — $150 — V. J. Plečkaičiai.

— Mišios spalio 23, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Povilą Raudį, 9.20 v.r. — už a.a. Jadvygą Raudonienę, 10.15 v.r. — už a.a. Mariją Skrinskienę, už a.a. Stefaniją ir Stasį Jagėlus, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a Motiejų Ulecką.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdis — spalio 20 d., 7.30 v.v.

— Spalio 16 d., sekmadienį, 3 v.p.p., LN Karaliaus Mindaugo menėje įvyko Lietuvių slaugos namams paremti, koncertas. Programą atliko sol. M. Bizinkauskaitė-Bildienė, sol. Vaclovas Verikaitis ir pianinu muz. Jonas Govėdas bei Veronika Krausaitė. Atsilankė 200 asmenų. Visiems padėkojo LN moterų būrelio pirm. A. Jucienė. Buvo kavutė ir loterija. Ta proga Lietuvių slaugos namams aukojo: $100 a.a. Mečio Abromaičio atminimui — J. J. Baltakiai, V. T. Gražuliai; $50 — sol. V. Verikaitis; a.a. dukters Noros atminimui — J. A. Šimkai; a.a. motinos Adelės Auštrienės atminimui — A. I. Žemaičiai; a.a. Mečio Abromaičio atminimui — V. G. Butkiai ir G. Kocienė, S. Gampp-Mašalaitė; $40 — K. Černauskas; $30 — M. Simaniukštytė iš Italijos, $25 — a.a. muz. Alfonso Prialgausko atminimui — A. A. Dūdoniai; $20 — J. Cicėnas. Iš viso $565.

— LN valdybos kvietimu į sekmadienio popietę atsilankė Toronto miesto burmistras Art Eggleton ir miesto tarybos nariai Ben Grys ir Derwyn Shea. Su svečiais supažindino LN valdybos prim. J. V. Šimkus. Burmistras pasveikino susirinkusius ir pasidžiaugė oficialiu lietuvių kalbos ir trispalvės pripažinimu pav. tėvynėje. Visi trys yra geri lietuvių bičiuliai, remiantys Lietuvių slaugos namų įsigijimą.

— Bilietai į LN tradicinį koncertą-balių, lapkričio 5 d., gaunami LN raštinėje. Galima rezervuoti stalus sumokant iš anksto. Bilietai — $6 asmeniui. Programoje: sol. Gina Čapkauskienė, akompanuojant muz. Jonui Govėdui. Gros "Les & the Music Masters" orkestras.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 350 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Evaldas Makutėnas iš Jonavos, prof. Jurgis Vilemas iš Kauno, Justinas Bražukas, Leonora Kasperavičienė iš Marijampolės, Petras Petrulis iš Šimonių, Pranas Juodkojis iš Montrealio ir Marytė Simaniukštytė iš Italijos.

— LN socialinių reikalų komisijos talkininkai lanko sergančius tautiečius. Talkininkai kartą mėnesyje renkasi pasitarimui. Sekantis pasitarimas — spalio 27, ketvirtadienį, 8 v.v. Bus aptariamas ligonių lankymas ateinančių švenčių metu. Galintieji prisidėti prie ligonių lankymo, kviečiami šiame pasitarime dalyvauti.

ATLIEKAM mūrinimo darbus iš plytų, blokų ir taisome senus pastatus. Skambinti Alfonsas tel. 536-3456 Toronte.

Maloniai kviečiame atsilankyti į
Lietuvių tautodailės instituto trečiosios knygos
"Lithuanian Sashes"
SUPAŽINDINIMO VAKARĄ,
kuris įvyks spalio 29, šeštadienį, 4 v.p.p., Lietuvių namų,
Gedimino pilies menėje (3-čiame aukšte).
Programoje prof. ROMO VAŠTOKO paskaita, knygos autorių Anastazijos ir Antano Tamošaičių žodis, juostų paroda ir kavutė.
LTI Toronto skyrius

Lietuvių kapinių lankymo dieną – spalio 30, sekmadienį,
Anapilio Parodų salėje rengiama
MENO PARODA
*Dalyvauja dailininkės **Joana Marcinėnienė** ir **Rita Kvedarienė** su savo kūriniais.*
Parodos atidarymas – po 9.30 v.r. Mišių. *Maloniai kviečiame visus atsilankyti –*
KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius

9 3/4 %
MOKAME UŽ 1 METŲ GIC
PALŪKANOS PRIRAŠOMOS KAS MĖNESĮ
AUKŠTOS PALŪKANOS. GEROS TAUPYMO SĄLYGOS TIEMS, KURIE NORI GAUTI MĖNESINES PALŪKANAS.
– *Palūkanos apskaičiuojamos už kiekvieną dieną ir prirašomos į nario sąskaitą vieną kartą per mėnesį.*
– *Procentai garantuojami vieneriems metams nuo įdėjimo datos.*
TAUPYKIME SAVAME KREDITO KOOPERATYVE!
KITUR GERESNIŲ SĄLYGŲ NERASITE!
Procentai gali keistis. Minimum – $5,000
Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronte

"Tėviškės žiburių" skaitytojams

Kylant spaudos darbų ir pašto kainoms, "TŽ" leidėjai ir nenorint yra priversti kelti savaitraščio prenumeratą. NUO 1989 METŲ SAUSIO 1 DIENOS METINĖ "TŽ" PRENUMERATA BUS $24, RĖMĖJŲ — $30, GARBĖS — NUO $40, NAUJIEM SKAITYTOJAM — $20. JAV-bėse gyvenantiems prenumerata skaičiuojama amerikietiškais doleriais, nes laikraščio persiuntimo Amerikon išlaidos yra didesnės. Ištisus dvejus metus prenumerata nebuvo keliama. Daug padėjo dosnios skaitytojų aukos. Už jas esame labai nuoširdžiai dėkingi. Atėjo laikas ieškoti daugiau pastovių pajamų, nes aukos nepadengia visų laikraščio išlaidų. Teko padidinti ir skelbimų kainas, kad būtų galima suvesti galą su galu. Tikimės, kad skaitytojai supras esamą padėtį ir padės šiam savaitraščiui toliau gyvuoti padidintomis prenumeratomis ir aukomis.

Leidėjai

Maloniai kviečiame dalyvauti dainos vieneto iš Australijos
"Svajonių aidai" **koncerte,**
kuris įvyks spalio 30, sekmadienį, 5 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose ir Hamiltone, lapkričio 4 d. 8 v.v.
Įėjimas – suaugusiems $10, pensininkams ir studentams $8.
Kanados lietuvių jaunimo sąjunga

Uždirbk $15,000 per du mėnesius ir pats būk viršininkas
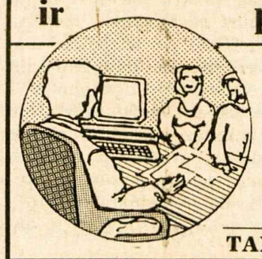
Įsidarbinimo arba dalininkavimo galimybės. Dalyvauk "pajamų mokesčių per kompiuterį" versle
Įsidarbinimo arba dalininkavimo galimybės
Jums parūpinama raštinės kompiuterio sistema, pasiruošimas ir verslinė patirtis.
Idealu asmeniui su ankstesne knygvedybine ar mokesčių ruošimo patirtimi.
Investuojama tik $2,900
TAXTRONIX • 769-4558

Tarptautinė miniatiūrinio meno paroda vyksta Convention Centre, 255 Front St. W., 202 kambarys, įėjimas B ar D. Parodoje dalyvauja menininkai iš 60 kraštų, jų tarpe ir 45 lietuviai iš Lietuvos ir Kanados. Parodos atidarymas spalio 29, šeštadienį, 12-10 v.v. Spalio 30 nuo 12-6 v.v. Paroda bus tęsiama Del Bello galerijoje, 363 Queen St. W.

Estų šachmatų turnyras įvyks 1988 m. spalio 23, sekmadienį. Informacijos reikalu kreiptis tel. 633-7585.

Savo sūnaus a.a. Aleksandro Gaspero atminimui Jadvyga Gasperienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Jono Babušio ir **a. a. kunigo Broniaus Liubino** atminimui Edward H. Kaptein "Tėviškės žiburiams" aukojo $100.

Kanados lietuvių fondo valdyba praneša, kad sudaryta nauja Stipendijų skirstymo komisija iš pirm. Dr. A. Dailydės ir narių: L. Balsienės, A. Karkienės, J. Krištolaičio ir G. Paulionienės. Ta pačia proga Fondo valdyba dėkoja buvusiai komisijai, daug metų dirbusiai šį darbą. Komisiją sudarė pirm. L. Tamošauskas ir nariai: L. Underienė, D. Viskontienė, G. Petrauskienė ir a.a. Leopoldas Balsys.

KLF valdyba

Atsisveikinant su a.a. Danieliu Siminkevičiu, artimieji ir draugai savo aukomis įamžino Kanados lietuvių fonde; $40 – Algis ir Vanda Bentnoriai; $30 – Bronius ir Prima Sapliai; po $10 – Ona ir Tadas Krasauskai, V. ir Regina Stabačinskai, Henrikas ir Liuda Sukauskai. KLF linki stiprybės šeimai, giminėms ir padėka aukojusiems. **KLF**

Kanados lietuvių fondo stipendijų skirstymo komisija savo pirmajame posėdyje paskyrė stipendijas sekantiems studentams: iš Alekso ir Teodoros Kojelaičių fondo pajamų S. Žutautaitei – $1,200, D. Grajauskaitei – $1,000, M. Tijūnėliui – $600 ir D. Baršauskaitei – $600; iš Adomo ir Filomenos Kantautų fondo pajamų. A Valevičiui – $1.100 ir B. Marcinkevičiūtei – $600; iš Leopoldo ir Vandos Balsių fondo pajamų R. Laurinavičiui – $1,700 ir P. Bekeriui – $1,200.

Pirmajame komisijos posėdyje dalyvavo ir KL fondo valdybos pirm. H. Stepaitis. **S.Č.**

KLB Toronto apylinkės valdybai reikalingas socialinių reikalų tarnautojas-ja, galintys dirbti pilnas darbo dienas. Darbo užduotis yra koordinuoti ir plėsti Toronte egzistuojančių socialinių reikalų sekcijų darbus, organizuoti savanorius — talkininkus, teikti ir parūpinti informaciją ryšiuose su valdžios įstaigomis, vadovauti lietuvių socialinių reikalų biurui. Kandidatas-ė privalo būti baigęs mokslą su BSW laipsniu arba kitą atitinkamą aukštojo išsilavinimo sritį. Būtinas bent žodinis lietuvių kalbos žinojimas. Atlyginimas numatomas kaip ir visiems šios srities tarnautojams.

Suinteresuoti šia tarnyba kviečiami rašyti lietuviškai ar angliškai: V. Kulnys, KLB Toronto apylinkės socialinių reikalų taryba, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ontario, M6P 1A6, tel. (416) 769-1266. Prašoma pažymėti išsimokslinimą, lietuvių kalbos žinojimą, socialinės darbo srities patyrimą, pageidautiną atlyginimą ir t.t.

Pareiškimai priimami iki š. m. lapkričio 6 d.

Parduodame ir siunčiame
220 voltų/50 H_2
elektrinius reikmenis
įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje.
Universal Overseas Services
Tel. (416) 755-7779

MONTREALQUE

Montrealio "The Gazette" spalio 8 d. laidoje įdėjo ilgoką straipsnį, kuriame rašo, kad Lietuvos valdžia pripažino lietuvių kalbą oficialia. Tą pačią dieną ir latvių kalba paskelbta oficialia Latvijoje. Estijoje tai buvo atlikta kiek anksčiau. Be to, yra leidžiama viešai naudoti trispalvė vėliava ir religiniai simboliai. Kaip Lietuvos laisvės lygos narys Bogušis informuoja, aktyvistai iškėlė trispalvę Gedimino bokšte.

Montrealio mergaičių choras "Pavasaris" sėkmingai koncertavo Brooklyne, pakviestas vietos Atletų klubo. Koncertas įvyko spalio 1 d. Kultūros židinyje. Chorui vadovavo muz. Ingrid Tark, akomponavo Jeff Fisher. Šioje išvykoje dalyvavo choro administratorė Jadvyga Baltuonienė ir kasininkė Aldona Čičinskienė.

Kun. Jonas Sukackas, SJ, yra atvykęs iš Uragvajaus ir kuriam laikui apsistojo AV klebonijoje.

Genovaitė Kudžmienė, išdirbusi 20 metų kraujo tyrimo laborante Santa Cabrini ligoninėje, pasitraukė į pensiją. Dabar ji yra KLK moterų dr-jos Montrealio skyriaus valdybos pirmininkė.

AV parapijos metiniai pietūs ruošiami lapkričio 6 d. Stalai numeruoti ir bilietai jau platinami.

Andriaus Viskanto ir Louise Maurice santuoką palaimino kun. Jonas Kubilius, SJ, spalio 8 d. AV šventovėje. Vestuvinis pokylis įvyko skoningai išpuoštoje parapijos salėje. **B.S.**

Montrealio Lietuvių akademinis sambūris maloniai kviečia visus į
K. Donelaičio 275 metų gimimo sukakties IŠKILMINGĄ VAKARĄ,
tradicinį sambūrio
BALIŲ-VAKARIENĘ,
1988 metų lapkričio 5, šeštadienį,
Helene de Champlain restorane.
Kokteiliai – 6.30 v.v., vakarienė su vynu – 7.30 v.v.
Gros puikus "Leoni" orkestras. Įėjimas – $35.
Bilietai gaunami pas S. Piečaitienę tel. **767-4690**
ir R. Satkauską tel. **488-7167**

Greitas ir tikslus patarnavimas
Tel. Bus.: 722-3545 Res.: 256:5355
PETRAS ADAMONIS C. I. B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS – virš $23,000,000 REZERVAS – virš $750,000.
MOKA UŽ:

Certifikatus	10 1/4%	Taupymo – special.	5 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5 1/4%
1 metų	9 1/4%	Taupymo – kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	8 1/2%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	8 1/4%	RRIF – RRSP – term.	10 1/4%
60 d. - 119 d.	8 %	RRIF – RRSP – taup.	6 1/2%
30 d. - 59 d.	7 3/4%		

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 11 3/4%, asmenines – nuo 12 1/4%
Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	——	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	——
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	——

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

SMITH CORONA
Naudokimės naujausia technologija
ELEKTRONINĖS RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS XL 2500...
Gerai rašo

$250.00
Įvairus pasirinkimas iš geros kokybės Smith-Corona rašomų mašinėlių. Turiu "Personal word processors". Taip pat parduodu lietuvišku šriftu rašomas mašinėles.
Tauras Parcel Service
Smith Corona atstovas
St. Prakapas,
49 Norseman Street,
Toronto, Ontario M82 2P7
Tel. (1-416) 233-4486

RAMI, TVARKINGA lietuvaitė nuo lapkričio pirmos ieško dviejų miegamųjų buto. Prašome skambinti tel. 534-0149 Toronte.

PARDUODAMAS vieno miegamojo butas New Port Richey, Floridoje. Rami vieta, netoli parduotuvių. Kaina $23,000. Skambinti tel. 813-845-8919.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, kiekvieno mėnesio 15 "Vilnius Manor" pensininkų namuose bei kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį Prisikėlimo parapijos kieme.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

CHESSINGTON LIMOUSINES
vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.
Lietuviams nuolaida
Č. Jason (Jasiūnas) Toronte
Tel. (416) 624-8181